

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wieczornym, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęmiński, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 279 A

Poznań, środa dnia 19 czerwca 1929

Rok XXIV

„Łamanie kości”...

„Lepiej połamać kości jednemu posłowi, niż wyprowadzać na ulice karabiny maszynowe”: głęboka ta sentencja, z jaką prezes B. B. p. Sławek, wystąpił w niedzielę na zjeździe swym partyjnym w Łodzi, mówi niewątpliwie prawdę. Lepiej połamać kości jednostce, niż przeleć krew bratnią setek.

Ale to „lepiej” ma jednakowoż swoje „ale”... Najpierw impreza „łamania kości” kończy się czasami rezultatem właśnie odwrotnym od pożądanego: podmioty zamieniają się w przedmioty. To jedna refleksja krytyczna.

A druga to ta, że tupet grożenia przywódców B. B. jest w dzisiejszej chwili raczej — nadrabianiem miną. Wiedzą oni sami najlepiej, że akcje polityczne i moralne B. B. w społeczeństwie stoją bardzo kiepsko. „Pronunciamenta”, wzywające do „łamania kości” posłom czy nieposłom, będące zresztą lichem naśladownictwem dawnego wzoru na temat „trzeszczących kości”, obniżają jeszcze bardziej kurs tych akcyj.

Opinia publiczna zdaje sobie z tego sprawę, że liderzy B. B. chcą tego rodzaju środkami podnieść swych szeregowców, którzy znajdują się w stanie politycznej depresji; dlatego raz rzucają hasło „łamania” w „dwa miesiące” wszelkiego „partyjnictwa”, czyli wszstkich innych, poza B. B. i B. B. S., stronnictw, to znowu grożą „łamaniem kości” posłom itp. To wszystko bardzo pięknie, ale, jeżeli po „dwóch miesiącach” inne stronnictwa polityczne — co jest bądźco bądź prawdopodobne — nie przestaną istnieć, a odnośni posłowie nie dokonają żywota, — to cóż dalej?...

W jakim właściwie celu zapowiada się „łamanie kości”? P. Sławkowi chodzi o to, by społeczeństwo zmusiło posłów do głosowania za naprawą konstytucji. P. Sławek wymienia tym razem, jako winowajców, dla odmiany, tylko socjalistów. Dla Stronnictwa Narod to zaszczytne, ale musimy przypomnieć, że nasz obóz w kwestji reformy konstytucji idzie w zupełnie innym kierunku, niż B. B., odrzucając stanowczo najistotniejsze tendencje B. B., które zmierzają nie do naprawienia konstytucji, ale do jej pogorszenia w celach ubocznych, przejściowych, partyjno-koteryjno-konspiracyjnych. Stanowisko Stronnictwa Narodowego w sprawie konstytucyjnej wypływa z motywów ściśle rzeczowych i zmierza do korzyści trwałych.

Tak, jak Stronnictwo Narodowe myśli, — myśli olbrzymia większość politycznie wyrobionego społeczeństwa. Więc zamiast zawracać głowę sobie i innym projektami „łamania kości” Liebermannom, Diamantom czy Żulawskim, niech kierownictwo B. B. — iak słusznie powiada „Głos Narodu” — „przyzna się do własnych błędów”, niech w dziedzinie konstytucyjnej zrezygnuje z dążeń ubocznych, w najwyższym stopniu szkodliwych, niech stanie na gruncie rzeczowego i zdecydowanego projektu Stronnictwa Narodowego, a znajdzie się w Sejmie łatwo większość „niezbędna. Trzeba tylko chcieć i umieć złożyć dowód, że chodzi o dobro narodu

Rozprawa przeciw Czechowiczowi odbędzie się przypuszczalnie 26 czerwca

Warszawa, 19. 6. (Tel. wł.). Posiedzenie gospodarcze Trybunału Stanu odbędzie się w piątek 21 bm. Prawdopodobnie 26-go odbędzie się rozprawa główna, która przypuszczalnie potrwa trzy dni. Rozprawa toczyć się będzie przy udziale publiczności, której będą wydawane bilety wejścia. Do rozprawy w charakterze świadków mają być powołani b. szef gabinetu

tu m.in. Piłsudski, radca Najwyższej Izby Kontroli Umilanowski, wicemin. skarbu Grodyński, naczelnik wydziału departamentu budżetowego ministerjum skarbu Ossowski, ministrowie Składkowski, Kwiatkowski i Jurkiewicz. Przybędzie także oskarżony b. min. Czechowicz w towarzystwie swego obrońcy Paschalskiego. (w)

Groźne przesilenie w łódzkim przemyśle włókienniczym

Łódź, 19. 6. (Tel. wł.). W bieżącym tygodniu w łódzkim przemyśle włókienniczym nastąpiła dalsza redukcja dni roboczych. W 40 największych fabrykach wyrobów bawełnianych, zatrudniających 62 000 robotników, pra-

cuje się w tym tygodniu tylko trzy i pół dnia. W fabrykach wyrobów wełny czesankowej, zatrudniających około 10 000 robotników, zredukowano dni robocze do 3 i pół w tygodniu (ch)

Zamknięcie fabryki Krusche-Ender w Pabjanicach

Łódź, 19. 6. (Tel. wł.). Wczoraj w południe na terenie zakładów przemysłowych Kruschego i Endera w Pabjanicach do zła ponownie do zatargu z robotnikami. Dyrekcja wydalila robotników, którzy przewodniczyli ruchom, na co inni porzucili pracę.

Gdy policja rozpedziła manifestujących robotników, robotnicy na znak protestu wyszli z fabryki. W godzinę później dyrekcja wywiesiła zawiadomienie, że fabryka zostaje zamknięta na czas nieograniczony. Około 4 000 robotników zostaje bez pracy. (ch)

Znowu konfiskata „Gazety Warszawskiej”

59-ta konfiskata „Rozwoju” łódzkiego

Warszawa, 19. 6. (Tel. wł.). Prowincjonalne wydanie śródownej „Gazety Warszawskiej” uległo konfiskacie. Drugi nakład ukazał się z białą plamą na pierwszej stronie. (w)

Łódź 19. 6. (Tel. wł.). „Rozwój” został od maja 1926 roku skonfiskowany

po raz 59 za artykuł „Do czytelników” i „Trzeźwy głos”. Jeszcze jedna konfiskata i łódzkie pismo będzie mogło naliczyć 5 tuzinów. Nie będzie to zresztą rekord. „Polonia” katowicka przeżyła już 61 konfiskat!

Turcja oddaje hołd pamięci gen. Bema

Konstantynopol 19. 6. (PAT) Zwłoki gen. Bema przybędą tu 24 bm. i tegoż dnia odjadą do Polski. W związku z tem odbędzie się na dworcu w Stambule wielka uroczystość.

Angora 19. 6. (PAT) Wszystkie dzienniki, wychodzące w Stambule, za-

równo francuskie jak i tureckie, poświęcają gorące artykuły pamięci generała Bema jako bojownika za wolność Polski oraz Węgier, który następnie znalazł gościnę w Turcji, gdzie otrzymał wysokie godności wojskowe.

Zbrojenia morskie Niemiec

Berlin, 19. 6. (PAT) Jednocześnie z drugą ratą na budowę pancernika A uchwalili wczoraj Reichstag przewidzianą przez budżet ratę końcową na budowę krążownika „Köln”. Przeciwno wnioskowi komunistycznemu, żądającemu skreślenia tej ostatniej raty, głosowali także i socjaliści.

Następnie przyjęty został wniosek

i państwa, a nie o jednostronny, ciasny interes partji, koteryj, konspiracji.

partji gospodarczej, żądający przedłożenia Reichstagowi przez rząd programu zbrojeń morskich, określonego na dalszą metę, któryby wyczerpywał możliwości zbrojeniowe morskie, pozostawione Niemcom przez traktat wersalski. Przeciwno wnioskowi temu głosowali tylko socjaliści i komuniści.

A dziś?... Wśród całego tego chaosu po stronie ówczesnych towarzyszków „idei” i „czynu” jedna prawda wybija się na wierzch, a mianowicie ta, że do istotnej naprawy naszego ustroju państwowego nie dążą ani jedni, ani drudzy.

Tylko etap

Wbrew naszym urzędowym komentarzom, uchwałę Rady Ligi w sprawie zmiany na korzyść mniejszości procedury mniejszościowej, nie uważa się w kołach Ligi Narodów za ostateczną i zamykającą raz na zawsze możliwość poruszania tych spraw. Zdaje się, że mimo wszystko p. Stresemann rozwinię na wrześniowym Zgromadzeniu Ligi Narodów ponownie swój program w tej sprawie i że da tej kampanji pozyska Mac Donald, którego artykuł o mniejszościach wywołał taką wrzawę w całej Europie. Na dowód, że sprawy mniejszości nie uważa się za zamkniętą, przytoczymy kilka wyjątków z korespondencji p. Martina, redaktora „Journal de Genève”, który tak pisał z Madrytu do swego pisma:

„Nad sesją madrycką górowała sprawa mniejszości. Rada poświęciła jej cztery posiedzenia tajne i jedno publiczne, co jest za wiele. Wiele rzeczy powtarzano bez potrzeby. Jednak osiągnięty wynik nie jest bez wartości i należy mieć nadzieję, że umożliwi on Lidze Narodów spokojną pracę przez pewien czas w tej dziedzinie. Co jej najwięcej szkodziło dotychczas, to zupełny brak jawności w procedurze, który uniemożliwiał mniejszościom dowiedzenie się, że Liga Narodów niemi się zajmuje i jak się zajmuje. W przyszłości już tak nie będzie, choć jawność nie została jeszcze rozciągnięta tak daleko, jakbyśmy chcieli. Będzie ona większa niż w przeszłości i będzie można dać mniejszościom świadomość, że nie są opuszczone. Jest to postęp psychologiczny bardzo duży.

„Czy mniejszości tem się zadowolnią? Chwilowo niewątpliwie tak. W przyszłości trzeba będzie jeszcze rozszerzyć nieco procedurę, gdyż idea ochrony mniejszości jest dynamiczną i stanie się rzeczą niemożliwą, zatrzymać się na dłuższy czas w połowie drogi do realizacji. Chwilowo żąda się od mniejszości jednej rzeczy, by zrozumiały, że należy postępować etapami i nie przechodzić się bezpośrednio z piekła do nieba.”

Opinie p. Martin’a notujemy dlatego, że jest ona nieraz wyrazem kół Ligi Narodów.

Praca przymusowa w kolonjach

Genewa, 19. 6. (PAT) Międzynarodowa Konferencja Pracy zajmowała się sprawą przymusowej pracy tubylców w kolonjach. Większość komisji, jak również i mniejszość, wypowiedziały się zasadniczo nie za całkowitem zniesieniem pracy przymusowej, a jedynie za sprawiedliwą jej reglamentacją. Mniejszość domagała się jednak pondato wprowadzenia 8-miogodzinnego dnia pracy dla tubylców, przyznania im prawa zrzeszania się, wreszcie utworzenia przy Międzynarodowym Biurze Pracy stałej komisji, w celu umożliwienia prowadzenia międzynarodowej kontroli nad pracą przymusową.

Różni przedstawiciele rządów oraz świata robotniczego wskazywali na to, że utworzenie przy Międzynarodowym Biurze Pracy stałej komisji, któraby wykonywała kontrolę nad pracą przymusową tubylców w kolonjach, jest niemożliwe, gdyż sprzeciwiłoby się to suwerenności państw.

Gen. Górecki jedzie do Paryża

Warszawa, 19. 6. (AW). Prezes Banku Gospod. Kraj. gen. Górecki wyjeżdża w dniu dzisiejszym do Paryża, gdzie zetknie się z przedstawicielami świata finansowego Francji.

Na stronie 9-tej
„POWSZECHNA
WYSTAWA KRAJOWA”

Wichrzyielski artykuł Mac Donalda

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Paryz, w czerwcu
Artykuł p. Mac Donalda: „Czy traktaty mogą być zrewidowane?” i omawiający bardzo szeroko sprawę mniejszości narodowych, wywołał tutaj oburzenie. Nawet dziennik „Sunday Times”, który go ogłosił, uważał za stosowne zamieszczenie w nagłówku kilka słów od redakcji, zaznaczając, że nie podziela w zupełności zdania autora. By uratować chociażby pozory, mówi się, że artykuł ten został napisany przed objęciem władzy, że nie stanowi exposé meża stanu, świadomego swej odpowiedzialności, że jest raczej błędną interpretacją myśli ministra itd.

Wszystkie te usiłowania faktu nie zmieniają. O jakiegokolwiek błędnej interpretacji mowy niema, gdyż artykuł nosi podpis ministra. Według informacji „Daily News”, miał on zostać przedłożony dziennikowi „Sunday Times” w miesiącu lutym, a opublikowany teraz bez pozwolenia autora. Jest to jednakowoż tłumaczenie mało prawdopodobne. Trudno bowiem przypuszczać, żeby proza lidera socjalistów była w redakcji przez tak długi czas pospionowana. Zresztą p. Mac Donald nie wyraził żadnego specjalnego niezadowolenia na wiadomość o ogłoszeniu artykułu bez... pozwolenia.

Premier Anglii stał się w istocie rzeczy adwokatem niemieckiego odwetu. W 1914 r., p. Mac Donald i jego przyjaciele, należący do obecnego rządu, robili wszystko, co mogli, żeby nie dopuścić do interwencji Anglii po stronie Francji. I oto w dziesięciolecie rocznicę podpisania traktatu wersalskiego, p. Ramsay Mac Donald występuje przeciwko niemu. Nieprzychylnie stanowisko Labour Partii względem Polski i jej granic jest znane. Jednakowoż nikt dotąd — bo nawet sam Stresemann, — nie ośmielił się jawnie poruszyć sprawy Alzacji. Uczynił to dopiero premier Anglii. Uważa on autonomistów alzackich za mniejszość narodową, nad którą należy rozciągnąć odpowiedzialną pieczę. Równorzędne traktowanie Alzacji, będącej integralną częścią republiki francuskiej z terytorjum Saary, jest conajmniej niezrozumiałe.

Formułując poza tym krytykę pod adresem traktowania mniejszości, żyjących na terytorjum Włoch, wynajdując je tam, gdzie one nie istnieją jak np. w Jugosławii, p. Mac Donald w gruncie rzeczy miesza się w sprawy wewnętrzne tych państw. To też tak czy inaczej, już przez samo wyrażenie myśli o możliwości rewizji granic z racji tego zagadnienia pierwszorzędnej wagi, minister angielski wskazuje Niemcom, w jakim kierunku mają w dalszym ciągu pracować, żeby zrealizować swe plany rewizyjne. Nadzieje, żywione przez Berlin w pomoc socjalistycznego rządu angielskiego, przeszły wszelkie oczekiwania.

W artykule p. Mac Donalda znajduje się szereg błędów rzeczowych, jakie mogą się wydawać conajmniej dziwnymi pod podpisem premiera. Środki zaradcze, proponowane przez niego dla zapewnienia Europy pokoju, doprowadziłyby ją wprost do przewrotu. P. Mac Donald bowiem uważa za potrzebne utworzenie stałej komisji mniejszości, jako rodzaju trybunału, przed którym te ostatnie powołałyby oskarżone o prześladowanie państwa!

Opinia francuska osądza niestychane orzeczenie Mac Donalda tak, jak na to zasługuje, ale nie traci zimnej krwi. Bainville słusznie pisze, że jeżeli wiadomo było, iż szef angielskich socjalistów nie jest przyjacielem Francji, to jednakowoż ludzono się, iż jest przynajmniej przyjacielem pokoju. Tymczasem trzeba go przedewszystkiem uważać za przyjaciela Niemiec, który wobec tego staje się rzecznikiem teorii niemieckich, prowadzących do kardynalnego zburzenia równowagi europejskiej. Przez wyjawienie jednakowoż swych myśli, premier angielski przynajmniej uczynił to, że zaalarmowane i zagrożone w swojej suwerenności państwa, utworzą koalicję dla wspólnej obrony. Tę samą myśl wyraża Pertinax, nawołując do utworzenia wspólnego frontu Francji, Włoch i państw Europy środkowej i wschodniej celem zatorowania drogi niszczytelom pokoju.

Radykalna „Ere Nouvelle” podkreśla, iż najgorszym błędem ze strony dyplomaty angielskiego, byłoby przyjęcie z pomocą wichrzyielom, uważającym się za prześladowanych. Mac Donald, dodaje tenże organ, byłby dosyć zaambarasowany, gdyby miał uzgodnić swą politykę wewnętrzną ze swym katechizmem dyplomatycznym. Czyżby bowiem ośmielił się w Izbie

Gmin przyznać statut mniejszościowy Gibraltarowi, Indjom i Transwaalowi?...

Dziennik umiarkowany „L'Intransigeant” zwraca zwłaszcza uwagę na fakt, że wystąpienie p. Mac Donalda nie ułatwi stosunków pomiędzy nowym rządem angielskim a Francją. Jest to oplakany początek dla rokowań międzynarodowych, mających się niebawem rozpocząć. Są one same przez się zawiklane, najeżone niebezpieczeństwami. W obecnych warunkach, kiedy zmierzamy do ewakuacji Nadrenji, Francja będzie musiała nie tylko czuwać na swej wschodniej granicy, ale w dodatku obawiać się braku solidarności we froncie sprzymierzonych.

P. Mac Donald ma udać się na wrześniową sesję Ligi do Genewy. Jeżeli rozwinie tam tezę, jaką wyklada

w „Sunday Times”, w stosunku do mniejszości narodowych, to niezawodnie socjalizm angielski podkopując nienaruszalność traktatów pokojowych, zasłuży się germanizmowi i jego planom zaborczym. Trudno nie stwierdzić, że zarówno zwolennicy II. Międzynarodówki w Anglii, jak i we Francji pod pokrywką hasła pokojowych przygotowują przyszłą wojnę. Francuski lider socjalistyczny, p. Blum, nazywa teraźniejszy okres zmierzchem porannym. Stając się zaś poetą na swój sposób, przepowiada, iż pewne „śpiegły ptasie pozwalają przypuszczać, że niebawem wzniesie się czerwone słońce socjalistycznej jutrzrenki”.

W dziesięć lat po podpisaniu traktatu pokojowego, Europa rozpoczyna niezmiernie wagi etap „likwidacji wojny”, który w nowych koniunkturach może się niestety stać likwidacją pokoju, a już jest likwidacją zwycięstwa.

I. Briares.

Protest społeczeństwa lwowskiego

Przeciw atakom na ks. arcybiskupa Teodorowicza

(KAP) Na wieść o atakach, jakie się pojawiły na łamach niektórych pism pod adresem najczcigodniejszego J. E. ks. arcybiskupa d-ra Józefa Teodorowicza bezpośrednio, a pośrednio na innych ks. biskupów lwowskich, następnego zaraz dnia t. j. 15 czerwca rb. zjawił się w apartamentach ks. arcybiskupa — jak już o tem donosiliśmy krótko — cały szereg organizacyj religijnych i społecznych, które na znak protestu przeciw niesłychanemu atakowi składały J. E. ks. arcybiskupowi hold, wdzięcznie uznając i głęboką cześć za Jego działalność religijną i patriotyczną, a w szczególności za ostatnio zajęte stanowisko, powzięte skutkiem profanacji procesji Bożego Ciała i obrony młodzieży. Stanowisko, jakie zajęli polscy biskupi lwowscy w ostatnich zajęciach, jest podzielanem przez ogół polskiego społeczeństwa, które w najwyższym stopniu jest oburzone niebawą napaścią na polski episkopat we Lwowie.

Do reprezentantów Naczelnego Komitetu Akademickiego, Centralnego Towarzystwa Samopomocy w wyższych szkołach lwowskich, Młodzieży Wszelkopolskiej i Stow. „Odrodzenie” zwrócił się ks. arcybiskup, dziękując za słowa uznania i podnosząc, iż otucha napaści wszystkich, skoro widzą, ile walorów moralnych i duchowych jest w naszej młodzieży. Tej otuchy potrzebujemy dziś wszyscy, albowiem 10 lat wolności w Polsce nie ujawniło jednak dotąd w tej mierze, w jakiej się tego wszyscy spodziewali, tężyzny ducha w społeczeństwie i miłości — duchowych i moralnych ideałów, dla których się poświęca wszelkie względy osobiste. Już zamknięty jest grób niewoli, ale jego trujące wyziewy jeszcze w nas tkwią i śmiały, wielki lot dusz i charakterów obywatelskich i paraliżują. Młodzież polska okazuje wszystkim, iż duszę zdrową, czystą i wielką w sobie chowa i spsobli. W ostatnich zaś zajęciach młodzież jeszcze okazała, że umie odnosić zwycięstwa sama nad sobą, nie bowiem nie było trudniejszym dla młodzieży, niesionej potężnym rozmachem strajku, jak naraz, na jedno skinięcie, go zahamować, a jednak i tego opanowania siebie dla dobra Ojczyzny młodzież dokonania umiała. Nic dziwnego, że w pierwszej chwili takie nagłe osadzenie tyłu prądów psychicznych było dla tej młodzieży arcydziełem ofiarą. Złożyła ją jednak na ołtarz ojczyzny i dobra państwa i w tem jest jej prawdziwa chluba.

W odpowiedzi zaś na hold, złożony przez stowarzyszenia i związki katolickie, ks. arcybiskup, dziękując, zaznaczył, iż cieszy się tym holdem, ale nietylę dla swojej osoby, ile raczej dla innego względu. Tak spontaniczny, tak żywy i tak bezpośredni odruch całego katolickiego sumienia tyłu organizacji i tyłu osób jest niezwykle pocieszający u nas objaw. Nie wystarcza bowiem bynajmniej mieć uporządkowane sumienie prywatne, potrzeba jeszcze nadto w zdrowem społeczeństwie ujawnić zdrowe sumienie publiczne, które się przeciwstawia temu, co obraża religję, albo moralność, w lot się oświadcza i protestuje. Takie przejawy publicznego sumienia są wyrazem siły katolicyzmu, tak, jak ich brak poczytywany jest przez nieprzyjaciół Kościoła i porządku społecznego za słabość. Przykład Francji trochę dawniejszy, przykład Meksyku świeży wskazuje i uczy nas, jak bierność katolików uszczupla tych, którzy w katolicyzm godzą. Niechże ten przejaw żywotności katolicyzmu, okazany z powodu ostatnich wypadków, stanie się u

nas dobrą i najlepszą wróżbą na przyszłość.

Ponadto muszę nadmienić — mówił arcybiskup — że te niezwykle objawy czci i holdu dla polskiego episkopatu są drogowskazem, po jakiej to linii idzie dziś myśl narodowa. To, co się w tych wypadkach dzieje, to się da przystosować i do innych. Społeczeństwo czuje instynktownie, iż potrzebuje oparcia o niewzruszony moralny autorytet. Czuje ono i widzi, że wszelki inny autorytet, zwłaszcza zaś taki, który się opiera o samą siłę, mursejże i kruszy się. Społeczeństwo czuje, że autorytet, oparty tylko o jednostki, jest nietrwały i sztuczny, jak nieotrwał jest ludzkie życie, jak nieotrwał są jego warunki. Ale autorytet moralny Kościoła nie zależy od jednostki, gdyż, gdy jedne giną, następują po nich drugie, ale podstawa autorytetu jest nieprzemijająca. Jest on oparty o nieprzemijającą moc wiary i nadziemskiego autorytetu samego Chrystusa. Wszystkie doświadczenia lat dziesięciu w Polsce przyprowadzają ją coraz bardziej do tej chwili, w której ta prawda wszystkim się uświadomi.

— Prezesowi Ligi Katolickiej, tutaj obecnemu p. Popowiczowi, dziękuję za wyrazy holdu. W tych wszystkich zajęciach płynię dla nas nauka, iż nieraz proste oparcie się o prawdę jest największą mądrością nietylko życiową, ale nawet polityczną, jeżeli jest stwierdzona, jak w tym wypadku, prowokacja to dlaczego tego jasno nie powiedzicie? Dlaczego stali konsekwencji nie wyścignąć? Dlaczego tylko Polskę mają różne czynniki o prowokację oskarżać? Ona zaś, mając dowody niezbitę w rękę, ma się z niemi trwożnie ukrywać i przepokupstwo publiczne osłaniać?

Po tych słowach dostojnego księcia Kościoła wręczono ks. arcybiskupowi Teodorowiczowi protest treści następującej:

„Wobec bezprzykładnego ataku niektórych pism na jednego z naszych Arcypasterzy, w którym pisma te odmawiają polskiemu Biskupowi prawa przemawiania wespół z innymi Biskupami do polskiej młodzieży i podsuwają temu Arcypasterzowi motywy polityczne — poczuwają się niżej podpisane sodalicje i związki stowarzyszeń do obowiązku wyrażenia z tego powodu najwyższego oburzenia. Czynnimi to zarówno ze względu na J. E. Ks. Arcybiskupa Teodorowicza, jak i ze względu na wszystkich naszych Arcypasterzy, piętnując i demaskując właściwe cele atakujących. Pragną oni bowiem za wszelką cenę osłabić wystąpienie Arcypasterzy, które tak potężne wrażenie uczyniło i na społeczeństwie i na młodzieży.

„Nie mogąc dokonać tego inaczej, próbują podsunąć jednemu z Arcypasterzy motywy polityczne — chwytają się aż takich dróg i metod, by tem samem osłabić całe wystąpienie XX. Biskupów, które jest tak ściśle solidarne i zespolone. Albowiem rozumie się samo przez się, że jeżeli kto pomawia naszych Biskupów, choćby mówiąc tylko o jednym z nich, o jakieś inne pobudki tego wystąpienia, niż szczerą troskę o los naszej młodzieży, ten przez to samo obniża i koszlawi właściwy charakter tak zgodnego i solidarnego kroku trzech naszych Biskupów.

„Do głębi poruszeni w naszych religijnych i etycznych uczuciach, my, przedstawiciele niżej podpisanych zrzeszeń katolickich, noszący w duszach swych głęboko zakrzewione poczucie godności, świętości Kościoła, który jest dla nas drogowskazem i słupem granicznym między światem zewnętrznym a światem dusz zmarłych, składamy u stóp naszych Arcypasterzy wyrazy najgłębszej podziękności za ich wystąpienie, składamy hold dla ich osób i słów, które, jak to już młodzież

Z Piszczan

(Udogodnienia dla kuracjuszy z Polski). Ostra zima była prawdziwym biczem dla cierpiących na reumatyzm lub ischias. Statystyka lecznicza Zdrowiska Piszczany wykazuje wśród 22 tysięcy gości 80% trwałych wyników. Informacje co do znakomitych w skutkach kąpeli błotnych ustnie: Biuro Piszczany, Poznań, ul. Masztalarska 7 Tel. 1895, pisemnie: Biuro Piszczany dla Polski, Cieszyn. Tw 2754

wyczuła, wyniesione są ponad wszelkie partyjne czy uboczne względy.

1) Zjednoczenie Polskich Towarzystw Kobiecych, E. ks. Lubomirska; 2) Sodalicja Pań „Sacre Coeur”, N. Horodyska; 3) Stow. Pań św. Wincentego a Paulo, A. hr. Wolańska; 4) Tow. św. Salomei, J. Paparowa; 5) Narod. Organizacja Kobiet, M. Demelówna; 6) Stow. siąg św. Zyty, Z. Gołabowa; 7) Związek Wychowawek „Sacre Coer”, Z. Skibniewska; 8) Związek Małopolskich Ziemianek; 9) Sekcja Szpit. Tow. Pań Miłot św. Wincentego a Paulo, H. Sobińska; 10) Sodalicja Kochawiska, W. Bogdanowicz; 11) Sodalicja Pań, W. Gaudjowa; 12) Katol. Związek Polek, W. Sędziemirowa; 13) Koło Pań Tow. Szkoły Ludowej, L. Nowicka; 14) Bursa św. Stanisława Kostki, W. Szujka; 15) Katol. Związek Pracown. „Dzwignia”, E. Dubińska; 16) Tow. Pań Salezjanek, M. bar. Jorkaschowa; 17) Liga parafjalna przy kościele św. Mikołaja, R. Wiedenowa; 18) Sodalicja Panów; 19) Tow. im P. Skargi; 20) Lwowska archid. Liga Katolicka, J. Popowicz; 21) Dom Katolicki; 22) Czytelnia Katol.; 23) Towarz. św. Wincentego a Paulo; 24) Naczelny Komitet Akademicki, M. Karpiński, Jan Bogdanowicz; 25) Centrala Tow. Samopomocy na wyższ. ucz. lwowsk., Z. Dżoga; 26) Młodzież Wszelkopolka, A. Stamber; 27) „Odrodzenie”, J. Szepczycki.

Po wręczeniu J. E. ks. arcybiskupowi Teodorowiczowi powyższego protestu organizacje składające hold udały się następnie do J. E. ks. arcybiskupa d-ra Bolesława Twardowskiego i do J. E. ks. biskupa d-ra Lisowskiego, celem złożenia Im podobnego holdu i wręczenia powyższego protestu.

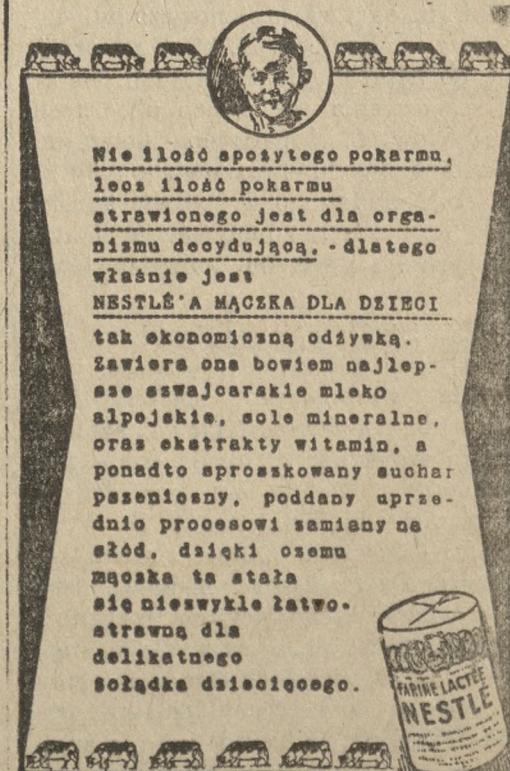
Akademja polska w Pradze

(KAP) W czasie uroczystości ku czci św. Wacława na początku lipca rb. odbędzie się w Pradze czeskiej obok akademji międzynarodowej, jugosłowiańskiej i czeskiej, także akademja polska, w której weźmie udział ks. Kardynał-Prymas Hlond, ks. arcybiskup Teodorowicz i ks. biskup Lisiecki. Na program akademji złożą się występy chóru katedralnego z Poznania oraz przemówienia. Będzie to hold św. Wacławowi, który złoży wycieczka polska.

Wspomniana wycieczka liczyć będzie według dotychczasowych zgłoszeń około 500 osób. Zgłoszenia z równoczesną wpłatą zł 50,— przyjmuje do dnia 20 bm. „Komitet wycieczki do Pragi”, Poznań, Ostrów Tumski 1.

Korupcja w handlowych misjach sowieckich

Moskwa, 18. 6. (AW). W związku z aresztowaniem wybitnego urzędnika berlińskiego „Polpredu” inż. Tołokonnikowa, oskarżonego o łapownictwo, Krestinskiej, który spędza urlop w Liwadii, przybył do Berlina wraz z dwoma rewizorami. Konsul generalny Sowietów, Jakubowicz ma być odwołany do Moskwy.

Nie ilość spożytego pokarmu, lecz ilość pokarmu strawionego jest dla organizmu decydująca. Dlatego właśnie jest NESTLÉ'A MAĆCERA DLA DZIECI tak ekonomiczną odżywką. Zawiera ona bowiem najlepsze szwajcarskie mleko alpejskie, sole mineralne, oraz ekstrakty witamin, a ponadto sproszkowany suchar pasenlosny, poddany apremnie procesowi samisy na sól, dzięki czemu maśka ta stała się niezwykle łatwostrawną dla delikatnego żołądka dziecięcego.

Uznanie aresztowanych studentów dla Lwowskiego Komitetu Akademickiego

Lwów, 19. 6. (Tel. wł.) Aresztowani studenci lwowscy po zwolnieniu ich z więzienia, ogłosili w „Lwowskim Kurjerze Porannym” następujące oświadczenie:

„Wyrażamy Lwowskiemu Komitetowi Akademickiemu serdeczną wdzięczność za jego tak troskliwą opiekę i materialną i moralną nam w czasie naszego aresztowania, gdyż tylko Lwowski Komitet Akademicki od samego początku aż do czasu naszego zwolnienia najwięcej troszczył się o nas i interwenjował w naszej sprawie u kompetentnych władz, podczas gdy pewne czynniki w momencie decydującym chcieli podważyć autorytet Lwowskiego Komitetu

Akademickiego, występując rzekomo w obronie obrażonego honoru akademickiego”.

Aresztowani studenci wyszli z więzienia z dużymi brodami i bochenkami więziennego chleba i tak defilowali przez ulice miasta. Zawiazawszy Akademickie Koło Brygidkarzy, zamierzają urządzić wycieczkę po całej Polsce.

Warszawa, 19. 6. (Tel. wł.). Z całego kraju nadchodzą wiadomości o licznych wiecach, na których zapadają protesty przeciw prowokacjom żydowskim i uchwalane są wyrazy uznania dla stanowiska młodzieży akademickiej.

Brutalna napaść organu B. B. na ks. arcyb. Teodorowicza

Lwów, 19. 6. (Tel. wł.) Wielkie oburzenie w mieście wywołał brutalny atak „sanacyjnego” „Dziennika Lwowskiego” na ks. arcybiskupa Teodorowicza w związku z wypadkami lwowskimi.

na ks. arcyb. Teodorowicza

Ks. Biskup Lisowski przybył do ks. arcyb. Teodorowicza i wyraził mu swoje współczucie, oraz oburzenie z powodu napaści „Dz. Lwowskiego”.

Ludność miast b. Królestwa ma dosyć rządów P. P. S.

Dalsze klęski socjalistów — Co pisze „Robotnik o wyborach w Lublinie

Warszawa, 19. 6. (Tel. wł.) Ciekawe są zestawienia, dotyczące spadku wpływów P. P. S. na prowincji b. Królestwa, zwłaszcza w miastach.

Tak więc w Lublinie P. P. S. przy wyborach do rady miejskiej w r. 1927 uzyskała 17 mand., a obecnie tylko 4. Nie nie pomogła ogromna agitacja, prowadzona w Lublinie przez przybyłych specjalnie do tego miasta (w liczbie około 20!) posłów P. P. S., dziesiątki tysięcy ulotek, odezw, afiszów i t. p.

W Grodzisku Mazowieckim P. P. S. posiadała dotychczas 6 mandatów, obecnie zdobyła tylko 1.

Podobnie w Ostrowcu (woj. kielecki) liczba mandatów radzieckich P. P. S. spadła z 6 na 1.

W Kole P. P. S. nie zdobyła ani jednego mandatu.

W Pabjanicach przy wyborach do Kasy Chorych liczba mandatów P. P. S. spadła z 7 na 3. Podobny spadek zaznaczył się przy wyborach do Kasy Chorych w Płocku.

W Łodzi panuje wielkie rozgoryczenie z powodu skandalicznej gospodarki rządzących miastem P. P. S-owców. Gdyby zarządzono tam teraz wybory do rady miejskiej, to niewątpliwie zaznaczyłby się bardzo silny spadek głosów P. P. S.

Wogóle po 10 blisko latach gospodarki socjalistycznej w miastach b. Królestwa, wykazała ona zupełną swą nieudolność. Do tego dodać należy dziesiątki skandalicznych afer w magistratach, opanowanych przez socjalistów. To też ludność miast b. Królestwa odwraca się od socjalistów. Z jednej strony wzmacnia się obóz narodowy, z drugiej żywiły radykalne przesuwają się ku komunistom. B. B. odgrywa rolę dywersjanta, jak widać choćby z wyników lubelskich jest coraz słabszy.

Warszawa, 19. 6. (Tel. wł.) Organ P. P. S. „Robotnik” pisze, że wynik wyborów w Lublinie oznacza drugoczą klęskę „sanacji”. Pismo stwierdza, że „zniszczona” endecja wychodzi z wyborów zwycięsko, jako najsilniejsza frakcja nowej rady.

„Robotnik” przyznaje się w dalszym ciągu do porażki P. P. S., pociesza się jednak klęską socjalistów rządzących.

Warszawa, 19. 6. (Tel. wł.) W wyniku wyborów do rady miejskiej w Kole (woj. łódzkie) narodowcy uzyskali 7 mandatów, B. B. 7, B. B. S. 1, P. P. S. — 0, Żydzi ogółem 9 (z tego mieszczański blok żydowski 3, Poale-Sion prawica 2, Poale-Sion lewica 2, „Bund” 2).

Zwraca uwagę klęska P. P. S. Ugrupowania narodowe uzyskały procentowo więcej głosów, niż w wyborach do Sejmu.

Tarnów, 19. 6. (Tel. wł.) W wyborach kurjalnych do rady miejskiej w IV Kole zwyciężyła lista połączonych stronnictw niesocjalistycznych, zdobywając 4898 głosów. Lista ta uzyskała wszystkie 12 mandatów w IV Kole.

Lista P. P. S. i „Bundu” zdobyła 3802 głosy.

Prezydent Rzeczypospolitej w liceum krzemienieckim

Krzemieniec, 18. 6. (PAT). O godz. 10 rano p. Prezydent w towarzystwie ministrów Czerwińskiego i Staniewicza, oraz swej świty ukazał się na dziedzińcu liceum krzemienieckiego, gdzie oczekiwały go władze i profesorowie. W imieniu zebranych powitał p. Prezydenta wizytator Ponia-towski. Bezpośrednio potem p. Prezydent wysłuchał w kościele licealnym nabożeństwa na swą intencję, w czasie którego miejscowy chór licealny wykonał „Boże coś Polskę”. Po opuszczeniu kościoła, p. Prezydent o-prowadzany przez władze licealne zwiedził w towarzystwie świty sale wykładowe i pracownię.

Po zwiedzeniu liceum p. Prezydent w towarzystwie ministrów Czerwińskiego i Staniewicza, oraz władz lice-

um krzemienieckiego przyjechał do odległej o 7 klm. Białokrynicy celem dalszego zwiedzenia zakładów naukowych należących do liceum krzemienieckiego. Po powrocie do Krzemienia p. Prezydent wziął udział w śniadaniu, wydanem na jego cześć przez liceum krzemienieckie. Po śniadaniu p. Prezydent przeszedł na teren boiska licealnego, gdzie przyglądał się defiladzie młodzieży wszystkich narodowości, kształcącej się w liceum krzemienieckim.

O godz. 17 w obecności p. Prezydenta w pięknie udekorowanej wielkiej sali konferencyjnej liceum odbyła się podniosła i wzruszająca uroczystość wręczenia 78 wychowankom i wychowanicom liceum matur.

P. Sahn o położeniu Gdańska

Gdańsk chce przystąpić do paktu Kelloga i protokołu Litwinowa

Gdańsk 19. 6. (PAT) Na wczorajszym posiedzeniu sejmu gdańskiego wygłosił prezydent senatu Sahn prze-

mówienie polityczne, pozostające w związku z przedłożonym niedawno sejmowi gdańskiemu budżetem za r. b.

Stronę finansową tego przedłożenia oświetlił już w poprzednim tygodniu senator finansowy dr. Kamnitzer.

P. Sahn zajął się natomiast w swoim dzisiejszym przemówieniu stroną polityczną, omawiając na wstępie stosunek Gdańska do Ligi Narodów. Stosunek ten różni się od dawniejszego tem, że w r. ub. przed Radę Ligi Narodów nie były wnoszone żadne kwestje sporne gdańsko-polskie, z tego powodu zbytecznym był też wyjazd delegacji gdańskiej do Genewy. Mimo to jednak senat uważa utrzymanie kontaktu z Ligą Narodów i jej organami za rzecz konieczną.

Chodzi tu przede wszystkim o przystąpienie Gdańska do paktu Kelloga, do protokołu Litwinowa i do Międzynarodowego Biura Pracy. Senat w. m. Gdańska, rozumiejąc, że oba wymienione protokoły posiadają dla Wolnego miasta wielkie znaczenie, zdecydował sam spowodować przystąpienie wolnego miasta zarówno do paktu Kelloga, jak i do protokołu Litwinowa, i w tym celu zwrócił się do rządu polskiego z prośbą o poczynienie odpowiednich w tym kierunku kroków. Rząd polski odpowiedział przychylnie na tę prośbę Senatu. Prezydent Sahn zacytował odpowiednią notę rządu polskiego, podkreślając z zadowoleniem, iż wynika z niej, że przystąpienie Gdańska do paktu Kelloga i protokołu Litwinowa uważane jest także przez rząd polski jako leżące w interesie wolnego miasta i nie pozostające w sprzeczności z polityką Rzeczypospolitej. Pierwsze pertraktacje w tej sprawie odbyły się w dniu onegdajszym i należy oczekiwać, że sprawa ta będzie załatwiona w najkrótszym czasie po myśli Gdańska.

Podobnym stadium znajduje się sprawa przystąpienia Gdańska do Międzynarodowego Biura Pracy. I tutaj prezydent Sahn ma nadzieję, że sprawa ta będzie szybko załatwiona również w myśl życzeń wolnego miasta. We wszystkich tych sprawach Gdańsk oczekuje poparcia ze strony Polski, tembardziej, że chodzi tu istotnie o wspólne interesy i wspólne ideały. Istniejące pomiędzy Gdańskiem a Polską przyjazne stosunki doznały po wiosennej wizycie polskiego premiera i polskiego ministra komunikacji w Gdańsku znacznego, jak się spodziewamy, utrwalenia.

Obawy p. Sahma przed rozwojem Gdyni

W dalszym ciągu swojego przemówienia prezydent Sahn poruszył sprawę Gdyni, która napenia senat gdański wielką troską. Wskazawszy na tezy polskie, iż Gdynia ma być tylko uzupełnieniem portu gdańskiego, prezydent Sahn mimo to oświadcza jednak, że gdańskie koła gospodarcze uważają port w Gdyni za ciężką konkurencję dla Gdańska. Koła te, mówił dalej prezydent Sahn, z pewną obawą patrzą na wysiłki Polski w kierunku tworzenia nowych linii okrętowych, wychodzących z Gdyni z pominięciem Gdańska. W związku z tem senat w. m. Gdańska nawiązał z Polską pertraktacje, dążące do tego, aby problem portowy rozwiązać w duchu korzystnym dla Gdańska. Rokowania te, jak dotąd, nie doprowadziły do rezultatu. Senat w. m. Gdańska będzie bronił tej dziedziny bardzo energicznie.

Pokłon pod adresem Niemiec

Pod koniec swego przemówienia Sahn poruszył stosunki, łączące Gdańsk z narodem niemieckim, wskazując na liczne tegoroczne zjazdy i kongresy wszystkich stowarzyszeń niemieckich w Gdańsku. Sahn podkreślił, że jest to dowodem, iż Gdańsk nie jest odosobniony w dziedzinie kulturalnej.

Poza tem Gdańsk doznał wielkiej pomocy od rządu pruskiego i rządu niemieckiego wskutek ich decyzji utrzymania w Gdańsku stoczni okrętowej Schichaua. W związku z tem prezydent Sahn zaapelował do niemieckich towarzyszów żegluga, aby poparli ze swej strony Gdańsk, dając jak najliczniejsze zamówienia na budowę okrętów gdańskiej stoczni Schichaua.

Min. Zaleski w Lizbonie

Lizbona, 19. 6. (PAT). Przybywającego tu ministra Zaleskiego wraz z małżonką witali na dworcu przedstawiciel ministra spraw zagranicznych, przedstawiciel Polski w Lizbonie wraz z małżonką oraz reprezentanci kolonii polskiej. Wczoraj minister Zaleski był przyjęty przez ministra spraw zagranicznych Portugalji.

Lizbona, 19. 6. (PAT). Minister Zaleski w rozmowie z dziennikarzami

podkreślił istnienie serdecznych stosunków polsko-portugalskich i zapowiedział rychłe zawarcie traktatu handlowego pomiędzy obu krajami.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 1/4 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,88 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,32 zł, gotówką — 211,90 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,43 zł, gotówką — 172,09 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 19 czerwca 1929. Przebieg giełdy dzisiejszej był naogół spokojny, zauważono jednakże zwiększoną chęć do zawierania transakcji, które nie dochodzą do skutku z powodu braku odpowiedniego materiału.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych chętnie nabywano 5 proc. poz. konwers., za którą płacono 54 proc. oraz poz. inwestycyjną po 103,— Dalej dopytywano się o 8 proc. listy dolarowe, które były po 92 proc. w placeniu, a 92,5 proc. w oddaniu.

Akcje bankowe pozostały bez obrotów jakkolwiek dopytywano się o Bank Polski po 167,— bez oddawców.

Akcje przemysłowe wyłącznie w poszukiwaniu za wyjątkiem R. Maya, którego oddawano po 100,—, natomiast płacono za Cegielskiego 35,— i za Piechcin 49,—. Dopytywano się poza tem o Herzfeld po 40,—, o Lubań po 56,— i o Sp. Drzewną po 31,—

Cedula urzędowa z dnia 19 czerwca 1929 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 54% P.
(Kurs w złotych)
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 103,— P.
Akcje Przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Cegielski H. I em. zł. 35.— P.
Piechcin Fabryka Wapna i Cementu I em. 49,— P.
Tendencja: Spokojna.

Giełda warszawska

dnia 19 czerwca 1929 r.

Waluty		Gotówka	
Dol. Stan. Zjedn. tr. 8,88 sp. 8,90 kup. 8,86			
Dewizy			
Belgia	tr.	123,79 sp.	124,10 kup.
Londyn	..	043,23 ..	043,34 ..
Nowy Jork	..	008,90 ..	008,92 ..
Paryż	..	034,88 ..	034,97 ..
Praga	..	026,39 ..	026,45 ..
Szwajcaria	..	171,52 ..	171,95 ..
Papiery państwowe i obligacje			
4% poz. inwest.	..	104,75	105,50
5% poz. premi. dol.	..	069,00	068,50
10% poz. konw.	..	000,00	000,00
5% poz. kol. konw.	..	000,00	000,00
Akcje w złotych:			
Bank Polski	..	000,00	164,00
Bank Dysko towy	..	000,00	126,00
Bank Zachodni	..	000,00	070,00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	..	000,00	078,50
Sila i Swiatlo	..	125,00	126,00
Firley	..	000,00	046,00
Norblin	..	000,00	180,00
Ostrowieckie Zakłady	..	000,00	086,00
Starachowice	..	000,00	026,00

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg		reszta za 100 kg	
Berlin, dnia 19 czerwca 1929			
Pszonica marchyjska	..	215,00	216,00
lipiec	..	000,00	225,00
wrzesień	..	000,00	238,00
Tendencja dla pszenicy mocniejsza.	..	188,00	190,00
Zyto marchyjskie	..	000,00	202,00
lipiec	..	000,00	211,00
wrzesień	..	000,00	211,00
Tendencja dla żyta mocniejsza.	..	176,00	182,00
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	..	178,00	188,00
Tendencja dla jęczmienia spokojna.	..	187,00	186,00
Owies marchyjski	..	000,00	192,00
lipiec	..	24,25	28,50
wrzesień	..	25,10	27,60
Tendencja dla owsa spokojna.	..	00,00	11,75
Maka psz. nua	..	11,75	12,00
Tendencja spokojna.	..	40,00	48,00
Maka żytnia	..	28,00	34,00
Tendencja spokojna.	..	21,00	23,00
Otręby psenne	..	25,00	26,00
Tendencja spokojna.	..	21,00	23,00
Otręby żytnie	..	27,00	30,00
Tendencja spokojna.	..	18,50	19,50
Groch Victoria	..	28,00	30,00
Tendencja spokojna.	..	00,00	00,00
Groch jadalny polny	..	00,00	18,50
Tendencja spokojna.	..	21,30	21,60
Groch pastewny	..	00,00	10,75
Tendencja spokojna.	..	18,10	18,90
Peluszka	..	16,50	17,00
Tendencja spokojna.	..	00,00	00,00
Bób polny	..	00,00	00,00
Tendencja spokojna.	..	00,00	00,00
Wyka	..	00,00	00,00
Tendencja spokojna.	..	00,00	00,00
Lubin niebieski	..	00,00	00,00
Tendencja spokojna.	..	00,00	00,00
Lubin żółty	..	00,00	00,00
Tendencja spokojna.	..	00,00	00,00
Seradela nowa	..	00,00	00,00
Tendencja spokojna.	..	00,00	00,00
Makuch rzepakowy	..	00,00	00,00
Tendencja spokojna.	..	00,00	00,00
Makuch lniany	..	00,00	00,00
Tendencja spokojna.	..	00,00	00,00
Wytłoki suszone	..	00,00	00,00
Tendencja spokojna.	..	00,00	00,00
Srót Soja	..	00,00	00,00
Tendencja spokojna.	..	00,00	00,00
Płatki ziemniaczane	..	00,00	00,00

Notowania złotego w Berlinie z dnia 19 czerwca 1929.

Wyplaty na Warszawę: 46,925 — 47,125
Noty wielkie: 46,80 — 47,20
Noty małe: 46,70 — 47,10

Separatyści katalońscy robią Stresemannowi owacje

Berlin, 19. 6. (PAT) Minister Stresemann przybył wczoraj do Barcelony, by zwiedzić tamtejszą międzynarodową wystawę.

Jak donosi hugenbergowska „Nachtausgabe”, na dworcu powitały min. Stresemanna owacyjnie tłumy publiczności, wśród których rozlegały się okrzyki: „Niech żyje wolna Katalonia!”

Przed debatą mniejszościową w izbie gmin

Berlin, 19. 6. (PAT) „Vossische Zeitung” zapowiada w depeście z Londynu, że w ramach wielkiej debaty nad adresem królewskim Mac Donald zajmie w obszernym swym przemówieniu stanowisko w kwestji mniejszościowej. Debata ta miałaby się odbyć dopiero

Policja hiszpańska miała dokonać kilku aresztowań. Minister Stresemann po zwiedzeniu wystawy odjechał o godz. 3.22 do Paryża, żegnany na dworcu przez gubernatora i kapitana generalnego Katalonii, burmistrza miasta i przedstawicieli kolonii niemieckiej.

w początku lipca, gdyż Mac Donald chciałby dać również okazję Chamberlainowi i Lloyd George'owi do wzięcia udziału w dyskusji, by w ten sposób doprowadzić do sformułowania ogólnego - angielskiego stanowiska w kwestji mniejszościowej.

Echa demonstracji antypolskiej w Tyflisie

Ponowna wizyta pos. Patka u komisarza Karachana

Moskwa, 19. 6. (PAT) Donoszą urzędowo, że minister Patek złożył w dniu 14 b. m. nową wizytę komisarzowi Karachanowi, na skutek instrukcji, otrzymanej od rządu polskiego, zaprotestowania przeciwko wypadkom w Tyflisie.

Komisarz Karachan, przyjąwszy do wiadomości to oświadczenie, stwierdził, że jeszcze przed protestem ze strony polskiej wyraził dnia poprzedniego ubolewanie z powodu zajść w Tyflisie i że wobec tego można uważać sprawę za załatwioną.

„Radosny” błąd

Tegoroczny sezon budowlany upłył pod znakiem gwałtownego zatamowania inwestycji państwowych i samorządowych. Świadczy o tem nietylko ostatni raport p. Deweya, nie tylko zapowiedź ograniczenia inwestycji w przyszłym budżecie, nietylko wstrzymanie kredytów inwestycyjnych dla samorządów przez Bank Gospodarstwa Krajowego, nietylko ogłoszony świeżo okólnik p. ministra Składkowskiego w sprawie t. zw. podatku inwestycyjnego, nietylko powolne tempo wykonywania obecnego budżetu i nadzwyczajnej ustawy inwestycyjnej, ale przede wszystkim zastój w przemyśle budowlanym, zwłaszcza w cegielniach, i smętny widok rozpoczętych w ubiegłych latach, a obecnie stojących lub „markowanych” budowli publicznych.

Urwało się. Widać już nie może być inaczej, tylko wszystko musimy się uczyć — systemem doświadczalnym. Jeszcze nie tak dawno każda robotę, zatrudniającą robotników i zmniejszającą liczbę bezrobotnych, uważano za ogromną zasługę rządu. Nie rozróżniano między inwestycjami produkcyjnymi, jak komunikacje i meljoracje, a inwestycjami nieprodukcyjnymi, do których zaliczyć należy wspaniałe gmachy ministerstw i banków państwowych. Wszystko jedno, byle budować, byle inwestować. Niejednemu śniły się laury Kazimierza Wielkiego, co to „zastał Polskę drewnianą, a zostawił mурowaną”.

W roku 1927 rząd bez uchwały Sejmu wydał przeszło pół miljarða złotych na rozmaite cele, podobno przeważnie — jak to wynika z licznych przemówień pp. Bartla i Czechowicza, z głosów prasy „sanacyjnej”, a ostatnio z listu p. Piłsudskiego do sędziego śledczego — na cele budowlane.

Zaraz na pierwszym posiedzeniu nowego Sejmu rząd wystąpił z efektywnym projektem nadzwyczajnej ustawy inwestycyjnej, opiewającym na sumę 88 milionów zł. „Radosny” rozmach udzielił się i posłom, niektóre stronnictwa chciały się na gwałt podzielić z rządem tą zastugą. Chrześcijańska Demokracja na tem samym posiedzeniu — pomimo poprzednich 563 i świeżych 88 milionów — zgłosiła wniosek, wzywający rząd, aby corychlej „podjął” roboty budowlane. A zjednoczona lewica postanowiła podnieść kredyty nadzwyczajnej ustawy inwestycyjnej o 42 miliony.

Wszystkich ogarnął „twórczy szał”. Ministerstwo komunikacji, mając przed

sobą ogromne zadania w naprawie dawnych dróg i uzupełnianiu taborów, oraz budowie nowych kolei, uważało, że ma dosyć pieniędzy, aby przenieść dyrekcję kolejową z Radomia, gdzie ma obecnie potrzebne pomieszczenie, do Chelma, gdzie trzeba budować wszystko od fundamentów za cenę kilkudziesięciu milionów złotych. Jak ta budowa była prowadzona, o tem donosiliśmy z okazji popękania ścian w domach kolejowych, budowanych w Chelmie przez żydowską firmę „Budex”. Symbolem całej tej „radosnej twórczości” miał być budowany przez genialnego p. Ruszczyńskiego gmach telegrafu i telefonu, wysoki na 72 m. najwyższy w Europie.

Jedynym obozem, który nie uległ temu „radosnemu szałowi”, było Stronnictwo Narodowe. Już przy dyskusji nad nadzwyczajną ustawą inwestycyjną pos. Czetwertyński domagał się włączenia jej do ogólnego budżetu, a przy uchwaleniu dwóch z kolei budżetów, po uzasadnieniu przez prezesa Rybarskiego różnicy między inwestycjami na ożywienie życia gospodarczego, a nieprodukcyjnymi, mogącymi zaciekać na dalsze lata. Klub Narodowy nie wahał się mimo zgorznięcia rządu, B. B. i innych demagogów sejmowych postawić szeregu wniosków na skreślenie lub ograniczenie zbyt licznych inwestycji, między innymi także domów kolejowych w Chelmie i „drapacza chmur” p. Ruszczyńskiego.

Wnioski te odrzucono i popełniono błąd. Albowiem nie należało wyjątkowej koniunktury roku 1926 i 1927 brać za stałą podstawę planu budżetowego. Należało w roku 1927 równocześnie ze stabilizacją waluty przeprowadzić stabilizację budżetu na podstawie trwałych, a nie wyjątkowych możliwości finansowych kraju i dopiero do takiego budżetu dostosować program inwestycji.

Stało się inaczej, bo były wybory i z innych jeszcze powodów, dzięki którym firmy jak „Budownictwo i Przemysł” lub „Budex”, mające po 600 zł lub 20 000 zł kapitału zakładowego otrzymały — bez zabezpieczenia — budowy rządowe na dziesiątki milionów.

Sytuacja jest trudna. Bo co robić teraz z rozpoczętymi inwestycjami? Nie kończyć — to strata, a kończyć — niema za co.

Łatwo błąd popełnić, trudniej go naprawić. Nawet „radosna twórczość” niewiele tu pomoże. M. K.

O jednolity front chłopski w Polsce?

Od pewnego czasu na łamach pism ludowych stale się pojawiają artykuły za porozumieniem się istniejących w Polsce stronnictw ludowych celem utworzenia t. zw. jednolitego frontu chłopskiego. Rozważaniu tej myśli był poświęcony również z okazji Zjazdu Młodzieży Wiejskiej Słowińskiej w Poznaniu specjalny numer t. zw. „Piasta Wielkopolskiego” z ubiegłej niedzieli, w którym na temat powyższy wypowiadali się mniej lub więcej wyraźnie oprócz jego wydawcy i naczelnego redaktora dr. Michałkiewi-

cza — jeszcze b. marsz. Sejmu Maciej Rataj, pos. dr. Władysław Kiernik i pos. Jan Dąbski, ten ostatni ze Stronnictwa Chłopskiego.

Wydawca „Piasta Wielkopolskiego” dr. Michałkiewicz zaznacza w tej kwestji:

„Wierzmy, że wzniosła idea agraryzmu sprawi, iż w Polsce bratnie stronnictwa ludowe, służące wsi chłopskiej, wyszlachetnią metody swej pracy, porzucą waśni przykrą i doprowadzą do zgodnej, solidarnej i zjednoczonej współpracy dla dobra wsi”.

W artykule zaś p. t. „Cienie ruchu ludowego” pos. Maciej Rataj, stwierdziwszy jako przyczynę niemocy ruchu ludowego rozbić i waśni między stronnictwami, dochodzi do takiej konkluzji:

„Skończyć z kramikami ludowymi, stworzyć ruch ludowy, jednocząc go! Zwolnić masy energii, zapалу i zdolności, marnujących się dziś na niekonieczne walki, na obronę lub rozszerzenie kramików ludowych, i użyć ich na te dwie dziedziiny pracy ludowej, które dziś leżą odłożym”.

A dalej, przeciwstawiając się niejako twierdzeniu, iż jest to tylko marzenie, zaznacza:

„Nie! Wierzę, że gdyby nawet zawiódł rozum polityczny „gór”, zwycięży zdrowy instynkt „dołów” i nacisk faktów tworzących przez wrogów ruchu ludowego”.

Jako trzeci z tej grupy polityków, pos. Kiernik, w rozważaniach swych „Politykować czy gospodarować”, rozprawia się przedewszystkiem z bezprogramowością dzisiejszych rządów zarówno pod względem politycznym jak i gospodarczym. Co do tego ostatniego, przytacza jako przykład rządową „politykę zbożową”. Uważa on, że „tylko współdziałanie wszystkich czynników tak „pracujących” jak i „politykujących”, a w rzędzie politykujących tak parlamentu, przedstawicieli społeczeństwa, jak i rządu — a nie przeciwstawianie się ich wzajemnie i walka wszystkich ze wszystkimi, może sprowadzić lepszą przyszłość”.

W tonie „Piastowców” zatem, jak widzimy, myśl porozumienia się z innymi stronnictwami chłopskimi jest popularną i zapaściła już silnie korzenie. Chodzi pewnie głównie o to, żeby w razie wyborów mieć tyty zasłonięte. Poseł Witos nie wypowiedział się w „Piście Wielkopolskim”.

Szczególną uwagę zwraca na siebie artykuł posła Jana Dąbskiego ze Stronnictwa Chłopskiego. Napisany namiętnie, rozpoczyna się w sposób charakterystyczny:

„W normalnych czasach „naród polski” ogranicza się do tych, którzy spacerują po Nowym Świecie, siedzą w kawiarniach i restauracjach, biurach, urzędach, dworach, plebanjach a conajwyżej sklepach — reszta to „motloch”, który ma pracować na tych, którzy spacerują, a ci, którzy z tym „motlochem” współpracują, to — „demagodzy”, „nieuki”, „masoni”, „socjaliści” albo zgoła „bolszewicy”.

Mówiąc o przyczynach nędzy ludności poseł Dąbski pisze:

„... Czego nie wysie w różnych postaciach miasto, to utonie w karczmie, lub na plebanji”.

W tym tonie jest utrzymany cały artykuł posła Dąbskiego. Autor artykułu, przechodząc do kwestji ruchu ludowego, wyraża się o nim wręcz drwiąco i lekceważąco i poprostu zaprzecza, jakoby z nim można coś począć:

„I z tej różnorodnej mikstury „ludowej” — pisze dosłownie — ma się stworzyć jakiś program i jakaś wspólna robota polityczna? Nigdy!”

O co zaś p. Dąbskiemu chodzi, to wynika z dalszych jego dowodzeń. Ludność chłopska w Polsce stanowi 64 proc ogółu mieszkańców i jest dostatecznie silną i państwowo ważną, aby właśnie jej „interes klasowy stał się punktem wyjścia wszelkich reform tak politycznych, jako też gospodarczych i społecznych”. Jej interes ma się stać interesem dominującym.

Z artykułów, ogłoszonych w „Piście Wielkopolskim” wniosek jest jeden, a mianowicie, że śpieszniej jest „piastowcom” do bloku ze „Stronnictwem Chłopskim” posła Dąbskiego, niż temu ostatniemu — do „Piasta”.

Warunki awansowania urzędników

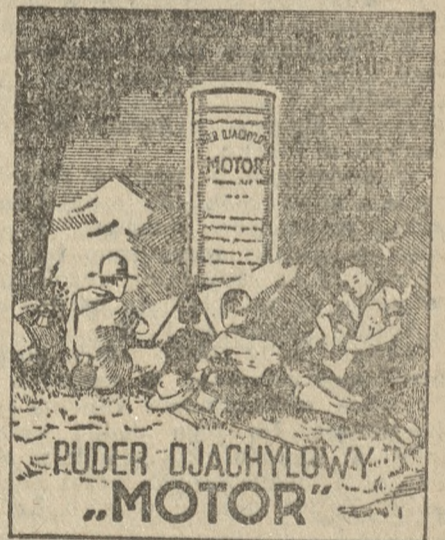
Wobec zbliżającego się terminu awansów lipcowych, ministerstwo spraw wewnętrznych przypomina, iż począwszy od 1 kwietnia 1929 r., wobec wygaśnięcia mocy obowiązującej art. 115 ustawy o państwowym służbie cywilnej, mianowanie i awansowanie urzędników, nieposiadających przepisanej dla danej kategorii stanowisk stopnia wykształcenia, może nastąpić, zgodnie z ostatnim ustępem art. 11 powołanej ustawy, jedynie za zezwoleniem Rady Ministrów na wniosek właściwej władzy naczelnej.

Dziesięć przykazań dla mężatek

Jedno z pism angielskich ogłosiło wśród swoich czytelniczek ankietę na temat „przykazań dla mężatek”. Pierwszą nagrodę za najlepszą odpowiedź przyznano pani Eli Wheler, która podała następujące zasady postępowania dla kobiet, pragnących zaznać w małżeństwie szczęścia:

- 1) Po ślubie nie powinnaś ubierać się gorzej niż przed zamążpójściem. Pamiętaj bowiem, że choć polowanie zakończone, to jednak zdobyć — trzeba zatrzymać.
- 2) Nie zapominaj, że zdrowie jest podstawą szczęścia, a dobre trawienie podstawą zdrowia. Dbaj więc o zdrowie i smaczne jedzenie, a mąż będzie szczerze wdzięczny.
- 3) Jeżeli mąż ma kilka dni wolnych od pracy, nie zatrzymuj go przy sobie, lecz raczej ułatwaj mu wyjazd i wypoczątek. Powróci odświeżony na duchu, wypoczęty i w dobrym humorze.
- 4) Nie rób nigdy złośliwych uwag o jego krewnych i przyjaciółach.
- 5) Nie oburzaj się, jeżeli mąż włoży krawat, który ci się nie podoba, albo zapali cygaro, którego zapachu nie lubisz. Pomyśl, że ma on prawo do swych własnych upodobań, a nie musi we wszystkich postępować według twego gustu.
- 6) Jeżeli mąż twój zachwyca się jakąś kobietą, podziel jego entuzjazm. Kobieta rzadko kiedy uznaje zalety innych kobiet, ale ty bądź wyjątkiem. Im bardziej będziesz bezstronną i życzliwą dla ludzi, tem większe uznanie zyskasz w oczach męża.
- 7) Jeżeli mąż przyniesie ci podarunek bezużyteczny, który ci się nie podoba, uściśnij go serdecznie i podziękuj za dobre chęci.
- 8) Gdy mężowi zdarzy się jakaś przykrość, (czego nigdy w życiu nie brak), stara się go uspokoić i, o ile to możliwe, rozweselić. Niejedna tragedia została zażegnana dobrym dowcipem i naodwrot drobiazgi przyczyniły się nie raz do rozbitcia małżeństwa.
- 9) Nie wypytuj męża o jego przeszłość. Z takich rozmów wynikają zawsze nieporozumienia.
- 10) Nade wszystko pamiętaj o słowach przysięgi, wypowiedzianej przed ołtarzem, w zielej i dobrej woli stój wiernie przy boku męża. Wielu mężczyzn stało się wielkimi ludźmi dzięki dobrym żonom.

nr 11 143

Indywidualne pielęgnowanie urody
Podobnie jak dobór środka do mycia twarzy musi być wedle zasad nowoczesnej nauki celowy, jak nawet puder musi być indywidualnie dostosowany do danej właściwości cery, tak i kremy mają swe celowe przeznaczenie. Wszelki szablon niszczy urodę. Tylko woda gorąca zasługuje na miano skutecznie działającego środka uniwersalnego, mydło natomiast i to neutralne — służy tylko prawidłowej cerze. Tłusta cę winno się myć wyłącznie proszkiem marmurowym „Miraculum” a pudrować — odtłuszczającym pudrem higienicznym Dra. Lustra. Suchą zaś — otrąbkami migdałowymi Dra. Lustra a z pudrów wskazany jest jedynie: puder egzotyczny Dra. Lustra, ponieważ zmiękcza naskórek. Dla każdej niemal właściwości cery wskazany jest inny krem, o czem w następnym artykule. Tw 2753 Dr. Z. B.

LANCUCY

Gail'a, Ewart'a, Fleyer'a

do samochodów, motocykli, traków, lokomotyw motorowych, walców szosowych, motorów Diesla, maszyn rolniczych, garbarskich, ruszków autom., transporterów, elewatorów, maszyn młynarskich etc. — Skład specjalny:

ROTAX

Warszawa, Niecała 1. Tel. 154-87.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Położenie rolnictwa

Ciepły maj przyspieszył wegetację ozimin, a w końcu miesiąca i w pierwszej dekadzie czerwca spadły w całym kraju obfite deszcze. Brak wilgoci odczuwają jedynie powiaty północno-wschodnie.

Wśród głównych eksporterów zboża przewidywane są obfite zbiory w Kanadzie i Stanach Zjednoczonych. Indje zostały powtórnie dotknięte nieurodzajem. Kraje europejskie spodziewają się urodzaju conajmniej średniego. Jeśli więc przewidywania się sprawdzą, będziemy mieli nadal do czynienia ze światową nadprodukcją zbóż, tem silniej zaakcentowaną, że z bież. roku gospodarczego zostaną bardzo duże zapasy. Nieurodzaj w krajach o słabej sile nabywczej i trudnej komunikacji nie zmieni tego stanu rzeczy.

Ceny zbóż w Polsce uległy wraz z cenami światowymi silnym wahaniom przy ogólnej tendencji wybitnie niżkowej, szczególnie w drugiej połowie maja.

Ceny zbóż w dniu 31 maja 1928 i 1929 r. na giełdzie warszawskiej (złoty za 100 kg.)

Zboże	1928	1929	Różnica	
			w zł-tych	w % do 1928
Żyto	53.50	25.75	27.75	51.78
Pszonica	59.25	43.50	15.75	26.58
Jęczmień	48.75	25.00	23.75	48.72
Owies	49.00	28.50	20.50	41.84

Szczególnie dotknięte są ceny żyta i jęczmienia — zbóż posiadanych w nadmiarze, brak zaś obiektywnych danych, by można wróżyć trwałość pewnej poprawie, która się zaznaczyła w pierwszej dekadzie czerwca. Ceny pszenicy, zboża w niewielkich ilościach importowanego, trzymają się odporniej.

Produkcja zwierzęca po przetrwaniu trudnego okresu zimowego i wiosennego ze stratami, nie dającymi się oznaczyć, uzyskała obecnie warunki rozwoju. Stan łąk i pastwisk jest

pomyślny, niskie ceny zbóż udostępniają dla celów pastewnych. Ceny zwierząt, chociaż nie podniosły się znacznie, wyszły — jak się zdaje — z okresu długotrwałej depresji. Masło i jaja, których produkcja znajduje się obecnie w maksimum, osiągają po złym początku sezonu, ceny wyższe od zeszłorocznych. Wywóz nabiału rozwija się normalnie. Silnie wzrósł w kwietniu wywóz bekonów, dzięki równoczesnemu działaniu systemu zwrotu cel przy wywozie i wyjątkowego zapotrzebowania na rynku angielskim. W maju konjunktura eksportowa uległa znacznemu pogorszeniu, jednakże eksport bekonów ma lepsze widoki, niż w roku zeszłym.

Kredyt, zarówno inwestycyjny, jak krótkoterminowy był nadal dla rolników mało dostępny, a głód pieniężny na wsi nietylko nie ustępuje, ale wydaje się wzmacniać. Liczba protestów wekslowych w okręgach rolniczych jest bardzo wysoka. Zakupy rolnictwa na rynku przemysłowym zależą w znacznej części od możliwości udzielania kredytu towarowego. Tem się tłumaczy, że sezon wiosenny handlu nawozami sztucznymi dał wyniki rekordowe, gdy fabryki maszyn rolniczych, huty żelazne, cegielnie wiejskie, fabryki włókiennicze, pracujące dla potrzeb wsi odczuwają już dotkliwą redukcję zamówień. Gdyby jednakże przesilenie rolnicze miało charakter przewlekły, przyszedł rok gospodarczy mógłby przynieść trudności także w zbyciu nawozów, ponieważ chcąc udzielić nowych kredytów towarowych Państwowy Bank Rolny nie będzie w stanie równocześnie prolongować weksli z kampanii bieżącej. Złagodzić położenie mogłoby zwiększenie ogólnej sumy kredytów na ten cel przeznaczonych. Ruch inwestycyjny w rolnictwie będzie w ciągu lata bieżącego niewątpliwie słabszy, niż w r. 1928, najważniejszym bowiem zadaniem każdego gospodarstwa stała się odbudowa kapitału obiegowego, a conajmniej niedopuszczenie do jego dalszej redukcji.

miarodajne badań, że informacje te są nieścisłe. O dostawie żyta do Szczecina z Wielkopolski w stanie zepsutym nie może być zupełnie mowy. Jakkolwiek bowiem zdarzają się tu i owdzie wypadki, że zboże z Polski przychodzi w stanie stęchłym, to jednakże okoliczność ta nie świadczy jeszcze o jakości dostarczonego zboża. Długo trwający transport, zwłaszcza drogą wodną i wilgoć powodują nieraz nieprzyjemny zapach, który niefachowca mógłby łatwo wprowadzić w błąd i uprzedzić do danej partii zboża. Natychmiastowe przesypanie jednak na miejscu w spichlerzach zbożowych usuwa te wady, które bynajmniej nie wynikają z winy polskiego dostawcy, i które tak samo dotyczą transportów zboża niemieckiego zwłaszcza wodnych.

(k) **Wydobycie węgla w maju na G. Śląsku.** Według prowizorycznych obliczeń za maj r. b., wydobyte węgla na G. Śląsku wyniosło 2.528.927 tonn (w kwietniu — 2.746.739 t.). Zbyt wyniósł na polskim G. Śląsku 589.391 tonn (603.270 t.), wewnątrz kraju — 1.520.696 tonn (1.558.410 t.), eksport — 975.837 tonn (1.004.416 t.) łączny zbyt — 2.496.533 tonn (2.562.826 t.). Zapasy węgla z końcem maja wynosiły 541.609 tonn, (748.178). Pod węgiel dostawiono 209.760 wagonów (215.258), żądano 214.189 (258.253).

(k) **Bank Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu,** którego nazwą na tegorocznym walnym zebraniu uchwalono zmienić na „Bank Spółdzielczy Młodych Przemysłowców w Poznaniu”, mimo trudności, jakie przechodził w pierwszych latach swego istnienia, rozwija się obecnie coraz pomyślniej i coraz to większe zyskuje zaufanie właśnie wśród tych kół, w których interesie został powołany do życia, t. j. wśród rzemieślników i drobnych przemysłowców. Świadczą o tem zarówno cyfry poszczególnych działów bilansowych jak i liczba członków, która w ostatnim roku wzrosła z 583 na 692. Udziały wzrosły z 43.266 na 74.446 zł, wkłady z 142.879 na 170.616 zł, sumy obrotowe z 3.419.173 na 4.547.259 zł. Bank Spółdzielczy Młodych Przemysłowców ma widoki, tem pomyślniejsze jeszcze rozwoju, jeżeli się zwąży, że zjednał sobie redyskont we wszystkich nieomal poważniejszych instytucjach finansowych, nie wykluczając Banku Polskiego, Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku Rolnego i innych, co świadczy również o zaufaniu do Spółdzielni. Kierownikiem Banku jest od samego założenia p. Ludwik Prusinowski, za czelę rady nadzorczej stoi p. Wład. Zakrzewski, cechmistrz cechu stolarskiego w Poznaniu i współwłaściciel firmy Seweryn Pendowski. Do rady nadzorczej wbrało tegoroczne walne zebranie w miejsce ustępujących tytułem starszeństwa, ponownie pp. Kozewskiego Stefana, Pie-

trowskiego Edmunda i Felda Ignacego. Lokal Spółdzielni mieszczącej się do niedawna jeszcze przy ul. Wrocławskiej narożnik Koziej, znajduje się obecnie przy Walach Zygmunta Augusta 4, naprzeciw Dyrekcji Poczty i Telegrafów.

Z ZAGRANICY

(z) **Włoski handel zagraniczny.** Na posiedzeniu Izby poseł Morelli zwrócił uwagę na ogromną różnicę, istniejącą między włoskim wywozem a przywozem. W r. 1928 nadwyżka nad wywozem wyniosła przeszło 8 miliardów lir. Poseł Morelli podkreślił potrzebę zrewidowania taryf celnych celem zapewnienia produkcji włoskiej lepszej ochrony, przyczem zwrócił się zwłaszcza przeciwko przywozowi z Ameryki. W dalszym ciągu Morelli zażądał utrudnienia przemysłowcom zagranicznym tworzenia we Włoszech włoskich filii, co umożliwi im dotąd konkurowanie z przmysłem włoskim na jego własnym terytorjum. W końcu mówca zwrócił się przeciwko tym wszystkim, którzy przekładają wyroby zagraniczne nad włoskimi, wykazując w ten sposób brak uczucia narodowego.

(z) **Mocarstwa wobec projektów celnych Stanów Zjedn.** Od czasu kiedy Izba Reprezentantów ukończyła dyskusję nad taryfami celnymi, otrzymał departament stanu noty protestujące od 7-miu rządów. Noty te zostały skierowane do komisji finansowej Senatu, która przestudjuje je równocześnie z projektem ustawy. Noty te, które nie będą ogłoszone pochodzą od Szwajcarii, Hiszpanji, Włoch, Urugwaju, Norwegii i Austrii. 16 innych państw m. in. Anglja, Francja i Belgja poczyniły przedstawienia jeszcze przed załatwieniem ustawy przez Izbę Reprezentantów.

Masło. Konjunktury na niemieckim rynku masłanym były w ub. tygodniu sprawozdawczym bardzo spokojne. Ogromna zwiększona produkcja masła niemieckiego spowodowała stale wzrastające dowozy towaru tegoż, w wyniku czego nastąpiło przesylenie rynku, zwłaszcza, że wobec rozpoczęcia okresu urlopowego sprzedaż detaliczna masła w większych centrach konsumcyjnych poważnie się obniżyła. Dalszą konsekwencją sytuacji tej było słabe zainteresowanie dla zagranicznych gatunków masła mimo znacznego obniżenia cen tychże. Oficjalne notowania w Berlinie utrzymano na dotychczasowym poziomie a mianowicie: 157 rmk. per 50 kg. franco stacja odbiorcza za prima gat., 148 rmk. per 50 kg., 132 rmk. per 50 kg. Powyższa stagnacja odbiła się również ujemnie na eksporcie masła polskiego, którego w poważnych ilościach na rynek niemiecki napływa. Najlepsze gatunki masła polskiego zgodzić się musiały na poważne ustępstwa w cenie, zaś średnie gatunki wędrują przeważnie do magazynów chłodniczych. Korzystniej dla eksportu masła polskiego przedstawia się sytuacja na angielskim rynku. Wprawdzie konjunktury są również na ogół spokojne, jednakże zbyt masła naszego nie natrafia na większe trudności. Główna londyńska notowała w ub. tygodniu masło polskie w cenie od 154.— do 156.— sh., w porównaniu do cen uzyskanych w tej chwili w Niemczech — daleko korzystniej się przedstawia. Niestety sygnalizują nam, że poważne ilości nadchodzące na rynek angielski masła polskiego nie są dostatecznie skontrolowane i niską swoją jakością poważnie wpływają na ceny, które w tymże roku ub. przyspieszenie wprowadzenia w życie reglamentacji wywozu jest niezbędnym warunkiem dla rozwoju eksportu masła polskiego. Nadmiar dowozów na krajowe rynki powoduje zwiększającą się podaż towaru oraz co zatem idzie — niższe ceny.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunek wagonowy, dostawa bieżąca, za 100 kg.:

Standardy: a) żyta poznańskiego 699,5 gr. (118,7 f. w. h.); b) żyta pomorskiego 693,5 gr. (117,5 f. w. h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr. (127,9 f. w. h.); d) owsa poznańskiego i poltorskiego 461,5 gr. (77,9 f. w. h.); e) notowania maki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).

Poznań dnia 19. 6. 1929.

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Żyto	25,75—26,75
Uspობienie spokojne	
Pszonica	44,00—45,00
Uspობienie spokojne	
Jęczmień przemiałowy	27,50—28,50
Uspობienie spokojne	
Owies	26,00—27,00
Uspობienie słabe	
Mąka żytnia wł. workach według urzędowo ustalonego typu (7%)	40,00
Uspობienie spokojne	
Mąka pszena 65% wł. worka	65,00—69,00
Uspობienie spokojne	
Otręby żytnie	19,00—20,00
Otręby pszenne	21,00—22,00
Łubin niebieski	27,00—28,00
Łubin żółty	35,00—40,00
Tatarka	45,00—48,00
Makuch lniany 38%	46,00—47,00
Makuch rzepakowy 36—38%	38,00—39,00
Makuch słonecznik 48—52%	38,00—40,00
Srót Soja	41,00—43,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Pierwsze kinematograf. zdjęcie księżycy

Profesor fizyki astronomicznej uniwersytetu w Princeton, w Stanach Zjednoczonych, John Q. Stewart, upamiętnił nazwisko swoje dokonaniem pierwszego kinematograficznego zdjęcia księżycy. Sam profesor, interpelowany w tej sprawie radiotelegraficznie przez redakcję pisma angielskiego „Evening Standard”, odpowiedział skromnie:

„Nie jest to jeszcze wszystko, do czego dążyliśmy, niewątpliwie jednak dokonany został obraz kinematograficzny tarczy księżycowej. Od dłuższego już czasu robiliśmy próby z aparatem, stanowiącym kombinację teleskopu i maszyny kinematograficznej i przed miesiącem mniej więcej udało nam się po raz pierwszy dokonać próby uwiecznionej wyraźnym powiększeniem. Teleskop skierowany został na krater Kopernika, poczem „nakreślił” w ciągu czterech godzin. Fotografia wskazuje jednak, że ekspedycja nie była wystarczająca, jako pierwsza próba wszelako może zupełnie zadowolić. Widać na niej efekt wschodu słońca, zachwycająca też jest gra cieni. Na zdjęciu widać przedewszystkiem szczyt krateru, oświetlony promieniami wschodzącego słońca przed oświetleniem przez nie doliny; potem stopniowo spływa światło po zboczach góry i ku wnętrzu krateru. Potrzeba było ośmiu godzin, aby dokonać zdjęcia, dwie zaś minuty wystarczają na rzucenie go na ekran i stopniowe rozwinięcie go na nim”.

Dziennikarz czyniący z profesorem Stewartem zdjęcia nie zaniedbał oczywiście wypytania o szczegóły, dotyczące mieszkańców księżycy. Nie — odpowiedział profesor z uśmiechem — niema nikogo na księżycu, a w każdym razie zdjęcie nasze, mimo że dokonywane w ciągu ośmiu godzin nie uchwyciło żadnej żywej istoty, a przecież gdyby istnieli jacyś żywi, a więc poruszający się mieszkańcy księżycy, byłby chociaż jeden z nich schwytyany przez oko kinematograficzne i uwieczniony na filmie. Bodaj też jedną z zasług dokonanej przez nas próby będzie rozwiązanie romantycznych przypuszczeń, jakoby księżycy załudniony miał być żywymi, zbliznionymi do własnego naszego fizycznego ustroju, istotami z krwi i kości. Nie są to oczywiście jeszcze wnioski ostateczne, wszelako to, co wykazała nam ta pierwsza próba, przekonywa, iż wszelkie rojenia o wymianie z pobratymcami na księżycu sygnałów świetlnych, a tembardziej słownych telegramów, należy do dziedziny pozabawionych wszelkiej naukowej podstawy bajek i fantazyj.

Z różnych stron Polski

Z sezonu rabcańskiego.

Rabka (Pol. A. P.) Gwaro już i rojno w Rabce, tem „królestwie dzieci”, największy zaś ruch panuje od godz. 8 do 10 przy łaźniach, gdzie koncerty doskonałej orkiestry wojskowej urozmaicają zabiegi lecznicze, jakim się młodociani kuracjusze poddają, popołudniu koncerty są kontynuowane w parku zakładowym. Dla wygody starszych kuracjuszy uruchomiła Komisja Zdrojowa czytelnię w lokalu Kasyna, bogato zaopatrzoną w pisma i książki tak krajowe jak i zagraniczne. Dowodem troski władz o szybki rozwój Rabki-Zdroju jest pobyt wojewódzkiej komisji która zajęła się regulacją potoku górskiego Poniczanki. Na opracowanie planu regulacyjnego Rabki wyasygnował rząd kwotę 20.000 zł., ponadto Komisja Zdrojowa otrzymała długoterminową pożyczkę na budowę drogi z Rabki do Słonego i Zarytego, w wysokości 90.000 zł. i przystąpiła już do tych prac. Ruch automobilowy jest bardzo ożywiony, oprócz prywatnych pojazdów i dorozek kursuje dziennie i utrzymuje komunikację z Krakowem 5 autobusów. (Paz)

Echa „blokady” akademickiej w Cieszynie

Jak donosiliśmy, słuchacze Szkoły Gospodarstwa w Cieszynie urządzili przez trzy dni na znak protestu przeciwko zawieszeniu zsyldu w języku niemieckim nad wejściem do restauracji „Pod Jeleniem”, blokadę tej restauracji, przez pozostawanie w lokalu przy szklance czystej wody. Wreszcie starostwo w Cieszynie poleciło właścicielowi tej hakatystycznej restauracji usuniecie zsyldu niemieckiego, który to napis wbrew przepisom znajdował się na pierwszym miejscu. Zarządzenie to przyczyni się do pacyfikacji zaognionych stosunków narodowościowych w mieście. (Paz)

Bibuła komunistyczna w fabrykach bielskich.

W związku z zatargiem o płace w przemyśle włókienniczym w Bielsku, rozpoczęli komuniści żywą agitację za strajkiem. W salach fabrycznych firmy Braci Deutsch w Bielsku znalaziono kilkanaście kg. odezw komunistycznych, które policja zajęła, śledząc równocześnie za kolporterami. (Paz)

Pierogi z tłuczonem szkiem.

Ze Śniatyna donoszą nam: W Dubrowcach popełniony został w sposób ścianażski zamach morderczy na osobie Iwana Franczuka. Zamachu tego dokonała żona, dając mężowi do spożycia pierogi z kartoflami, w których znajdowało się nadto szkło drobno tłuczone. Stan zdrowia Franczuka jest twardo ciężki, nieładzka żona odstawiono do więzienia w Śniatynie. (Paz)

Krótkie informacje gospodarcze

— Ceny superfosfatów w Niemczech uległy w stosunku do cen z wiosny r. ub. zmniejszeniu, które w czerwcu rb. wynosi 81 marek, w lipcu 54 marki i w sierpniu 27 marek od ładunku wagonowego — 15.000 kg.

— Rząd sowiecki postanowił utworzyć przy Komisji Planu Gospodarczego Państwa, Instytut studjów gospodarczych.

— W ciągu pierwszych 5 miesięcy r. b. przywieziono do Czechosłowacji 292 1/2 tysiąca sztuk wieprzy. W maju Czechosłowacja importowała z Polski 46.628 sztuk wieprzy.

— Koncesjonowane przez rząd albański towarzystwo włoskie dowierdziło się do poleńców nafty w Ben - Kove (Albanja) na głębokości 390 metrów. Wydajność nowego szybu obliczają narazie na 10 tonn dziennie.

— Związek przemysłowców włókienniczych w Manchester uchwalił na ostatnim swem posiedzeniu niższe płac dla tkaczy o 12,85%. Zniżka ta obejmuje przeszło 190.000 tkaczy.

POBATKI I OPŁATY

(p) **Majstrowie fabryczni — pracownikami umysłowymi.** Sprawa ubezpieczenia majstrów fabrycznych w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, która ciągnęła się niemal od dnia powstania zakładu — została ostatecznie załatwiona w ten sposób, że majstrowie załączeni zostali do kategorii pracowników umysłowych i podlegają przymusowemu ubezpieczeniu. Decyzję tę poprzedziły liczne konferencje ze związkami przemysłowców włókienniczych, zw. majstrów, oraz szereg inspekcji, dokonanych w fabrykach w Łodzi, Białymstoku, Żyrardowie itd. W rezultacie Z. U. P. U. ustalił, że „majstrowie w przemyśle włókienniczym, których istotą pracy stanowi nadzór techniczny nad pracą przydzielonych im pracowników i odpowiedzialność za całość pracy w powierzonych im kierownictwu jednostkach organizacyjnych, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia w Z. U. P. U. Równocześnie tak samo ubezpieczeni zostali majstrowie rytownicy, rysoownicy, oraz podmajstrowie drukarscy. Liczba majstrów i podmajstrów, podlegających ubezpieczeniu, obejmuje kilka tysięcy osób.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Dostawa żyta z Polski do Szczecina.** W związku z wiadomościami, jakie ukazały się w prasie, że transporty żyta polskiego przychodziły do Szczecina w stanie zepsutym, P. I. E. komunikuje na podstawie przeprowadzonych przez czynniki

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wszechsłowiński Złot Sokolów

Kwatery dla wszystkich są zapewnione — Przystępne ceny biletów

Wszyscy przybywający na Wszechsłowiński Złot w Poznaniu Sokoli nie potrzebują troszczyć się, ani też zabiegać o dach nad głową, oraz noclegi, bowiem komitet organizacyjny postarał się o dostateczną ilość wygodnych kwatery, za które nie pobiera dodatkowych opłat. Każdy, kto za pośrednictwem gniazda uiszczył minimalną sumę 6 zł zapewnił sobie tem samem trzy noclegi, a ponadto otrzyma efektowny żeton złotowy, stanowiący miłą pamiątkę oraz ma prawo do jednorazowego wstępu na boisko podczas ćwiczeń z udziałem gości zagranicznych. Na pozostałe dwa dni powinien wykupić, po bardzo zresztą przystępnej cenie, bilety wejściowe; natomiast na wszystkie próby i zawody sportowe w okresie złota — posiadają Sokoli wstęp bezpłatny.

Wogóle komitet organizacyjny poczynił starania, aby umożliwić jak najszerszym warstwom ludności uczestniczenie w tak niezwykle imponującej swym ogromem oraz rozmachem manifestacji, jaką będzie Wszechsłowiński Złot. Dlatego też, pomimo ogromnych kosztów ustalono niewygodne ceny biletów, bowiem od 2 do 6 zł (młodzież i szeregowi placą nawet 1 zł) na każdorazowe niezwykle ciekawe ćwiczenia gimnastyczne.

Nadarza się zatem jedyna w swoim rodzaju okazja oglądania samej elity z pod sokolego znaku bez różnicy narodowości. Każdy może być świadkiem szlachetnej rywalizacji w tym zakresie, a równocześnie wynieść maksy-

mum wszechstronnych spostrzeżeń, obserwując niezliczone zastępy w karnym ordynku, gdy ćwiczą jak jeden mąż.

Kto zapraśnie wrażeń sportowych, będzie ich mieć również poddostatkiem. Więć w pływalni związkowej w Poznaniu (dojazd nr. 3 tramwaju do ostatniego przystanku na Drodze Dębińskiej i stamtąd najwyżej 10 min.) Zmierzy się cały szereg doskonałych zawodników zagranicznych, zwłaszcza czeskich z naszymi; będzie to pierwsza w tym sezonie w Polsce międzynarodowa impreza pływacka. Dalej odbędą się ciekawe wyścigi szosowe kolarzy, konkurencje w strzelaniu, wreszcie interesujące zawody lekkoatletyczne. Wstępne wszędzie minimalne, gdyż wynoszące zaledwie 1 zł.

Wreszcie jedna z największych atrakcyj złota, wspaniałe widowisko allegoryczne p. t. „Zasłubiny Wisły z Bałtykiem”, które rozwinie się na t. zw. arenie P. W. K. (dojazd nr. 6 i 7 tramwaju do ostatniego przystanku a stamtąd — parę minut drogi) i zapowiada się jako artystyczne wydarzenie dnia — będzie mógł również każdy podziwiać, bowiem ceny miejsc są tylko od 2 do 6 zł. Zainteresowanie jest już teraz ogromne, należy też oczekiwać ogromnego popytu na bilety, wkrótce trzeba się zawczasu zaopatrzyć (przedsprzedaż w Poznaniu, skład cygar p. Wlekińskiego, hotel Bazar) bowiem przewidziane są zaledwie trzy spektakle.

Skutki nadużycia alkoholu

Wielkie zbiegowisko na Starym Rynku — W pogoni za pijanym szeregowcem, który groził bagnetem

Większe zbiegowisko spowodowane zapewne nadużyciem alkoholu, a zlikwidowane naogół szczęśliwie dzięki taktownej i energicznej interwencji policji oraz żandarmerji wojskowej — powstało we wtorek wieczorem około godziny 21 na ul. Wronieckiej w pobliżu Starego Rynku.

Szeregowiec stacjonowanego w Gnieźnie 69 p. p. Władysław Korcz, bawiący jak się zdaje w Poznaniu na urlopie, dobył bagnetu w jakimś zatargu z publicznością. Przechodzący przypadkowo oficer komendy okręgowej P. P. nadkomisarz Lauffer interwenjował z pomocą przywołanego posterunku i publiczności. Awanturujący się Korcz tymczasem zaczął uciekać, odgrajając się bagnetem, ulicami: Wielką, Szewską, Dominikańską aż przybiegł z powrotem na ul. Wroniecką. Tu posterunkowy policyjny zagrożony bagnetem sparaliżował napaść zagrożeniem użycia rewolweru. Przy-

wróciło to pijanego awanturnika do przytomności i uspokoiło go, a zaznaczyć należy, że poprzednio Korcz rzucił się na komisarza Lauffra, zrywając mu pas przy szamotaniu.

Przybyła i żandarmerja wojskowa, która aresztowanego przez policję odprowadziła na odwach, gdzie Korcz ponownie stawiał opór przy rozbrojeniu. Publiczność naogół nie okazała się bierną a widząc niebezpiecznego i rozpasanego awanturnika w najważniejszej części stanęła do pomocy policji.

Wytworzył się jednak również odłam przeciwny, usiłujący odbić aresztowanego. W związku z tem, aresztowano Marjana Beyera z Głównej, który jak się okazało był też nietrzeźwy. Przykre wtorkowe zajście, które zgromadziło tłum około 700 ludzi, spowodowane było przedewszystkiem nadużyciem alkoholu przez Korcza szukającego zwady z publicznością. (k)

Tegoroczne „Wianki”

odbędą się 22 bm. na Warcie w Szelagu

Jak już poprzednio donosiliśmy wianki odbędą się w sobotę w Szelagu przy ogrodzie Bractwa Kurkowego. Przedsprzedaż biletów odbywa się: sekretarjat P. T. W. „Tryton” (Stary Rynek 80/82 I ptr.), Henryk Jankowski (Wroniecka 6/8), Z. Komornicki (Pocztowa 30), F. Staszewski (27 Grudnia 5), K. Adamski (Wielka 25), H. Smyczyński (Kraszewskiego 11), M. Handschuh (ul. Marsz. Focha 99), Olszewski (Rynek Śródecki 13), A. Roesler (Górna Wilda 80), Szymański (Plac Świętokrzyski 3).

Przypominamy zarazem, że „P. T. W. Tryton” rozpisuje konkurs z cennymi nagrodami na dekorowanie łodzi; zgłoszenia przyjmuje do soboty godz. 12 sekretarjat (tel. 35-99), który też udziela wszelkich informacyj.

Dzięki życzliwemu poparciu magistratu teren Wianków będzie rzęsiście oświetlony. Po raz pierwszy tedy w Poznaniu zabłysną nad Wartą, nie licząc reklektorów, setki różnokolorowych żarówek, co samo w sobie stanowić będzie niezwykle widowisko. Prace przygotowawcze są na ukończeniu.

Złodzieje „parkowi”

Jedna z plag letniego sezonu

Mianem złodziei „parkowych” możnaby nazwać tych, którzy okrada-

ją osoby wypoczywające w ogrodach i parkach publicznych. Corocznie rzeczy te powtarzają się, że śpiącemu obywatelowi wyciąga „ktoś” zwykle nieuchytny, portfel, albo zegarek, albo jakiś inny cenny przedmiot. Nazwa ta pasuje również bardzo do rabusiów, „opiekujących się” nazbyt gorliwie gruchającymi „parkami”, przerywając im co najgłówniej niegrzecznie zaklęcia miłosne oraz ciche zwierzenia. Oto kilka wypadków z tego zakresu.

W piękny wieczór letni wybrał się też na spacer sekretarz sądowy p. W. Wyszedł na Sołacz w nowym kapeluszu „Panama” za blisko 100 zł pod rączkę z narzeczoną, która zabrała nową, elegancką torebkę skórzaną. Po przechadzce, rozmarzeni czarem nocy czerwcowej, siedli na ustronnej ławeczce. W pewnym momencie, zdawało się panu sekretarzowi, że ktoś sięgnął po torebkę jego narzeczonej. Obejrzał wokół, ale nikogo nie zauważył i nie słyszał również szelestu kroków oddalającego się człowieka. Para zamierzała pójść do domu, gdyż już zbliżała się godzina zamykania bram a narzeczoną nie miała klucza. Wówczas dopiero sekretarz spostrzegł, że porwano mu nowy kapelusz, który miał po raz pierwszy na przechadzce. Na nic się zdały wszelkie poszukiwania — kapelusz przepadł niepowrotnie.

Inny wypadek niemiły przykry, miał plutonowy 11 pułku lotniczego w Lidzie, Stefan C. Znużony zasnął na

ławce w parku Marcinkowskiego, a po przebudzeniu spostrzegł, że złodziej parkowy „zabrał” mu portfel, w którym było 30 zł w gotówce.

To tylko niewątpliwie dwa fragmenty z ogromnego łańcucha podobnych wypadków. Strzeżcie się zatem złodziei parkowych, zwłaszcza — strzeżcie się ich rozmarzone parki! (k)

KALENDARZYK

Środa, 19 czerwca 1929.

Słońce: wschód 3,29; — zachód 20,18; — długość dnia 16 godz. 49 min.

Księżyc: wschód 17,59; — zachód 1,42; — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana 16 st. C., pochmurno, wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 763 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa 25 st. C., najniższa 12 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: + 0,67 m. Kal. rz.-kat.: Gerwazy i Protazy; jutro Florentyna.

Kal. słow.: Bożysław; jutro Bogna Św.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Białym Orłem, Stary Rynek 37. — Apteka Sapieżyńska, ul. Pocztowa 31.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Lazarz: Apteka przy Parku Wilsona. — Apteka p. Plucińskiego, ulica Głogowska 74-75.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda. W innych dzielnicach apteki tam się znajdujące.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ul. Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— **Ślub.** W dniu 8 bm. w Warszawie w kościele św. Krzyża pobłogosławionym został związek małżeński pomiędzy panną Zofją Stefanowiczówną z Poznania, córką śp. dr. Edmunda i Marii z Echautów Stefanowiczów, a p. Tadeuszem Szwaykowskim, naczelnikiem wydziału w Ministerstwie Skarbu w Warszawie.

— **Ogniomistrz Straży Pożarnej w Poznaniu,** p. Franciszek Junghan, obchodzi dnia 1 lipca br. uroczystość 35-lecia gorliwej służby pod znakiem św. Florjana. Jubilat wstąpił do Straży Pożarnej 1 lipca 1894 r.; obecnie liczy lat 61. Brał czynny udział w powstaniu dnia 27 grudnia 1918, odznaczony jest krzyżem powstańców (złoty krzyż za ratowanie ludzi) i krzyżem srebrnym za dzielność i odwagę. (z.)

Ostatnim wyrazem wiedzy lekarskiej jest
HYGENOL
puder dla dzieci

WYKŁADY

— **O pocztowym obrocie czekowym.** W piątek, 21 bm. o godz. 19 wygłosi p. dyrektor Oddziału Głównego P. K. O. w Warszawie Karol Bieńkowski odczyt pod tytułem „Pocztowy obrót czekowy u nas i zagranicą”. Odczyt odbędzie się w gmachu P. K. O. przy ul. Dąbrowskiego 6 pokój nr. 20 II ptr. Goście mile widziani.

WYSTAWY

— **Związek Misyjny Polek** przypomina wszystkim sympatykom, sekcjom i kołom misyjnym o wystawie prac misyjnych Związku Misyjnego Polek, która do 25. b. m. otwarta jest codziennie od godz. 10-tej do 18-tej w Domu Amarantowym przy ul. Słowackiego 19-21. Zarząd.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Pierwszy Ogólny Zjazd Uczestników Powstania Wielkopolskiego z roku 1918-19** odbędzie się z okazji 10-lecia Traktatu Wersalskiego w Poznaniu dnia 23-go bm. w sali „Boulevard” przy pl. Nowomiejskim 5. Zbiórka towarzystw o godz. 8,15 przy Zamku od strony zachodniej.

PODZIĘKOWANIA

— **Na walkę z rakiem.** Z Rektoratu Uniwersytetu Poznańskiego otrzymujemy następujące podziękowanie: Pismem z dnia 13 bm. nr. 72 324 zawiadomił Bank Cukrownictwa o wpłaceniu na fundusz narodowy walki z rakiem (zakup radu dla Kliniki Chirurgicznej Uniw. Poznańskiego) kwoty 2043,50 zł przez Administrację „Kurjera Poznańskiego”. Potwierdzając odbiór tej kwoty, przesyłam równocześnie w imieniu Uniwersytetu Poznańskiego i Poznańskiego Komitetu Wjewódzkiego do walki z rakiem jak najserdeczniejsze podziękowanie za energiczne zajęcie się sprawą, a wszystkim pp. Ofiarodawcom jak najserdeczniejsze podziękowanie za przychylenie się do powiększenia funduszu.

(—) Niezabitowski, Rektor.

Przy grypie, zapaleniu oskrzeli, zapaleniu migdałków, katarze wierzchołków płucnych, zakatarzeniu nosa, gardzieli i krtani, chorobach usznych i ocznych pamiątkę należy, aby żoładek i kiszki były dokładnie przeczyszczone przez użycie naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Znakomici fachowcy, myślący o zdrowiu naszym, zaświadcza, że przy różny i innych gorączkowych i zaraźliwych chorobach woda Franciszka-Józefa oddaje cierpiącej ludzkości ogromne usługi. nw 11156

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Wydział Pomocniczy Krawiectwa Damskiego** zaprasza członków na Ogólny Zjazd Rzemieślników z Wielkopolski w Pobiedziskach w dniu 23 bm. Zbiórka o godz. 6 rano przy dworcu głównym. — Zebranie odbędzie się dnia 24 bm. o godz. 20 u p. Bajerowej.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Z targu.** Dnia 19 b. m. na pl. Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 4,60—4,80 zł; masła mleczarskiego 6,80 złotych; twarogu 1,20—1,40 zł; 1 mendel jaj 2,40—2,50 zł; 1 litr śmietany 2,00—2,40 zł; 1 litr mleka pełnego 40—42 gr. Mięsa: 1 kg słoniny świeżej 3,60 złotych; słoniny wędzonej 4,00—4,40 zł; wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wołowiny 2,70—4,40 zł; cielęciny 3,20—4,00 zł; skopowiny 3,20—3,60 zł; smalcu 4—4,20 zł; mózg cielęcy 1,50 zł. Drób: kaczka 5,00 do 8,00 zł; geś 9,00—15,00 zł; królik 3,00 do 3,50 zł; kura 4—9 zł; para gołębi 2—3 zł; indyk 10,00—15,00 złotych; perlica 4,50 do 5,00 zł; para kurcząt 4,00 do 6,00 zł. Ryby: 1 kg szczupaka 5,60 do 6,00 zł; sandacza 5,00—6,00 zł; karasia 3,40—4 zł; lina 4,80—5 zł; leszcza 4—4,40 zł; białych ryb 1,60—2,00 zł; okonia 3,00—3,60 zł; węgorza 6—7 zł; suma 4,00—5,00 zł; 1 kilogram flaków plastug 2,80 złotych. Jarzyny: 1 kg marchwi 60—80 groszy; pecek młodej marchewki 50—60 groszy; 1 kg ziemniaków 16 groszy; szpinaku 50—70 groszy; buraków 50—60 gr; 1 kg. seleru 3—4 zł; 1 kg. brukwi 30 groszy; 1 kilogram modrej kapusty 1,40 złotych; 1 kg. bobu 1—1,20 zł; grochu 1 zł; fasoli 1,20 zł; 1 kg jabłek 1,40 do 1,80 zł; 1 kg. maku 2,00 zł; litr oleju siemianego 2,80 zł; litr oleju makowego 3,20 zł. — Główna salata świeżej 5 gr. Wiśnie suszone kg. 3 zł; inne suszone owoce (jabłka, śliwki, gruszki) kilogram 1,20 do 2,40 zł; pecek rzodkiewek 30—40 gr; 1 kg. rabarberu 30—40 groszy; 1 kg. agrestu 1—1,20 zł; czereśnie 3,60—4,00 zł; pecek kalarepy 30—50 gr; kalafjory 1,50 do 2,00 zł; ogórki 1,00—2,00 zł; 1 kg. szparagów 1,60—2,60 złotych, cebula 1 zł. za kg; pecek młodej cebulki 15 gr. — Grybzy: maślaki 2,00 złote; borowiki 4,00 do 5,00 złotych; kurki 2,00—2,40 zł; olszówki 2 zł; mieszane 1,40—2,00 zł; pieczarki 2,60 zł; 1 mendel raków 2 zł; 1 kg. truskawek 3,20—3,60 zł. — Targ dość ożywiony, dowozy duże, zwłaszcza jarzyn. Po raz pierwszy dowieziono czereśnie. Ceny naogół bez zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Zderzenie samochodów.** Dnia 17 bm. na ul. św. Marcina u wylotu ul. Kantaka zderzyły się samochody P. Z. 11 355 i P. Z. 44 537, przyczem oba pojazdy zostały uszkodzone. (z.)

— **Rozpoznanie topielca.** Wydobyty dnia 17 bm. topielec, jak się okazało, nazywa się Stachowiak Stanisław, ur. 8. 10. 1903 w Głównej a zamieszkały w Chartowie pow. Poznań. (z.)

KRONIKA POLICYJNA

— **Aresztowania.** Ujęto i przekazano władzom sądowym Zanddeckiego Wincentego, ur. 1890, zamiesz. w Nochowice pow. Śrem, podejrzanego o kradzież gotówki; 20-letniego Domafskiego Ignacego, zamiesz. przy ul. Kolejowej 18, za usiłowany zamach przez otrucie; Patelską Józefę, zamiesz. przy ul. św. Marcina 14, za podżucenie noworodka; Jasińskiego Witalisa, zamiesz. przy ul. Ślusarskiej 4, poszukiwanego przez Komisarjat P. P. w Gdyni z powodu oszustwa. (z.)

— **Kradzieże i wiamania.** P. Kominiowski Franciszkowi z ul. Rolnej skradziono pozostawiony przed Urzędem Pośrednictwa Pracy przy pl. Drwęskiego rower męski. — P. Pieprzowi Nikodemowi Al. Marcinkowskiego 16, skradziono z windy karter i inne części samochodowe wart. 600 zł — Z pawilonu 8 terenu A na P. W. K. skradziono firmie Wadowicki Przemysł Druciany lalkę reklamową. — P. Goli Mieczysławowi skradziono z pawilonu 4 terenu A z marynarki portfel przy 10 zł. — P. Nowakowi Stanisławowi przy ul.

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Kochanka Rozwolskiego”.
Aurora: „Pat i Patachon p. t. Kandydaci na tron królewski”.
Casino: „Miłość z przeszkodami” i „Spowiedź szesnastoletniej”.
Colosseum: „Wyspa zabronionych pocałunków”.
Corso: „Nędznicy”.
Edison: „Córka szatana”.
Kapitol: „Dzientelman-Włamywacz”.
Metropolis: „Portjer hotelu Atlantic”.
Odeon: „Plomien miłości”.
Renaisance: „Dzieje jednej nocy”.
Słońce: „Arcyzłodziej z Damaszku”.

Kurjer Poznański

Adresy gości PWK

Publikowanie adresów
celem odnalezienia się przybywających

— patrz wydanie poranne

Zródlanej 18 skradziono podczas pracy na terenie E. P. W. K. rower męski nr. rej. 3959, wartości 200 zł i marynarkę wart. 200 zł. — Z mieszkania p. Szkudlarka Władysława przy ul. Strumykowej 9 skradziono tekę skórzaną, parę rękawiczek skórkowych, kałesony, 2 krawaty, koinierzy i etui do papierosów. (z.)

— **Czyja własność?** W wydziale śledczym pokój 41 znajdują się 3 kury, szara i dwie żółte kradzione. — Przy ujęciu pewnego osobnika skonfiskowano nową koronkę okrągłą i dwie chusteczki — białą i kolorową. — W czasie rewizji zabrano biały szal z frendlami, pęk kluczy, parę rękawiczek brązowych męskich, zegarek damski srebrny z brzegami pozł. nr. 8984 w rzemiennej opasce i skórzane etui do cygar. Poza tem jest jeszcze skradziono crepe de chine i eoliona niebieska i ceglata. Powyższe przedmioty pochodzą z kradzieży; poszkodowani zechcą je odebrać w wydziale śledczym, pokój 41. (z.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Zgubny wpływ alkoholu.** Około północy w pobliżu kościoła św. Marcina pewien nieznany bliżej mężczyzna, nastrojony bardzo wesoło, bawił się światłkami latarni samochodów w ten sposób, że zaglądał, pochylając się nisko w reflektory pędzących aut. Miał jednak szczęście, bo szoferzy jechali bardzo ostrożnie. Wstrzymany wołaniem przechodniów czuł się pijak obrażony i głośno protestował, a potem, uspokoiwszy się nieco, powędrował dalej. Różnie nastraja ludzi zdradliwy alkohol. Od melancholijnego zamiaru samobójczego do opętanej wesołości tylko krok jeden i to bardzo nieduży! (k.)

— **Szereg utonięć przy kąpieli** już notuje kronika wypadków. Ostatnio w czasie kąpieli w Usarzewie-dworze w powiecie poznańskim poszedł na dno w czasie kąpieli w jeziorze 13-letni chłopiec Teodor Marczewski. Spocony wskoczył do wody i dostał kurczów; natychmiastowe zabiegi w celu przywrócenia topielca do życia, były już bezowocne. — W Jarosławcu w pow. poznańskim również utonął w jeziorze 11-letni Franciszek Ratajczak z Puszczykowa Starego. Zwłoki nie szczęśliwego chłopca wyłowiono po 3 godzinach. (k.)

— **Zwłoki męczennika wyrzuciła** Warta dziś rano w pobliżu Naramowic-dworu. Identyfikacji topielca jak również przy czynności śmierci nie zdołano narazie ustalić. (k.)

— **Napadnięto na jadącego wozem** w pobliżu Suchogolasu w pow. poznańskim robotnika Józefa Spychała z Pawłowic. Rzuciło się na niego 3 fernali z majątku Gołębowa i pobili tak ciężko na głowie oraz całym ciele, że poranionego przewieziono do szpitala w Poznaniu. W celu ustalenia nazwisk napastników wdrożono śledztwo. (k.)

— **Popelniała samobójstwo**, zażywając lizolu, 22-letnia służąca Stanisława Mosiówna w Śremie. Motywów tragicznego kroku nie zdołano narazie wyśledzić. (k.)

— **Aresztowano złodzieja** Józefa Kaczkę z Ludwikowa w pow. szubińskim w wyniku pościgu za sprawcami kradzieży z włamaniem w mieszkaniu Roberta Bobrowskiego w Nowejwsi. Kaczka zrabował 210 złotych w gotówce. Odstawiono go do więzienia sądowego w Kcyni. (k.)

— **Na zabawie tanecznej** w Żegrzu pod Poznaniem powstała tak gwałtowna bójka, że powybijano wszystkie szyby w restauracji Czajki oraz strzelano z rewolwerów. Bójkę spowodowali Stanisław Kopeć z Żegrza oraz Edmund Leitgeber z Rataj. Również przypisuje się winę restauratorowi Czajce, który sprzedawał alkohol mimo ustawowego zakazu. (k.)

— **Powstała bójka** na zabawie tanecznej w Tarnowie w pow. obornickim. Ciężej poranieni zostali 32-letni Wiktor Rowald z Goździejewa i 21-letni Karol Lenz z Tarnowa. Tego ostatniego z powodu niebezpiecznych poranień przewieziono do szpitala w Rogoźnie. Jako sprawców bójki aresztowano braci Kurzewskich z Garbatki i Józefa Mączyńskiego z Tarnowa. (k.)

Z WIELKOPOLS

— **Szamotyły.** (Aresztowania.) W tych dniach aresztowano w powiecie szamotyńskim w wyniku zarządzonego pościgu 18-letniego Józefa Tyljana i 20-letniego Andrzeja Dembicza, obydwu bez stałego miejsca zamieszkania. Przy aresztowanych znaleziono przedmioty, skradzione w Rzecinie z mieszkania rolnika Franciszka Nadszakały i wdowy Idy Neumanowej, łącznej wartości około 400 zł. (k.)

— **Grodzisk.** (Pozostawili tylko jeli-ta.) W Niegolewie skradziono robotnikowi Andrzejowi Borowczykowi krowę. Nie wysłedeni narazie sprawcy wyprowadzili ją około 2 km. za Niegolewo i zabili, pozostawiając na miejscu tylko jeli-ta. (k.)

— **Czarńków.** (Zamykać okna.) W tych dniach skradziono z mieszkania p. Kaspra Iwanickiego 150 złotych w gotówce. Nieznany narazie sprawca kradzieży wszedł do mieszkania przez otwarte okno. (k.)

— **Bydgoszcz.** (Aresztowania.) Pod zarzutem oszustwa przy pośrednictwie mieszkaniami aresztowano Stanisława Augustyniaka z Wielkiego Kunowska w powiecie bydgoskim i Maksymiljana Bar-tza z Bydgoszczy — za kradzież dwu motorów do łodzi, należących do p. Pawła Nawernanna aresztowano 29-letniego Ja-

na Kalitowskiego z Bydgoszczy. Wymienionych odstawiono do sądu. (k.)

— **Międzychód.** (Dziecko spowodowało pożar.) W majątku Śródka spalił się doszczętnie dom mieszkalny oraz sprzęty robotników dominjalnych. Jak się okazało, ogień spowodował 5-letni synek robotnika Dębego, który bawiąc się zapalkami, wznicił pożar przez zapalenie słomy, złożonej przed domem. (k.)

Ze związku techników gorzelniczych

Związek techników gorzelniczych odbył ostatnio nadzwyczajne walne zebranie przy współudziale pp. prof. Chrzaszcz, reprezentantów Nauk. Organizacji Gorzelniczej, prezesa zarządu głównego p. Kączkowskiego z Warszawy i przedstawicieli tw. niemieckich kierowników gorzełń. Przewodniczył prezes związku p. K. Salkowski, który po powitaniu obecnych poświęcił kilka słów serdecznych wspomnieniu zmarłych w ostatnim roku członków, śp. śp. Józefa Zagierskiego z Granowa, Józefa Mętkowskiego i Wincentego Nowackiego z Poznania.

Następnie zabrał głos prezes Kączkowski, nadmienając, że w sierpniu odbędzie się w Poznaniu z okazji P. W. K. ogólny Zjazd Związku, p. Salkowski zaś przemawiał za przyłączeniem się do Związku wszystkich techników gorzelniczych, aby organizacja była jak najsilniejsza. Celem większego rozwoju organu związkowego „Techniki Gorzelniczej” p. Kączkowski prosi, o częstsze nadsyłanie referatów, co niewątpliwie powiększy zainteresowanie się wśród członków. Z kolei p. Heinke z Konarzewa wygłosił referat na temat „Kształcenie elewów”. W dyskusji prezes p. Kączkowski zwrócił uwagę na coraz częściej powtarzający się objaw porzucania przez gorzelników zawodu gorzelniczego, wyraził jednak nadzieję, że z chwilą polepszenia się bytu odplyw gorzelników się zmniejszy. Dalej zauważa p. Kączkowski, że konieczność wymaga, ażeby drożdżycy czystej kultury nie wysyłano w stanie płynnym, lecz prasowanym.

Pan Morkowski z Sędzin ubolewa nad tem, że Naukowa Organizacja nie broni dostatecznie gorzelnika wobec wielkiej wymagań ze strony kontroli skarbowej, oraz nad tem, że gorzelnik poza gorzelnią w licznych wypadkach musi wykonywać wiele innych narzuconych mu prac, przez co nie ma dosyć czasu na należyte spełniania swych zadań zawodowych. Prezes Salkowski prosi, aby wszelkie uzasadnione żale przesyłano piśmiennie do sekretariatu Związku w Poznaniu, gdzie związek poczyni odpowiednie załatwienie. Prezes Kączkowski w dalszym toku dyskusji omówił rolę, jaką w przyszłości odegra okowita w automobilizmie, i nadmienił, że w niedługim czasie ukaze się „Jednodniówka”, w której opracowaniu biorą udział profesorowie, uczeni i technicy gorzelniczy.

Drugi referat wygłosił p. Kamiński z Poznania na temat „Praca, płaca, stanowisko i kształcenie technika gorzelniczego w ogólnych zarysach”. Tak referat p. Kamińskiego jak i p. Heinzego ukaza się stosownie do propozycji p. Salkowskiego w druku w „Technice Gorzelniczej”.

Przy sprawozdaniu z odbytego sądu honorowego prezes Salkowski, zaproponował zatwierdzenie orzeczenia tego sądu co do wykluczenia członka za oszczerstwo, na co zebrani się zgodzili.

W końcu prezes p. Kączkowski podał do wiadomości, że przyszłe zebranie odbędzie się w dniach 18 i 19 sierpnia rb.

Apelem do jak najliczniejszego udziału w ogólnym Zjeździe, odbyć się mającym w Poznaniu w sierpniu z okazji P. W. K. prezes Salkowski solwował obrady, poczem odbył się wspólny obiad przy koleżeńskie pogawędce.

Opieka nad zubożałą inteligencją

Tow. Pomocy Inteligencji powstało w r. 1924 i działalność swą rozwija stale, dając pomoc tym, którzy wstyd swjej nędzy noszą jako piętno w ukryciu i z poddaniem się Woli Bożej. Dajemy pomoc materialną w takiej formie, by najmniej bolesną była. Towarzystwo wspiera stare i chore osoby z zubożałej inteligencji, dając im stale zapomogi miesięczne, udzielając bony na obiady do kuchni dla inteligencji, bony na chleb i mięso, a najbardziej potrzebującym, udzielając ubrania. Młodym lub zdolnym do pracy wyszukujemy posady i zarobki. Fundusze Towarzystwo zdobywa ze składek członkowskich i jednorazowych datków. Zwracamy się niniejszem z gorącą prośbą do wszystkich osób rozumiejących smutną dolę tych wyklętych losu, za dumnych, aby wyciągnąć rękę, aby zapisywaniem się na członków Towarzystwa i ofiarą dobrowolną przyczynili się do poprawienia ich bytu. Kursorka Towarzystwa chodzi po domach

i zbiera składki członkowskie; prosimy bardzo o zapisywanie się na członków, roczna składka 12 zł. Biuro mieści się przy ul. Ratajczaka 31. Zarząd: M. Mańiewska, przewodnicząca; Hedingerowa, wiceprzewodnicząca; M. Wardejnowa, skarbniczka; E. Gumowska, sekretarka.

SPORT

Hippika

We wtorek w 12 dn. wyścigów konnych w Ławicy zwyciężyli w poszczególnych gonitwach: 1) Przeszkody, 1.000 zł., 4.000 m.: „Carabe” — pułk. K. Rómmia, j. właściciel; 2) Płoty, 800 zł., 2.400 mtr.: „Lawa” — Ign. hr. Mielżyńskiego, j. Lipowicz; 3) Płaska, 800 zł., 1.600 mtr.: „Furstenberg” — of. 171 p. ul. Jagodziński I; 4) Płoty 600 zł. 2.400 mtr.: „Sierota” — H. Pomer-nackiego, j. właściciel; 5) Przeszkody, 600 zł., 3.200 mtr.: „Zagończyk” — L. J. bar. Kronenberga j. por. Kwieciński; 6) Płaska poza kat. 1.000 zł. 2.100 mtr. Premja 500 zł. Banku Poznańskiego go Ziemstwa Kredytowego dla hodowcy konia zwycięzcy „Jemioła” — Ign. hr. Mielżyńskiego, j. Lipowicz; 7) Płoty poza kat., 800 zł., 2.400 mtr.: „Eskapada” — gr. ofic. 15 p. ul. j. Lipowicz.

We czwartek, sobotę i w niedzielę ostatnie dni wyścigów konnych. W niedzielę rozegrana zostanie wielka gonitwa z przeskodami o nagrodę 6.000 zł., oraz gonitwa loteryjno-sprzedazna.

Hokej

Zainteresowanie meczem Polska — Czechosłowacja jest wielkie. Czesi stanowią doskonałego przeciwnika dla stojącej poraz pierwszy w szranki międzynarodowe naszej drużyny. Na mecz ten dla wycieczek ponad 25 osób udziela PZHT 50 proc. zniżki. Zawody rozegrane zostaną na arenie P. W. K. Dojazd tramwajami linii 6 i 7 do ul. Reymonta. Przed sprzedaż w firmach: Camera (ul. Fr. Ratajczaka), Sport — Bloch (Stary Rynek) i Cukierni Warszawskiej ul. Podgórna 4.

Niedzielne zawody prowadzi wicepr. Związku Niem. dr. Lenz. Przybędzie on w sobotę wieczorem samochodem do Poznania.

Drużyna czeška przyjeżdża w nocy z piątku na sobotę z kapitanem związkowym Antonim Porgesem i prezesem Związku dr. Rezacem na czele.

Reprezentację Polski ustawił zarząd PZHT w następującym składzie: Czekała (Wiesner) — Soboszczyk i Koehler (Siedziński), — Karaśkiewicz, Bloch i Spychała (Kaźmierczak), Brodniewicz, Sojka, Jarczyk, Paczkowski S i Paczkowski Tad.

Lekka atletyka

Atrakcyjny mecz pań Poznań — Kraków o nagrodę wędrowną ufundowaną przez dyr. Dembińskiego odbędzie się w niedzielę o godz. 11 na boisku „Warty”. W zeszłym roku zwyciężył Poznań, a obecnie ze względu na równość sił zapowiada się niezwykle zaciekła i emocjonująca walka. Program obejmuje niemal wszystkie konkurencje kobiece.

Bieg okrężny na przestrzeni 4.000 mtr. organizuje w niedzielę Stow. Mł. Pol. Poznań — Główna. Trasa prowadzi na przełaj a start i meta znajdują się przed kościołem w Głównie. Dla pierwszych trzech wyznaczono efektywne dyplomy pamiątkowe; dla pierwszego zawodnika S. M. P. ufundował puchar wędrowny sekretarz wydziału wychowania fizycznego Benon Jurdziński. Zgłoszenia przyjmują jeszcze p. Kegel Poznań — Główna, ul. Gnieźnieńska 61 oraz sekretariat pozn. okr.

Piłka nożna

„L. K. S.” — „Warta”. W niedzielę odbędzie się na boisku K. S. „Warta” ta rozgrywka pomiędzy wicemistrzem ligi a obecnym leaderem i zapowiada się bardzo interesująco. Przed sprzedaż biletów codziennie od godz. 9 do 12 i od 15 do 19.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **Chełst.** Korespondencja jest bez podpisu, wobec czego nie zamieścimy jej. (K.)

— **M. S.** Koszt wynosi około 300 zł. Podanie należy wnieść do Urzędu Wojewódzkiego. Sprawa potrwa około 6 miesięcy. (K.)

— **Komornik.** Można zażalić się w sądzie grodzkim. (K.)

— **P. Wład. Bibrowicz.** Prosimy powtórzyć sprawę w krótkości, gdyż akt odpowiednich nie prowadzimy. (K.)

— **Stały Abonent.** Radzimy przedstawić sprawę Urzędowi Rozjemczemu dla spraw mieszkaniowych. (K.)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: J. K. z prośbą o opiekę w Jaczy 2 zł. — Saturnianka 10 zł. — E. S. 10 zł. — Feliks Kostkiewicz 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 1 639,70 zł.

Na Flotę Polską w Gdyni: Korporacja „Wisła” — Gdańsk zamiast wienca na trumnie śp. St. Szayn z korporacji „Baltic” 50 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 62 zł.

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Halka”. W czwartek „Księżniczka dolarów” z pp. Fedyczkowska, Fontanówna, Karska, Nowichowicz, Bratkiwiczem, Gruszczyńskim i Wiśniewskim; kapelmistrz p. Mierzejewski. W piątek „Wesoła wdówka” z p. Fontanówną w partji tytułowej. W sobotę opera narodowa „Zygmunt August” z p. Czarneckim.

— **Premjera w Teatrze Wielkim.** Od dłuższego czasu zapowiadana opera Pucciniego „Jaskółka” ukaze się po raz pierwszy w Polsce 25 bm. pod kierunkiem dyr. Stermicza, w reżyserji Zygmunta Zaleskiego. W głównych partjach wystąpią pp. Dudyczówna, Szleimińska, Drabik i Maj.

— **Z Teatru Polskiego.** Nazwa „Maman do wzięcia” stała się już w Poznaniu obiegowym słowem, określającym pewien współczesny typ kobiety. Tłumy publiczności, które od przeszło dwu tygodni wypielniają codziennie Teatr Polski, rozniosły tę nazwę i wprowadziły ją w życie. Jest to miara, jak nowa sztuka Adama Grzymały-Siedleckiego utrafiła w żywotny nerw chwili. Dziś i w czwartek „Maman do wzięcia”.

Próby niegranej dotąd na żadnej scenie utalentowanego autora „Fury słomy” Zygmunta Kaweckiego „Para nie para”, odbywające się codziennie, dobiegają końca. Sztuka wejdzie na afisz w przyszłym tygodniu.

— **Z Teatru Nowego.** Najnowszą kreację znakomitego gościa naszego p. Karola Adwentowicza stanowi rola Beverleya w pełnej napięcia i komizmu sztuce sensacyjnej p. t. „Kto zabił?” Z satyrycznym zaciekaniem narysowane postacie plażą się w zabawny, a chwilami tragiczny sposób wokół zagadki morderstwa fabrykanta Bartona, stwarzając pole do licznych domysłów, którym jednak zadaje kłam niespodziewane a przecież logiczne rozwiązanie. P. Adwentowiczowi sekunduja dzielnie pp. Cieszkowska, Czarnecka, Tu-rońska, Żeromska i pp. Balcerzak, By-strzyński, Ilcewicz, Kitka-Sokołowski i Tylczyński. Sztuka ta wypełni wieczór dzisiejszy oraz dwa następne.

Teatr Rewja na P. W. K. („Dwór Huggera”, ul. Śniadeckich 12) dziś i codziennie odegrana będzie wielka rewja p. t. „Kulig” z genialnymi Elną Głstedt, Władysławem Szczawińskim, Romualdem Gierasieńskim, Czesławem Skoniecznym, Eugeniuszem Koszutskim i innymi.

Dwa kapitalne zespoły baletowe Tacjana Wysokiej i Eugenjusza Koszutskiego. Przepyszne dekoracje i kostiumy według projektów najwybitniejszych polskich malarzy.

120 osób na scenie, przeszło 800 kostymów. Pełną humoru konferencję do tej wspaniałej rewji napisał autor „Dwóch panów B” M. Hemar.

Początek pierwszego przedstawienia o godzinie 7,15, drugiego o godz. 10,15.

Bilety nabyć można wcześniej w składzie cygar u p. Zygarełowskiego, ul. Gwar-na róg 27 Grudnia, i przy kasie teatru na P. W. K., a dla osób nie mających biletu wejścia na Wystawę w kasie teatralnej przy ul. Śniadeckich 12. zw 16 876/7

Teatr Wielki

DZIŚ — „Halka”. Czwartek, 20. 6. „Księżniczka dolarów” — operetka Lehara.

Piątek, 21. 6. „Wesoła wdówka” — operetka Lehara.

Sobota, 22. 6. „Zygmunt August” — opera Joteyki.

Niedziela, 23. 6. „Verbum nobile” — opera Moniuszki i „Wesele na wsi” — balet Nowowiejskiego.

Poniedziałek, 24. 6. „Tatry” — balet-opera Nowowiejskiego.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Maman do wzięcia”. Czwartek, 20. 6. „Maman do wzięcia”.

Piątek, 21. 6. „Maman do wzięcia”.

Sobota, 22. 6. „Maman do wzięcia”.

Niedziela, 23. 6. „Maman do wzięcia”.

Poniedziałek, 24. 6. „Maman do wzięcia”.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Kto zabił?” — Gościnny występ K. Adwentowicza.

Czwartek, 20. 6. „Kto zabił?” — Gościnny występ Karola Adwentowicza.

Piątek, 21. 6. „Kto zabił?” — Gościnny występ K. Adwentowicza.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarełowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr „Rewja” na P. W. K. Dziś i codziennie: „Kulig”

Wielka Rewja Polska w 19 obrazach. Początek o godzinie 19,15 — koniec o godzinie 22.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarełowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie teatralnej ul. Śniadeckich 12. Na P. W. K. Dwór Huggera, Centralna Restauracja

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŚW. MARCIN NA ŚW. MARCINIE

Kościół parafjalny św. Marcina w Poznaniu zyskał ostatnio nową plastyczną ozdobę. Na zewnętrznej ścianie wieży wmurowana została z dala widoczna płaskorzeźba, przedstawiająca świętego patrona w słynnej scenie z żebrakiem. Oto centurjon legionów rzymskich, młody Martinus, jeszcze podówczas nieochrzczony, spotkawszy w mroźny dzień drżącego z zimna biedaka, przeciął mieczem swój płaszcz wojskowy na dwoje, by jego połową okryć nagość i nędzę poratować. Zdarzyło się to w północno-wschodniej Francji, u bram miasta Amiens, około połowy IV. w., a było nie tylko początkiem świętości i rozlicznych dzieł i działań Marcina, lecz stało się także wiecznym symbolem chrześcijańskiego miłosierdzia, faktem ulubionym, do którego po wielokroć powracały legenda i historia, kaznodziejstwo i literatura religijna, rzeźba i malarstwo.

Stąd istotnie poszła niezwykła popularność i powszechna cześć dla świętego, który nie był ani męczennikiem, ani złotoustym mówcą, ani filozofem, który nie zasłynął jako król, ani jako założyciel zakonu, co by jego pamięć szczególnie kultem otaczał? Wszak był najpierw żołnierzem, potem mnichem-ascetą, wreszcie biskupem-misjonarzem, ale świętych jemu podobnych było w głębokim średniowieczu bardzo wielu, a tylko on jeden poszczycić się mógł tem, że sama Francja liczy dziś 3675 kościołów pod jego wezwaniem, że 425 francuskich wsi i miasteczek od niego wzięło swą nazwę, że kościoły jemu poświęcone napotyka się nierzadko we Włoszech i Hiszpanji, w Niemczech, na Węgrzech i w Polsce, że jego grób w Tours, nad którym wzniesiono już w V. w. wspaniałą bazylikę, urósł rychło do znaczenia religijnego centrum Francji i jako miejsce cudowne przyciągał pielgrzymki tak liczne, iż jedynie na świat cały slynącemu S. Jago de Compostella w Hiszpanji mógł pierwszeństwo ustąpić.

Wytłumaczenie znajdziemy w roli, jaką św. Marcin odegrał na tle swych epoki, a nie mniej w jego osobliwym charakterze i szczególnych metodach postępowania, dzięki czemu stawiano go niemal na równi z dwunastu Apostołami; krótko mówiąc: w tem, czego dokonał i jak dokonał.

W wieku czwartym, wieku św. Marcina, trwało jeszcze ogromne rzymskie państwo, choć o jego granice, strzeżone przez legiony, uderzały raz po raz fale barbarzyńców. Podówczas — lat temu 1600 — Francja zwała się Galją, Paryż — skromne miasteczko na wyspie Sekwany — znany był jako Lutecja, Lyon jako Lugdunum, a Strasburg jako Argentoratum. Od edyktu medjołańskiego z r. 313 chrześcijaństwo nie było już prześladowane, cieszyło się nawet, uciążliwą nieraz, opieką władz, wyznawali je przecież cesarze, a stąd krok tylko do nadania mu charakteru religii oficjalnej. Nie zmieniało to jednak położenia, że nieliczne grupy chrześcijan, skupione wyłącznie po miastach, sterczały niby wyspy poszczególne wśród oceanu pogaństwa, mającego za sobą olbrzymią większość w całym kraju. Autorytet władzy, rozporządzającej siłą zbrojną na każde zwołanie, nie wystarczał, gdy chodziło o szerzenie wiary. Do tego trzeba było czegoś więcej: autorytetu Boskiego i ducha apostołstwa.

I zjawiał się apostoł, dzięki któremu Bóg miast stał się Bogiem wsi i ludu wiejskiego: św. Marcin. Ten apostoł żołnierską służbę u Cezara porzucił dla służby Bożej, ale przez całe życie zachował coś żołnierskiego: pewną twardość i prostotę, a zarazem zamilowanie do czynu i niezłomność w działaniu. Lecz wprzód został mnichem, by w życiu wewnętrznym zdobyć taki stopień doskonałości i wyrobienia duchowego, który pozwolił mu mógł na toczenie zwycięskich walk na zewnątrz. Nie było jeszcze wtedy na Zachodzie klasztorów i zakonnych regul. Marcin zaimprovizował tedy ascetyczny sposób życia, a w krótkim czasie siedlisko jego: Majus Monasterium czyli Marmoutier, stało się jakby seminarjum dla całej Francji.

Z mnicha wyniesiony prawie wbrew swej woli na stolicę biskupią w Tours, mnichem pozostał nadal, tylko działalność rozciągnął szerszą i skuteczniejszą. Na grzbiecie osła lub w

łódce, w otoczeniu kilku towarzyszy przedsięwziął wyprawy misyjne, nieraz połączone z istotnym niebezpieczeństwem, nigdy nie oparte o oręż lub o rzymską magistraturę. W tej nieustannej wojnie z bóstwami lokalnymi, z dawnymi wierzeniami i z konserwatywnym ludem posługiwał się tylko swoim słowem i bożą mocą. A sprawiał najczęściej, że ludność po dokonaniu nawróceniu sama burzyła posąg i wycinała święte drzewa. Nie z poganami on walczył, ale z pogaństwem — jakże odmienny w tem od niemieckich późniejszych metod religijnej propagandy — bo ludzi kochał zawsze i odnosił się do nich z głęboką dobrocią. Wszak tę dobroć widzimy przedewszystkiem w świetle jego legendy. Jej pomnikiem właśnie jest owa opiewana i rzeźbiona tylekroć scena z żebrakiem.

Jego drogę za życia znaczyły liczne cuda, u jego grobu dokonywały się przez wieki cudowne uzdrowienia; w dwieście lat po nim zasiadający na tej samej stolicy biskup Grzegorz z Tours, znakomity historyk epoki Merowingów, notuje kilkaset działań jego za mocą świętego uzdrowień. Nic dziwnego, że św. Marcin urastał do znaczenia największego cudotwórcy Zachodu, podobnie jak św. Mikołaj był nim dla Wschodu. Na południowym portalu katedry w Chartres umieszczono sceny z ich życia obok siebie; dla ludzi wieków średnich analogja była oczywista.

Te wieki odległe i tak odmienne od naszej współczesności były dumne ze swoich świętych, którzy tworzyli jakby łańcuch nieprzerwany tam, gdzie nawet brakło historii. Święty stanowiąc swego rodzaju ideał, był arcydziełem ludzkości, był bohaterem. Bo ascetyzm, prowadzący do świętości, wymagał heroizmu. Święci, tradycje, legendy i nauki o nich wznosiły ludzi średniowiecza na wyższy poziom nie tylko moralny, ale i na wyższy poziom życia duchowego wogóle. Stąd czerpała obficie literatura i sztuka, posługując się nieodłącznym, bo i nieodwołalnym na tem polu symbolizmem. Jednym z takich symbolów był płaszcz św. Marcina jako znak cnoty miłosierdzia. Życie i legenda św. Marcina zajmuje też w sztuce poczesne miejsce.

Powszechnemu w kościele kultowi św. Marcina nie pozostała obca i Polska, choć u nas nie przybrał on takich jak na Zachodzie rozmiarów. Kaplica św. Marcina na górze jego imieniem nazwanej wznosi się w Tarnowie; był nieistniejący dziś kościół jemu poświęcony na górze zamkowej w Wilnie; jego imię nosi kościół Augustjanów w Warszawie i parafjalne kościoły w Poznaniu i Lwowie. Poznańska świątynia istniała z pewnością w połowie XIII w. jako skromny drewniany kościółek, położony poza murami miasta. W początkach XVI w. zbudowano nowy murowany kościół, który jednak wskutek klęsk, jakie na miasto w ciągu XVII i XVIII w. spadały, ulegał po kilkakroć zniszczeniu. O jego dziejach informuje sumienna, na źródłach archiwalnych oparta, praca Dra Stanisława Karwowskiego i X. Wacława Mayera, której pierwsza część ukazała się właśnie w Kronice Miasta Poznania.

Wart jest przypomnienia ten tak popularny niegdyś, a nieco zapomniany dzisiaj święty i warta wzmianki szczególna okoliczność, jaka od lat 10 łączy się z dniem jego imienia, który przypada na 11 listopada. Oto w dniu tym dokonało się zwycięstwo Francji i jej sprzymierzeńców w wielkiej wojnie światowej. I tak imię świętego patrona Francji, który sam był żołnierzem a potem tak bardzo pokój umiłowal, spłotło się z zakończeniem tych wszystkich ofiar i nieszczęść, które wojna przyniosła i z triumfem dobrej sprawy wśród narodów.

Dr. Tadeusz Silnicki

Poznań.

KSIAŻKI NADESLANE

Dr. Aleksander Dubieński: Stanowisko ministra skarbu przy ustalaniu i wykonywaniu budżetu. Nakładem księgarni F. Hoessicka, Warszawa 1929.

Mieczysław Szawlewski. Na przełomie naszego ustroju państwowego. Nakładem księgarni F. Hoessicka, Warszawa 1929.

ŻYCIE KULTURALNE

Z DZIEJÓW „FRYCA”

Towarzystwo Przyjaciół gimn. im. św. Jana Kantego w Poznaniu wydało III. Rocznik tegoż zakładu naukowego, a dyrektor jego, dr. Jarosław Wit Opatrny daje w nim interesujący rzut oka na przeszłość tej szkoły. Szczegóły to ciekawe zwłaszcza dla wielu rodziców tej młodzieży, z innych dzielnic przybyłej, która obecnie u św. Jana Kantego się uczy. Poznańscy bowiem przypominają sobie, że dzisiejsza uczelnia mieści się w gmachu dawnego niemieckiego gimnazjum Fryderyka Wilhelma, które w gwarze uczniowskiej nazywało się „fryderykowskiem”, albo jeszcze krócej: „Frycem”.

Znany germanizator Flottwell zainicjował mianowicie w r. 1834 założenie osobnego gimnazjum niemieckiego, ażeby młodzież niemiecką wyodrębnić z pod wpływu wówczas gimnazjum poznańskiego, dzisiejszego gimn. Marii Magdaleny, gdzie katolicy, tem samem i Polacy, posiadali ogromną przewagę. Pieniądze na zakup piętrowego domu narożnikowego przy ul. Strzeleckiej i Strzałowej czerpano z kar, nakładanych na szlachtę polską za udział w rewolucji listopadowej. Tak to za pieniądze polskie powstał zakład o celach germanizacyjnych. Z młodzieżą niemiecką opuścili gimnazjum Marii Magdaleny także Żydzi, którzy upodobali sobie tak dalece nowe gimnazjum, że niekiedy mieli przewagę nad ewangelikami, o czem z pewnem zakłopotaniem pisze niemiecki historyk zakładu. Naprzykład w r. 1877/8 na 953 uczni było 428 ewangelików, 437 Żydów i 88 katolików. Drugim ciekawym zjawiskiem jest powolne wzrastanie w tym zakładzie żywiołu polskiego już pod koniec 1910 aż do powstania Państwa Polskiego. I tak w r. 1914/5 na 505 uczniów było 196 ewangelików, 135 Żydów, a już 174 katolików. Poza tem dowiadujemy się jeszcze ciekawych szczegółów o powstawaniu poszczególnych części gmachu szkolnego oraz o przejęciu go z rąk niemieckich przez „Państw. Gimnazjum na Wildzie”, dziś im. św. Jana Kantego.

W sprawozdaniu Dyrekcji zakładu za rok ubiegły znajdujemy najpierw wiadomości o gronie nauczycielskiem, niestety dość smutne, bo zaszedł jeden wypadek śmierci i aż trzech profesorów wskutek słabego zdrowia musiało przejść w ostatnim roku szkolnym w stan spoczynku, choć daleko im było jeszcze do pełnej emerytury. Jest to nowy bolesny dowód, jak wyczerpująca jest praca nauczycielska, która w dzisiejszych czasach znajduje tak mało uznania u rządu i społeczeństwa. Różne plany, statystyki, spisy zbiorów i pomocy naukowej, przedewszystkiem zestawienie bogatej pracy wychowawczej i t. p. dają obraz nieefektywnej, lecz żmudnej, mozolnej codziennej pracy Dyrekcji i grona nauczycielskiego. Spis abiturjentów oraz uczniów kończy ten z wielu względów ciekawy rocznik. Dr. A. T.

MUZYKA

Red. Zygmunt Latoszewski, sprawozdawca muzyczny naszego pisma i stały współpracownik redakcyjny Działu Kultury i Sztuki opuszcza pole działalności publicystycznej i przyjąwszy propozycję Opery poznańskiej, wstępuje w skład jej personelu jako kapelmistrz. Jesteśmy przekonani że droga ta odpowiada wyborom zarówno upodobaniom, jak talentowi red. Latoszewskiego, świeżo ujawnionemu na pełnym sukcesie koncercie symfonicznym w Auli Uniwersytetu, niemniej trudno by nam było rozstać się z długoletnim i wypróbowanym współpracownikiem bez żalu i bez nadziei dalszego, chociaż inaczej ukształtowanego jego udziału w naszej pracy. Nowe zajęcia nie przeszkodzą wszakże red. Latoszewskiemu w dalszym zasilaniu naszej muzycznej rubryki artykułami i informacjami, których treściwość i precyzja czynią tę rubrykę barwnym źródłem wiadomości o życiu muzycznym w Polsce i zagranicą. Będzie to więc pewne rozluźnienie, lecz nie zerwanie stosunku, którym red. Latoszewski zapisał się trwałe w pamięci wydawnictwa, redakcji i swych najbliższych towarzyszy pracy.

Obecnie wyjeżdża red. Latoszewski na zjazd śpiewacki, odbywający się w Belgradzie, oraz na wywczasy letnie, po czem obejmie w Operze poznańskiej swoje stanowisko, na którym towarzyszyć będą jego talentowi i umiłowaniu sztuki nasze serdeczne życzenia.

NAUKA

Polsko - węgierska historia Batorego. Z Krakowa piszą nam: Zbliża się 400-letnia rocznica urodzin Stefana Batorego. Uczcić ją zamierza Polska Akademia Umiejętności, a to wespół z Akademią Węgierską, wydając historję Batorego w odpowiednim źródłowym opracowaniu. Na szta Akademia zwróci się w tej sprawie do Akademji Węgierskiej. (kn)

Nowy profesor Uniw. Lwowskiego. Profesor nadzwyczajny prawa politycznego, dr. Ludwik Ehrlich został zamianowany profesorem zwyczajnym prawa narodów i ogólnej nauki o państwie.

LITERATURA

„Pan Tadeusz” po fińsku ukazał się w Helsingforsie, przełożony przez dr. Trasta, młodego polonistę fińskiego, ucznia prof. Mikoli na Uniwersytecie helsingforskim.

„Im Westen nichts Neues” po angielsku. Bostońska firma Little, Brown i S-ka nabyła prawo do oprzekładu głosnej powieści niemieckiej „Im Westen nichts Neues” na Anglję i Amerykę. Niemiecki nakład powieści w ilości 200,000 egzemplarzy został rozchwyty w Niemczech w niespełna miesiącu po ukazaniu się. (zo)

OCHRONA ZABYTKÓW

Nowy kustosz Muzeum miejskiego w Toruniu. P. Gwido Chmarzyński, wychowanek Uniwersytetu Poznańskiego i seminarjum historii sztuki, kierowanego przez ks. prof. dr. Dettloffa, został mianowany p. o. konserwatora na Pomorzu, a zarazem objął stanowisko kustosa w toruńskim Muzeum Miejskiem. Młody uczyony, stały współpracownik naszego Działu, rozwinię na tych stanowiskach niewątpliwie skuteczną i energiczną działalność, zasilając w dalszym ciągu nasz Dział informacjami i pracami ze swego zakresu wiedzy.

ŁAŃCUCH ANNY JAGIELLONKI WRÓCIŁ DO SWEGO WŁAŚCICIELA

Z Krakowa piszą nam:

Dzieje łańcucha Anny Jagiellonki — o którego odzyskaniu przez Uniwersytet nasz pokrótce donosiłem — są niezwykle interesujące i godne poznania. Anna Jagiellonka była, jak wiadomo z dziejów, wielką i wypróbowaną przyjaciółką naszej Wszechnicy. Ile razy bawiła w Krakowie, konferowała z rektorami i hojną dla Alma Mater miała rękę. Tak otrzymał Uniwersytet ceną bibliotekę prawniczą po Zygmuncie Auguście, innym razem dała 1000 florenów, sumę na owe czasy niemałą, a wreszcie ów łańcuch, który według tradycji również jest jej darem.

Łańcuch ten, długości prawie całego metra, z bladej złota sporządzony, mający 113 ogniw i wążący 119 i pół grama, pochodzi z wieku XVI i nosi wyraźny styl Odrodzenia. W skarbcu Uniwersytetu spoczywał do r. 1794. W roku tym Rzeczpospolita składała klejnoty swoje na ołtarzu Ojczyzny, przetapiając je na monetę, która miała służyć powstaniu Kościuszkowskiemu. Dyrektorem Obserwatorium uniwersyteckiego był wtedy Jan Śniadecki, któremu Kościuszek powierzył pieczęć nad przyjmowaniem i przetapianiem złota i srebra. Jemu zawdzięczamy uratowanie bezcennej pamiątki. Śniadecki poznał się na historycznej wartości łańcucha i jego ówczesną równowartość, 60 czerwonich złotych, złożył na cele powstania, a nabywszy go w ten sposób, oddał do pamiątek, pomieszczonych w Puławach, w Świątyni Sybilli, przez ks. Izabelę Czartoryską.

Lat zgórą sto przechowywała rodzina Czartoryskich tę pamiątkę, aż obecnie wnuk ks. Izabeli, ks. Adam, złożył ją z powrotem do skarbcu, z którego wyrwały dar Anny Jagiellonki koleje losu. Uroczystość, z jaką się ten zwrot odbył, była zarówno wyrazem radości naszych sfer kulturalnych z powodu, że cenna pamiątka znów znalazła się na dawnym miejscu, jak wyrazem wdzięczności dla ofiarodawcy, który tak pięknie uczcił swe wielkie rodzinne tradycje. K. N.

PISMA NADESLANE

„Przegląd Powszechny” treść nr. czwarcowego: J. Urban: Małżeństwo między państwem a Kościołem; — Prof. O. Halecki: Przełom w dziejach Unji kościelnej w 14 wieku; — Dr. Józef Pastuszka: Kultura a religja; — Stan. Podoliński: Ku kryzysowi urodzin na Zachodzie; — Dr. M. Niwiński: Dzieło kardynała Ferrari; — Przegląd piśmiennictwa.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Wycieczka komisji mieszanej

W skład wycieczki komisji mieszanej na Górnym Śląsku, która przyjeżdża dziś po południu samochodami do Poznania celem zwiedzenia Powszechnej Wystawy Krajowej, wchodzi pp. Feliks Calonder, przewodniczący komisji, Kackenberga, Dzierżycy-kraj Morawski, inż. Stanisław Grabianowski, prof. Bronisław Stelmachowski, Kazimierz Sączocki, sekretarz generalny komisji, Otto Grafl z żoną i dziećmi, sekretarz komisji dr. Albert Hubert, Rollers, Vetterli, sekretarz Mycielskiego.

Członkowie wycieczki rozpoczną zwiedzanie Wystawy od pałacu Rządu i Sztuki, a następnie udadzą się na teren zachodni.

Meljoracje rolne na P. W. K.

Na terenach zachodnich w dziale „E” mamy oddzielny pawilon meljoracyj rolnych, w którym wystawiają instytucje społeczno-rolnicze i prywatne firmy meljoracyjne.

A więc Wielkopolska i Pomorska Izby Rolnicze zaznajamiają przy pomocy odpowiednich tablic map i wykresów o pracach meljoracyjnych w zachodnich województwach.

Wydział rolniczo-meljoracyjny Centralnego Towarzystwa Rolniczego w Warszawie opracował mapy meljoracji i zorganizowanych spółek wodnych w Polsce.

Przed powstaniem dzisiejszej Polski niepodległej znaczna ilość spółek wodnych, mających na celu regulację wód miejscowych i meljoracje rolne, były tylko w Wielkopolsce i na Pomorzu. W innych dzielnicach naszego państwa spółki wodne były tworzone tylko sporadycznie. Obecnie ruch w kierunku tworzenia tych spółek przybrał znaczne rozmiary we wszystkich województwach. Tylko na kresach wschodnich i we wschodniej Małopolsce postęp w tym kierunku jest jeszcze dość powolny.

Szybki wzrost tworzenia się spółek wodnych czasami pozostaje tylko na papierze, gdyż fundusze meljoracyjne, jakimi dysponuje nasz Bank Rolny są ograniczone i nie mogą zaspokoić wszystkich potrzeb.

W dziale torfowisk oglądamy kultury torfowe Parchania, roślinność torfowisk i doniczki z torfu do przesadzania roślin użytkowych, które podobno gwarantują szybki wzrost roślin, gdyż młode rośliny wsadza się w ziemię razem z doniczką.

Z prywatnych firm zauważyliśmy drenaż Sp. Akc. Wyrobów Ceramicznych w Krotoszynie i Przysięce, stoiska Wielkopolskiego Biura Meljoracyjnego w Poznaniu, Biura Meljoracji Rolnych Landkowskiego i Stacheckiego w Poznaniu, Biura Robót Meljoracyjnych inż. K. Madalińskiego w Bydgoszczy.

Z warszawskich firm widzimy stoisko Stołecznego Towarzystwa Meljoracyjnego Sp. Akc. dawniej inż. Ant. Ponikowskiego i E. Ostrowskiego w Warszawie.

Również bierze udział w wystawie tej Krajowe Towarzystwo Meljoracyjne instytucja o charakterze społecznym, uprawniona przez Ministerstwo Rolnictwa, działająca na całym obszarze Rzplitej.

Oprócz prac technicznych i fachowego nadzoru zakres działalności społecznej tego Tow. polega na współpracy z instytucjami państwowymi, samorządowymi i organizacjami rolniczymi nad popularyzacją idei meljoracji drogą publikacji, odczytów, kursów, uczestnictwa w zjazdach, kongresach i wystawach oraz zapomocą wydawnictw treści propagandowej, technicznej i t. p. Towarzystwo zatrudnia obecnie 368 pracowników stałych, a kapitał zakładowy wynosi 800 tys. zł.

„Berliner Tageblatt” o naszej wystawie

„Okno wystawowe Polski”

„Berliner Tageblatt” posłał do Poznania swojego ekonomicznego współpracownika w Polsce, p. dr. F. Seifera, mieszkającego stale w Bielsku.

Korespondent przysłał z Poznania artykuł o P. W. K., zastępujący na dokładny rozbiór. Pan dr. F. Seifter — widać — oglądał wystawę dokładnie. Jako Niemiec nie jest zadowolony z tego, co zobaczył. Chcąc nie chcąc, musi

wyrazić swoje uznanie i nas pochwalić, chociaż wysiła się na nadzwyczajną poświęciłość i bardzo rzeczowy sąd.

P. W. K. w Poznaniu uważa za ważny etap na „ciernistej drodze” do uzdrowienia polskiego życia gospodarczego. Wystawa w Poznaniu ilustruje istotny obecny stan gospodarczego rozwoju Polski. Trzeba przyznać — pisze „Berliner Tageblatt”, — że stworzono dzieło, które zasługuje na „pewną” uwagę całej Europy środkowej. Określenie „Polskie Wembley” nie jest przesadą. Potężne rozmiary masywnie zbudowanych hal, wyraźne zachodnio-europejskie oblicze wystawy, która zużyła zdobycze nowoczesnej techniki, efektowny sposób przedstawienia okazów i przedewszystkiem jednolite ujęcie wszystkich gałęzi polskiego życia gospodarczego.

W opisie poszczególnych działów wystawy korespondent „B. T.” podkreśla istnienie nowych gałęzi polskiej wytwórczości i zaznacza, że powstanie swoje zawdzięcza wojnie celnej z Niemcami. Wystawę rolniczą uważa za namacalny dowód wzmocnienia polskiej produkcji agrarnej.

Na zakończenie stwierdza „Berliner Tageblatt”, że P. W. K. poinformować może każdego w krótkim przeciągu czasu o obecnym stanie wytwórczości w Polsce i stopniu uprzemysłowienia. Jedno spojrzenie w to „okno wystawowe” wskaże stopień rozwoju krajowego przemysłu w Polsce i braki, które wypełnić może inicjatywa zagranicy.

Co mówi poseł duński?

Niels Johan Wulfsberg Høst, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Danii w Warszawie, jest jednym z najlepszych znawców i miłośników sztuki wśród dyplomatów, przebywających u nas. Posiadał też bogate zbiory, które, niestety, niemal całkowicie przepadły podczas trzęsienia ziemi w Japonii, gdzie przed kilkoma laty reprezentował swoją ojczyznę. Ale i obecnie w pałacu Frascati, zamieszkiwanym przez posła, znajduje się wiele cennych okazów sztuki, zwłaszcza duńskiej i japońskiej.

Przedstawicielowi P. Ag. Publ. p. Høst oświadczył:

— Byłem w Poznaniu zaledwie półtora dnia — odrzekł. — Dzięki ujmującej gościnności, z jaką nas podejmowano, mieliśmy jednak niewiele czasu na zwiedzenie Wystawy. Powrócę więc tam jeszcze, narazie wszakże nie mogę powstrzymać się od skreślenia kilku pobieżnych wrażeń.

Otóż wrażenia te były potężne. Wizyta na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu stała się dla mnie ewenementem. Byłem wprost zdumiony, stwierdzając, jak wiele poświęcono energii i z jakim talentem organizacyjnym zbudowano w tak krótkim czasie niemal miasto w mieście. Cała ta organizacja działała podczas naszego pobytu niezmiernie sprawnie.

— A jakie p. minister odniósł wrażenie z Wystawy?

— Jeżeli chodzi o samą Wystawę, to byłem zdumiony świetnie uwidocznionym postępem, poczynionym przez Polskę w ciągu dziesięciu lat od odzyskania niepodległości. Wystawa jest jasnym, dokładnym i przejrzystym przeglądem dorobku tego dziesięciolecia. To też nie omieszkam powrócić jeszcze raz, gdy tylko będę mógł, w celu pogłębienia moich tak wielce dodatnich wrażeń.

— Co specjalnie zainteresowało p. ministra na Wystawie?

— Najbardziej zwróciły moją uwagę dwa działy Wystawy. Mam na myśli dział rządowy, rzeczywiście imponujący. Materiały statystyczne i wykresy zostały w ten sposób spożytkowane, że stały się jaskrawym wyrazem wspaniałego rozwoju Polski. Oglądałem m. in. z wielkim zainteresowaniem ekspozycje, ilustrujące powstanie polskiej marynarki handlowej, oraz portu gdyńskiego, tego wielkiego dzieła, do którego zabraliście się tak energicznie. Nadmienię już, że jestem pełen podziwu dla waszej organizacji i waszej pracy, lecz ponadto muszę wyrazić specjalne uznanie dla waszego gustu.

Pragnąłbym zatrzymać się nieco bliżej na opisie działu sztuki. Już sam widok tego pawilonu wywiera znakomite wrażenie. A tembardziej żywo zainteresowały mnie zawarte w nim ekspozycje. Tak dalece, że zostałem w pawilonie sztuk pięknych znacznie dłużej, niżbym powinien był z punktu widzenia „bezstronności” wobec in-

nych działów Wystawy. Ale cóż, kiedy nie mogłem się oderwać... Nie wchodzić w szczegóły, nie wymieniając nazw dzieł, ani nazwisk twórców, mogę tylko powiedzieć, że według mego upodobania i mych poglądów, Wystawa posiada dzieła najrozmaitszych stylów, a wszystko o wielkiej wartości. Świadczy to o tem, że Polacy mają w sobie wiele ducha artystycznego. Zbiór ten równie piękny, jak bogaty, spowoduje zapewne niejedną jeszcze moją przyjazd do Poznania. Wtedy też obejrzę sobie dokładniej i inne działy Wystawy, dziś tylko zaznaczając, że również działy przemysłowy i rolniczy znakomicie się prezentują i są ze wszech miar godne ujrzenia, a nawet poważniejszego przestudjowania.

Od udzielenia powyższego wywiadu nie minął tydzień, a poseł duński p. Høst zjawiał się znowu w Poznaniu, żeby całe dni spędzać na P. W. K.

Polski przemysł naftowy na P. W. K.

W triumfalnej rewii dorobku gospodarczego odrodzonej Polski nie braknie przemysłu naftowego, którego znaczenie dla samowystarczalności, dla bilansu handlowego, jak również dla normowania naszego trudnego życia gospodarczego łatwo zrozumieć. Przemysł ten, zapoczątkowany wyłącznie polską inicjatywą, przeszedł w czasie wojny szczególnie ciężkie koleje, stanowiąc przedmiot rabunkowej gospodarki i częściowego zniszczenia przez wojska okupacyjne rosyjskie i niemieckie, a wreszcie rozruchy ukraińskie. Listopad 1918 r. częściowo tylko wyzwolił polski przemysł naftowy bo tylko kopalnie w zachodniej Małopolsce. Natomiast zagłębie borysławsko-tustanowickie zostało uwolnione dopiero w maju 1919 r., po ostatecznym usunięciu Ukraińców. Nic więc dziwnego, że skutki zaniedbania i spustoszenia ujawniły się w ostatnich latach spadkiem produkcji ropy.

Pierwsze lata powszechnej reglamentacji życia gospodarczego odbiły się na przemyśle naftowym szczególnie dotkliwie, hamując w dalszym ciągu jego swobodę ruchów, która w tym przemyśle jest głównym warunkiem powodzenia. Również inflacja nie oszczędziła przemysłu naftowego, tak, że właściwie dopiero od 1924 r. t. j. od chwili zaprowadzenia w Polsce stałego pieniądza, można mówić o początkach uporządkowania stosunków w tym przemyśle.

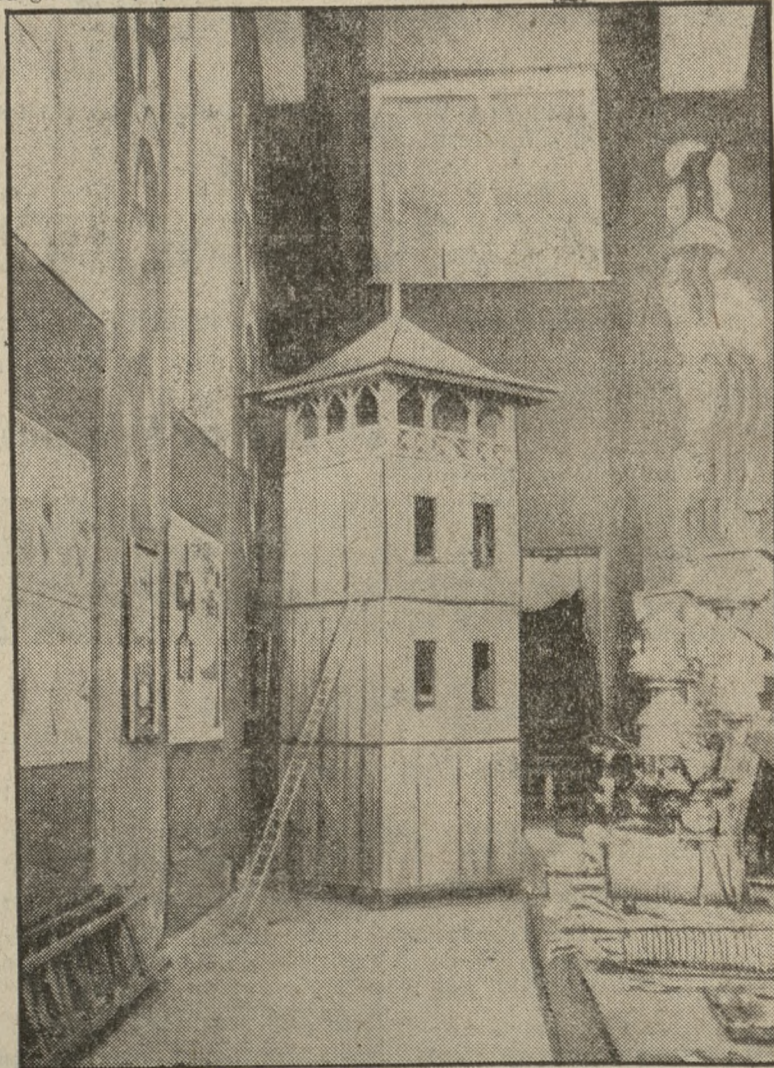
To uporządkowanie jest nieodzownym warunkiem podejmowania nowych wierceń naftowych, wymagających inwestowania wielkich kapitałów, oraz spokojnych warunków politycznych i gospodarczych. Tak rząd, jak i przemysł naftowy, jak wreszcie całe społeczeństwo stanęły na gruncie popierania kopalnic-

stwa naftowego, rozumiejąc, że surowiec ropy, będący źródłem produktów takich, jak benzyna, nafta, oleje samochodowe, parafina etc. jest nieodzownym czynnikiem rozwoju polskiego lotnictwa, automobilizmu, ruchu kolei, fabryk i t. p. Obecnie znana spółka akc. „Pionier”, założona wspólnymi siłami przemysłu i pod patronatem rządu, podejmuje właśnie nowe wiercenia poszukiwawcze.

Tak więc P. W. K. zastaje przemysł naftowy u wrót racjonalnego rozwoju i organizacji. Przemysł ten, świadom z jednej strony swej roli, z drugiej obowiązku wobec tego rodzaju ogólnonarodowej imprezy, występuje na P. W. K. z własnym, obszernym pawilonem. Mieści on się na terenie „A”, obok hali ciężkiego przemysłu, a dzięki oryginalności swej konstrukcji jest charakterystyczną ozdobą wystawy. Pawilon ma kształt wieży wiertniczej, w której wnętrzu widzimy naturalnej wielkości model urządzenia wiertniczego. W podziemiach przylegającej do budówki widzimy jego zakończenie w formie olbrzymiego świdra, zagłębiającego się w warstwę wapienia. W dziale geologii widzimy tamże roponośny piaskowiec borysławski oraz szereg innych próbek. Dalej widzimy wosk ziemny we wszystkich postaciach. Ciekawy jest zbiór wszelkiego rodzaju narzędzi wiertniczych, przedewszystkiem świdry różnych kalibrów oraz rury, łyżki i maszyny. Na koniec umieszczono tutaj cały szereg statystyk, dotyczących produkcji, konsumpcji, ilości otworów, eksploatacji ropy etc., oraz gablotkę z wydawnictwami Karpackiej Stacji Geologicznej w Borysławiu.

Na parterze pawilonu, w dziale eksploatacji i energetyki znajdują się modele żorawi wiertniczych, młoty parowe etc., jak również mnóstwo statystyk i fotografii. Ciekawy jest model nalewarków stacyjnych „Polminu” oraz schemat stacji mierniczej dla gazu ziemnego. Widzimy również wszelkiego rodzaju środki transportowe, jak wózki, bezki specjalne etc. W dziale przeróbki umieszczono olbrzymi model gazolinarni w Borysławiu oraz model schematyczny przeróbki krośnieńskiej ropy bezparafinowej. W dziale konsumpcji wreszcie oglądamy całą gamę produktów otrzymanych z ropy, od koksu do najlżejszej benzyny lotniczej, oraz lampy naftowe wszelkich konstrukcji. Resztę miejsca zajmuje bogata literatura specjalna, gdzie widzimy również wszelkiego rodzaju mapy specjalne.

Naogół wystawa daje laikowi obraz, jak głęboko wnika ropa i jej przetwory w życie gospodarce i jak trudno byłoby bez niej się obyć. Wystawa przemysłu naftowego została zorganizowana przez Krajowe Towarzystwo Naftowe i jest ona ciekawym ogniwem w całokształcie przeglądu naszych sił gospodarczych, jakim jest P. W. K.

Model wzorowego budynku do ćwiczeń strażackich

RADJO

Programy radjofoniczne

Czwartek, dnia 20 czerwca 1929 r.

Poznań (336 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna (prof. J. Waxman); godz. 20.20 radjografja (syst. Fultona); godz. 12.50 komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie; godz. 13.00 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godzina 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien.; godz. 14.15 komunikaty: gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.40 odczyt p. t. „Opowieści ludu wielkopolskiego” c. d. (wygl. Jerzy Soplica, kier. liter. Teatru Wlkp.); godz. 16.55 odczyt p. t. „Polacy na Bałkanach” — c. d. (wygl. ks. red. W. Kneblewski); godz. 17.10 lekcja alfabetu Morse'a (wygl. p. kpt. Mickiewicz); godz. 17.25 odczyt samorządowy (transmisja z Warszawy); godz. 17.55 koncert solistów (transmisja z Warszawy); w programie utwory Chopina; godz. 18.45 komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); godz. 18.55 nadprogram; godz. 19.15 odczyt roln. p. t. „Rolnictwo na P. W. K. ze szczególnym uwzględnieniem działu zwierzęcego” (wygl. dr. docent Tadeusz Konopiński); godz. 19.40 rolnicza skrzynka radjowa (wygl. p. Józef Rządowski); godz. 20.05 odczyt p. t. „Koncepcja Ligi Narodów” część 2-ga (wygl. red. Marjan Wojdyła); godz. 20.30 recital skrzypcowy prof. Zdzisława Jahnkego. Program: 1) Glazunow: koncert, 2) Dvorak: Dwa tańce słowiańskie, 3) Wieniawski: Souvenir de Koscon; godz. 21.15 audycja wokalna w wykonaniu p. Janiny Heller-Bukowieckiej, art. op. (sopran),

prof. Franciszek Łukasiewicz (akompanj.); godz. 22.00 sygnał czasu — komunikaty PAT i Z. O. K. Z.; godz. 22.15 radjografja (syst. Fultona).

Stacja krótkofalowa Poznań. Pas fal 33,7 — 27,3 m. 0.250 kw; godz. 23.00 nadawanie próbne (koncert, w przerwach komunikaty P. W. K. w Poznaniu).

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Kobiet na Wildzie.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 20 bm. o godz. 19 w salce parafjalnej.

— **Tow. Ogródków Działkowych im. Józefa Chociszewskiego.** Plenarne zebranie odbędzie się 20 bm. o godz. 19 na boisku.

— **Stow. Młodzieży Polsko-Katolickiej przy parafji Zmartwychwstania Pańskiego.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się dnia 21 bm. o godz. 19.30 w parafjalnej salce zebrań. Na porządku obrad sprawa zabawy letniej i inne.

— **Związek Tow. Czel. Rzem. na Woj. Poznańskie** urządza dnia 23 bm. wycieczkę rodzinną do Pobiedzisk. Zbiórka przy głównym dworcu o godz. 6. Zbiórka w Pobiedziskach w Kasynie Obywatelskiej, ul. Koszczyńska.

— **Tow. Powstańców i Wojaków Poznań-Jeżyce** urządza ostre strzelanie o godność króla kurkowego dla kompanji przedpob., o najlepszego strzelca dla pań, o nagrody z broni małokalibrowej oraz z luków w dniu 23 bm. od godz. 9—15.30 na strzelnicy Warownia VII przy ulicy Bukowskiej.

— **Czeladź piekarska Związku Robotników i Rzemieślników Z. Z.** Zebranie odbędzie się w środę, 19 bm. o godz. 15 w lokalu p. Świtalskiego przy ulicy Podgórznej 13.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Fryderyk Petzold, 1 m. 25 dni. Roman Waleńczak, czeladnik krawiecki, 26 lat. Olga Braune, z domu Weszcka, 55 l. Jadwiga Nowakówna, robotnica, 23 l. Ernestyna Sroka, z domu Klopschówna, 58 l. Katarzyna Michalakowa, z domu Szczepaniakówna, 61 l. Marja Goślińska, 20 l. Paulina Grabowska, z domu Kańska, wdowa, 67 l. Stanisława Hołoga, robotnica, 23 l. Katarzyna Bartkowiakowa, z d. Maroszówna, 67 l. Henryk Nejsner, kapelusznik, 44 l. Edmund Walkowiak, m. rzeźnicki, 38 l. Stanisława Petersowa, z domu Grygielówna, 27 l. Anna Hirschowa, z domu Chojnacka, 27 l. Helena Ninkelowa, z domu Mirkowska, 55 l. Pelagja Grochowina, z domu Hoffmannówna, 53 l. Bartłomiej Spychał, kotlarz, 70 lat. Oton Sabels, 16 dni. Kazimierz Błaszczyński, referent Kuratorjum Szkolnego, 34 l. Marja Stachowska, z domu Binertówna, 66 l. Elżbieta Lichočka, 1 m. 7 dni. Andrzej Kozłowski, robotnik, 77 l. Maciej Kujawski, 7 dni. Agnieszka Wali-góra, z domu Słowińska, wdowa, 63 lat. Wanda Stanisławiakowa, z domu Michalakówna, 39 l. Aleksander Kalizsan, 1 r. 6 mies. 16 dni. Moryc Aschheim, kapitalista, 90 l. Karol Nowak, 4 l. 11 mies. 12 dni. Genowefa Królówna, 3 l. 4 mies. 27 dni.

Pelagja Marczyńska, z domu Weichertówna, wdowa, 68 l. Marja Wieczorkówna, służąca, 22 l. Halina Zofja Jedrasiakówna, 4 mies. 22 dni. Kazimierz Roszyk, renciarz, 74 l. Ernestyna Chałupka, z domu Mikołajczakówna, wdowa, 74 l. Luiza Stročówna, 6 mies. 7 dni. Bolesław Seidewicz, 1 dzień 12 1/2 godzin.

Kino Wilsona-Łazarz

narożnik ul. Strusiej i Maleckiego

Dzisiaj i dni następane:

Conrad Veidt w obrazie:

„Męczyzna z przeszłością“

Początek seansów o 5, 7 i 9.

sw 17061

Największą troską rodziców powinno być zdrowie dziecka. Czekolada oraz kakao Piaseckiego, wyrabiane z najsłodszych i najczystszych surowców, w największej fabryce czekolady w Polsce, A Piasecki i S. A. w Krakowie, urządzonej wg. najnowszych zdobyczy techniki, daje dziecku najlepsze siły, które są fundamentem jego późniejszego rozwoju.

Fabryka czekolady
A. Piasecki S. A. Kraków.

Pw 11205-70382

Dnia 19 czerwca 1929 r., o godz. 9,40 zmarł nagle, namaszczoney Olejami św., w 56 roku życia, mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, ś. p.

Wojciech Strzyżewski

nauczyciel gimnazjalny.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 22 b. m., o godz. 9 rano z katedry.

dw 6569

W ciężkim smutku pogrążeni

Trzemeszno, 19 czerwca 1929. **żona z dziećmi.**

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Dnia 19 czerwca 1929 roku zmarł nagle, na posterunku, jako ofiara swego obowiązku, nasz długoletni Kolega, ś. p.

Wojciech Strzyżewski

profesor gimnazjum państw. w Trzemesznie

po 34 latach pracy na niwie pedagogicznej. W Zmarłym straciliśmy najlepszego Kolegę, wzorowego wychowawcę młodzieży.

dw 6570

Dyrektor i grono profesorskie.

Trzemeszno, 19 czerwca 1929 roku.

Dnia 16 b. m., rozstał się z tym światem, ś. p.

Kazimierz Błaszczyński

referent Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego.

W Zmarłym straciliśmy życzliwego i uczynnego kolegę, którego zachowamy w wiecznej pamięci. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 20 b. m., o godz. 18, z kostnicy cmentarnej w Dębcu.

zw 17 083

Grono Kolegów.

Za szczerze dowody współczucia oraz licznie nadesłane wieńce z powodu zgonu mojego ukochanego, niezapomnianego męża, składam wszystkim Przyjaciółom i Znajomym, przede-wszystkiem Panu Radey Konsystorjalnemu, Haenischowi, za pocieszające słowa oraz Cechowi Cukierników

najserdeczniejsze podziękowanie.

Charlotte Hoffmann.

Poznań, dnia 19 czerwca 1929 r.

nw 11165

Zarząd Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu

poszukuje dla Lecznicy dla płucno-chorych pod Obornikami

lekarza-asystentki.

Zgłoszenia z odpisem dyplomu należy skierować do Naczelnego Lekarza w Lecznicy pod Obornikami. Pw 12138-25,34

Lekarz - chirurg

(asystent)

potrzebny od 1 lipca, na płatne zastępstwo 6 tygodni do większego miasta. Zgłoszenia pod dw 6563 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

WYDZIAŁ GRODZKI M. POZNANIA ZAPRASZA MŁODYCH OBOZU WIELKIEJ POLSKI

na zebranie grup, które odbędzie się

w czwartek, dnia 20 czerwca o godz. 8 wieczorem w sali Stronictwa Narodowego, św. Marcin 65. Poza referatem znajdują się na porządku dziennym sprawy organizacyjne.

Wstęp za zaproszeniami, które nieczłonkowie Obozu mogą odebrać w sekretarjacie Wydziału Grodzkiego Młodych O. W. P., św. Marcin 65, w godzinach od 7 do 8,30 wieczorem.

Równocześnie można zgłaszać udział w wycieczce do Promna, która nastąpi w niedzielę, 23 b. m.; kosztą przejazdu koleją — 2,70 zł.

zpw 16 995

We wtorek, 18 czerwca 1929 r., o godz. 5,30 wieczorem, zasnęła w Bogu, po długich cierpieniach opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, siostra, bratowa, bratanka, ciocia i kuzynka, ś. p.

z Likowskich

Kazimiera Weydmanowa

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 21 b. m., o godzinie 5 ze zakładu św. Józefa na cmentarz św. Marciński przy ulicy Bukowskiej.

W ciężkim smutku pograżeni
mąż z dziećmi, brat i rodzina.

Poznań, Warszawa, Żnin, Czarniejewo, Pleszew, Peplin.
Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

zw 17078

Telef. 23-28 **Mieczysław Feist** założ. 1910.

Złotnik i jubiler,

ul. 27 Grudnia 5, podwórze I. ptr.

Poleca wyroby w złocie i srebrze własnej fabrykacji.

Wszelkie naprawy i prace rytownicze wykonuje szybko i tanio. dw 10 660

ZAKOPANE Grand hotel-pension „STAMARY“

pod nowym kier. 60 pokoi słonecz. z werandami. Wszelki komfort. Własny park. Zakład hydropatyczny. Ceny umiarkowane. nw 11027

Do wiadomości pp. Gorzelanych!

Poznańska Spółka Okowiciana w Poznaniu, ul. św. Marcina 39, I. rozporządza wolnymi posadami gorzelanych. Fachowi gorzelani zechcą nadsyłać swoje oferty pod powyższym adresem. Wszelkich informacji udziela się bezpłatnie. Pw 12142-25,33

W poniedziałek, dnia 17 czerwca r. b., zmarł po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, namaszczoney Olejami św., w 30 roku życia, mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, ś. p.

Jan Pawlicki

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 20. bm. o godz. 5 po południu z Przytulku dla Starców, ul. Bydgoska (Śródka) na stary cmentarz archikatedralny. Na smutne te obrzędy zaprasza Krewnych i Znajomych

w nieutulonym żalu pozostała
żona z dziećmi.

zw 17070/1

Ogród mleczarsko-kuracyjny

Specjalne mleko do picia,
maślanka medycyna
Yoghurt

nw 11032

mleko czekoladowe
krem lodowy

Mleczarnia Poznańska Sp. z o. o.
Tel. 33-44. Poznań, ulica Ogrodowa 14. Tel. 33-44.

Prosimy zwiedzać nasze kioski mleczarskie na terenach P. W. K.

PIANINA

za najlepszego gatunku
cenę zł 2 200,- do 3 000,-
na odpłatę do 18 miesięcy
przy wpłacie ca 1/3 ceny
kupna dostarcza,

B. SOMMERFELD

rok założ. 1905

BYDGOSZCZ, ul. Sniadeckich 56

Tel. 883 i 458

Największa fabryka pianin w Polsce — 150 ludzł. dp 3440

MUSZTARDA

Palmc

PISTOLET

Straszak Nr. 6, zagranicznej roboty, naboje metalowe kal. 6 mm. Huk ogromny, obrona od złodzieji mieszkań, letników, furmanek, rowerów, samochodów etc. Wysyłamy bez pozwolenia. Cena z przesyłką zł 12.- setka naboji zł 5.- futerał zł 2,50, oliwa zł 1.- Wybór jak przed wojną pistoletów Savage, Colt, Wbley, Mauser, Lignose, Browning etc. Przybory do rybołówstwa.

Wyciąg i zachować.

Wyciąg i zachować.

Składnica broni, amunicji i przyb. sportowych

T. FALKOWSKI Pw 10 990-62,512

WARSZAWA, ulica Emilji Piater nr. 20/803.

Skutek gwarantowany do nabycia w każdej drogerji.

Paczka 1 złoty

Pw 9875/76-18,341

Fordson

mało używany gotów do pracy sprzedawa bardzo korzystnie. nw 11152

W. MAŃKOWSKI,

Gostyń, tel. 35.

ODCISKI
SZYBKO, RADYKALNIE
USUWAJĄ PLASTERKI
RAZ-DWA-TRZY
PRAKTYCZNE W UŻYCIU.
SPRZED. DROGERIE, APTEKI, PERFUMERIE
ST. MÜLLER LABORAT. POZNAŃ

LODOWNIE

Maszynki do lodów
Meble ogrodowe
Polewaczki
Weże gumowe
Wózki dziecięce
Konwle do mleka
Maszyny do trawy
poleca korzystnie

JAN DEIERLING,
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3.
Tel 35-18. Tel. 35-43.

Pw 12 144-25,40

Weże gumowe

tryskacze ogrodowe,
kosiarki do trawy,
polewaczki bardzo ko-
rzystnie

„Przewodnik“

Centrala Tow. Żelaznych
Poznań, św. Marcina 30.

Pw 12070-24 189

Tatra
jest
idealem

maszyny

turystycznej

dowiodł tego rajd grona członków Automobilklubu Wlkp., którzy na czterocylindrowej, chłodzonej powietrzem, sześciuosobowej limuzynie w kwietniu r. b. odbyli bez najmniejszego defektu podróż dookoła Europy, przez Niemcy, Francję, Hiszpanję, Włochy, Austrię i Czechosłowację, w ciągu czterech tygodni, pokrywając ogółem 5660 km. przy przeciętnym zużyciu 11 litrów benzyny i 150 gr. oliwy na 100 km.

TATRA-AUTO

Skład fabryczny:
Poznań,

ul. Kantaka nr. 7.
TELEFON 4024. Pw 40104-21,338

DLA ZBOŻOWCA prawdziwa okazja.

Do 2000 zł miesięcznego dochodu.

Do przejęcia filja dużego młyna w bogatym mieście powiatowym (Wielkopolska). Wymiana i zakup zboża, nawozy sztuczne, pasza i węgiel. Potrzeba ca 30000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 17036

Zamożny kupiec

kawaler, lat 39, znudzony samotnym życiem, pragnie nawiązać znajomość z paniami w celu matrymonialnym. Panie posiadające dobre zaprowadzony interes, mają pierwszeństwo. Łaskawe oferty do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 17 024

MLEKO

pierwszorzędnej jakości w ilości do 500 litrów dziennie może dostarczyć tylko poważnym firmom majątek niedaleko Poznania. Oferty do „P A R”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 25,38. Pw 12137-25,38

Przedstawicielstwa

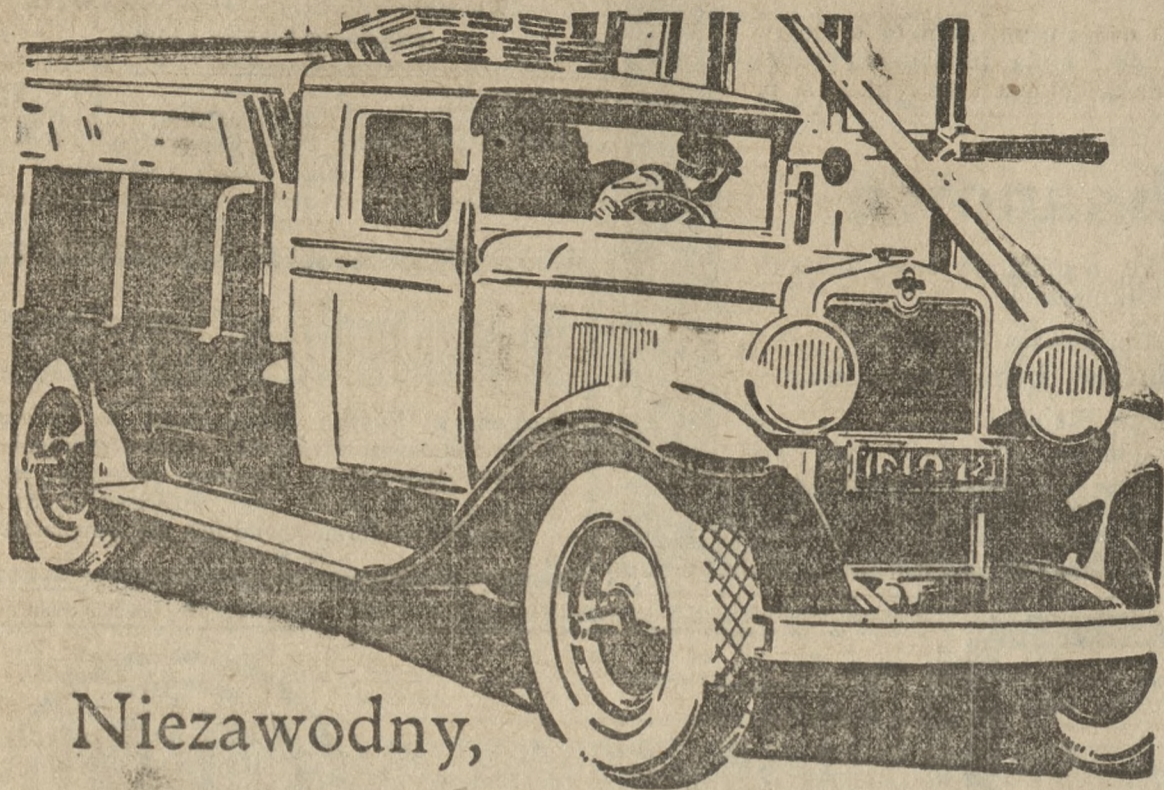
handlowego lub przemysłowego poszukuje przy ewentl. przystąpieniu do spółki z pewnym kapitałem. Biura przy placu Wolności. Poważne referencje. Zgłoszenia Kurjer Pozn. pod zw 17053

Przy chorobach nerek, pęcherza, kobiecych, kwasu moczowym, białku cukru.
1928: 22080 zwiedzających

Wildunger Helenenquelle

Kuracje domowe
W aptekach i drogeriach.
Brozury gratis
Michał Kandel
Poznań, Masztalarska nr. 7.

Niezawodny,
szybki i oszczędny transport

Chevrolet podnosi dochodowość każdego przedsiębiorstwa

W życiu gospodarczym każdego kraju samochód ciężarowy, jako najbardziej niezależny i oszczędny środek transportowy odgrywa olbrzymią rolę.

Ciężarówka Chevrolet, wyróżniająca się najbardziej współczesnymi udoskonaleniami i znakomitym 6 cylindrowym silnikiem przy nadzwyczaj silnej budowie ogólnej i minimalnych kosztach utrzymania w każdym przedsiębiorstwie handlowym, przemysłowym, czy to w gospodarstwie rolnym, jest niezatapiona. Zapewnia szybką i pewną dostawę,

tak bardzo pożądaną, kiedy chodzi o artykuły prędko ulegające zepsuciu.

Przebywa z łatwością najcięższe drogi i odznacza się zwrotnością i łatwością kierowania w najbardziej skomplikowanym ruchu ulicznym.

Wobec wyjątkowo niskiej ceny i ułatwionych warunków płatności dostępna jest dla najszerszego ogółu ze sfer handlowych i przemysłowych. *Wyrób General Motors.*

Upoważnione zastępstwa na całym terytorjum Polski i w Wolnym Mieście Gdańsku.

CIEŻARÓWKA CHEVROLET

GENERAL MOTORS w POLSCE. WARSZAWA

Poszukujemy z dniem 1. sierpnia

książkowej

siły młodszej,

Pw 12186-25,80

ekspedjentki

do działu kapeluszy damskich, obeznaną z branżą oraz

kilku uczni

z ukończoną szkołą handlową. O nadesłaniu szczegółowych ofert z odpisem świadectw (uczniowie życiorys) uprasza firma

Kiciński i Kolany

Magazyn Konfekcji Damskiej i Męskiej

Poznań, Stary Rynek 10.

Magistrat m. Torunia ogłasza konkurs na stanowisko

nauczyciela (ki)

historji w przedmiocie głównym i języka polskiego w przedmiocie pobocznym, w miejskim gimnazjum żeńskim w Toruniu.

Uposażenie według pragmatyki państwowej z 15% odwołałym dodatkiem komunalnym. Stabilizacja i emerytura na zasadach państwowych.

Należy udokumentowane podania wnieść należy do Magistratu, Wydział Szkolny najpóźniej do dnia 15 lipca 1929 r. dw 6567

Toruń, dnia 15 czerwca 1929 r.

MAGISTRAT.

Książkowa - stenotypistka

pol. - niem., ze stenografią polską, potrzebna zaraz. Oferty do Biura Ogłoszeń „PAR”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod „Stenotypistka”. Pw 12114-71.205

Poszukujemy zaraz wykwalifikowanej, polsko - niemieckiej

stenotypistki

Wymagana polska i niemiecka stenografja. Wynagrodzenie podług umowy. — Zgłoszenia do firmy

„PROGRESS“

Zjednoczone Kopalnie Górnośląskie, Katowice, Stawowa 13. dw 6497

EKSPEDJENTKA

do konfekcji damskiej i towarów krótkich obznajmiona z branżą potrzebną od 1 lipca. Zgłoszenia pisemne z załączeniem życiorysu, odpisów świadectw i możliwie fotografii oraz podanie pensji: zw 17081

Franciszek Kowalski
Ostrów (Wkp.), ul. Wrocławska 1-3.

Na większy majątek na Pomorzu poszukuje się dzielnego

administratora

który może się wykazać kilkoletnią praktyką w administrowaniu większym obszarem ziemskim. Oferty szczegółowe z odpis. świadectw nadesłać do Kurjera Pozn. pod zw 17055

Chłopiec

około 17-letni, który wczoraj w bramie naszej kamienicy prosił o pracę, niech się zaraz zgłosi.

DRUKARNIA POLSKA S.A.

św. Marcin 70.

zw 17072/3

Posada biurowa

w charakterze siły pomocniczej

należy nast do objęcia. Panie posiadające świadectwo 6 klas gimnazjum lub równorzędnego zakładu naukowego, znajomość pisania na maszynie ewentl. także prowadzenia registratury, zechcą złożyć oferty z referencjami do Kurjera Poznańskiego pod zw 17054

Technika-rysownika

poszukuje dw 6564

Fabryka karoserji J. LOSIŃSKI, Września.

Kilku chłopców

po 15-17 lat

z kaucją 100 zł do roznoszenia papierosów na Powszechną Wystawę Krajową, może się zgłosić, tylko z rodzicami. zw 17052

Głogowska 42, pokój 12. Od godz. 18 do 19.

Poszukujemy zaraz ekspedjenta - dekoratora

oraz

starszej ekspedjentki

z branży artykułów męskich. Reflektujemy tylko na pierwszorzędne siły. Oferty piśm. z dołączeniem świadectw uprasza Pw 12108-68,895

Roman Lewandowski, Bydgoszcz, Gdańska 8.

Zdolnych ekspedjentów

z branży żelaza, władających językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, poszukuje od 1 lipca 1929. Motocykliści mają pierwszeństwo. Wyczerpujące zgłoszenia z fotografią, odpisem świadectw i podaniem warunków w języku niemieckim, uprasza EUGEN WEISSMANN, Sp. Kom., Rybnik G/S. Narzędzia, maszyny i artykuły sanitarne. zw 16908

W mieście Mroczy powiatu wyrzyskiego wakuje posada

BURMISTRZA

z uposażeniem według grupy IX, szczebel „a” ustawy o uposażeniu urzędników państwowych, z dnia 9. 10. 1928 r., plus 20% dodatku reprezentacyjnego

Kandydaci z dłuższą praktyką w urzędach samorządowych lub państwowych, z ukończonym wiekiem 30, a nieprzekroczonym 40, złożą swe wnioski z własnoręcznie pisany życiorysem, świadectwem moralności, odpisami świadectw i podaniem referencyj do dnia 30 czerwca r. b. na ręce przewodniczącego Rady Miejskiej p. Czesława Bielawskiego. dpw 6555

Kaplec, kawaler, przystojny, właściciel dobrze prosperujących przedsiębiorstw

ożeni się.

Panie z solidnej rodziny (młode wdowy nie wykluczone) zechcą łask. zgłoszenia nadesłać do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 17080. Dyskrecja słowem honoru zapewniona. Pośrednictwo rodziców lub krewnych chętnie widziane.

150 000 zł

na podstawie dolara na nieruchomości i pewny przemysł, I. hipotekę poszukuje. Wartość obiektu 450 000 zł. Oferty Kurjer pod zw 17051

Samochody

nowe i używane, kryte i otwarte 2, 4 i 6-osob., wielki wybór stale na składzie na dogodnych warunkach zapłaty. (Niezwykle okazje). „Komna” Sp. z o. p. Automobile, Poznań, ul. Dąbrowskiego 83/85 — Tel. 77-67 i 54-78. nw 11010

CHORZY NA CUKRZYCE

otrzymają bezpłatnie pouczającą broszurę nr. 10 DR. GEBHARD & CO., Gdańsk 203.

nw 11158

BRYLANTY - ZŁOTO - SREBRO - ZEGARKI u SZULCA

Plac Wolności 5.

**PATELNI
SZOROWANE
VIM'EM
MOGĄ
ZASTĘPOWAĆ
LUSTRA**

VIM
DO CZYSZCZENIA
SZOROWANIA I POLEKONIECIA
DRZEWA, MARMURU,
PRZEDMIOTÓW
MALOWANYCH I SZKŁA

WOLEVER BROTHERS LTD
PORT SUNLIGHT, ENGLAND

Podłogowe deski
szpundowane i heblowane, listwy podłogowe, wyłogi, listwy profilowe, belki, kantówki, szalówkę i taty oraz deski obrzynane i nieobryznane po cenach konkurencyjnych poleca

Leon Żurowski,
skład drzewa i obróbka,
POZNAŃ, Raczyńskich 3/4
przy pl. Bernardyńskim.
Telefon nr 10-87.
Pw 10 522-20.337

Zapad warzeźnic!
Zapad warzeźnic!
Zapad warzeźnic!

**PLUSKWI
MOGIL**

nr 11017

Pielęgniarka (freblanka)
do dziecka dwuletniego do Gdyni, łabianca dzieci, z dobrym językiem polskim i zna jęz. niemiecki, poszukująca zarad. Zgłoszenia: Plac Wolności 5 u portjera Polskiego Banku Handlowego między godz. 9 a 2-gą.
zw 17057

Chodniki
K. Kuźaj
27 Grudnia 9
K. K.
P.

**BEZKI DO MASŁA; EKSPORTOWE I ZWYKŁE
BEZKI DO TWAROGU, MARGARYNY, MUSZTARDY
BEZKI DO SMOLY, CEMENTU I INNYCH CEŁOW**

DOSTARCZA „BETA”, SP. Z O. O. sw 17076
POZNAŃ, DĄBROWSKIEGO 81.

KAMIENICE
moja sprzedam. Ładny i duży obiekt. Wjazd, stajnie, garaże, warsztaty i składy, w centrum 20 tys. pow. miasta położ. Dzierżawa roczn. 10 000 złotych. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 17075

Dzielnego
podróżującego
z branży kolonijalnej dobrze zaprowadzonego u klientów; miastowej poszukuje się zaraz na prowizję. Zgłoszenia do Kurjera pod zw 17077

Na raty
miesięcznie
18 zł.
pierwsza wpłata 36,00 zł

Kromczyński
Poznań
Aleje Marcinkowskiego 5.
bpw 3650

Dwa kotły parowe
jeden syst. Ferbera 180 m² 8 atm., drugi Kornwal 10 m² 10 atmosfer sprzedam. Oferty Kurjer zw 17074

„Douglas” Motocykle
Sensacja Sezonu!
350 i 600 cm., nowe na dogodnych warunkach zapłaty stale na składzie. Prosimy żądać ofert. sw 11012
Kozna, Sp. z o. p. Automobile, Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-85
Tel. 77-67 i 54-78.

MAJATEK
na Pomorzu, 1.000 mórg, w tem 600 mórg ziemi ornej pszenno-buraczanej i pod kończynę, 250 mórg lasu, 50 letnia debina, buczyna, brzoza i sosna, 150 mórg łak. Pałac komfortowy 25 pokojowy, duży przedzielny park, stawy z ryb., duży ogród owocowy. Położenie zupełnie przy szosie, niedaleko większych miast. Zabudowanie gospodarstwa i robotnicze masywne, bardzo obszerna, w najlepszym stanie. Inwentarz żywy i martwy komplet. Cena 350.000 zł, wpłaty 120-150.000 zł. Resztę na długie lata podług umowy. Oprócz powyższego polecam jeszcze wiele innych większych i mniejszych majątków i gospodarstw pod dogodnymi warunkami. Zgłoszenia przyjmuje T. Jankowski, Tuchola, Pomorze, szosa bydgoska nr. 2. zw 17 046

Torebki
damskie, teki, walizki, torby, szkolne, najtaniej poleca Wojciechowski Dąbrowskiego 62.
zd 20 489

Poznańska Kolej Elektryczna Tow. Akc.
Niniejszem zapraszamy Akcjonariuszów Towarzystwa na tegoroczne Walne Zebranie, które odbędzie się w piątek, 28 czerwca 1929 r. o godz. 12 w południe, w lokalu Poznańskiej Kolei Elektrycznej w Poznaniu, ul. Gajowa 1.

Porządek obrad:

1. Przedłożenie sprawozdania z czynności oraz bilansu i rachunku zysków i strat za rok 1928.
2. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i Rady Nadzorczej.
3. Przyjęcie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1928.
4. Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Prawo do głosowania na Walnym Zebraniu mają tylko ci Akcjonariusze, którzy najpóźniej do dnia 25 czerwca 1929 złożyli swoje akcje:

- a) Zarządowi Towarzystwa w biurze jego przy ul. Gajowej 1.
- b) w Banku Miasta Poznania wzgl. w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu.
- c) u notariusza.

Kwit depozytowy ad b) i c) należy doręczyć Zarządowi najpóźniej do dnia 26 czerwca 1929 r.

Zarząd: (—) Paweł Nestrypka.
Poznań, dnia 19 czerwca 1929 r.

Zarządza się licytacje głównej składnicy znalezionych przedmiotów w Poznaniu na dzień 2 lipca r. b. od godziny 9—13 i 15—18-ej. zw 17 058/9

Przetarg publiczny.
Dyrekcja Kolei Państwowych zawiadamia, że dnia 2 lipca r. b., od godz. 9—13 i 15—18-ej odbędzie się licytacja rozmaitych przedmiotów w głównej składnicy znalezionych przedmiotów na dworcu osobowym w Poznaniu, peron I.

Wstęp na peron za biletami peronowymi.
Dyrekcja Kolei Państwowych.

HANDLOWIEC
lat 35, długoletni kierownik większych przedsiębiorstw, dobre świadectwa, referencje, poszukuje zaufanej osoby, przyjmie samodzielnie kierownictwo przedsiębiorstwa przemysłowego lub handlowego. Miejscowość obojętna. Może złożyć kaucję do 15 000,— zł. Równie chętnie przyjmie reprezentację, przystąpi jako wspólnik do zdrowego przedsiębiorstwa. Łaskawe zgłoszenia pod rw 5454 do Kurjera Pozn.

Jakających się!
2 kurs wakacyjny rozpocznie się 24. czerwca, wyprzedzony przez rodowitą, rutynowaną pedagog z długoletnią praktyką. Zgłosz. natychmiast. Znaczek na odpowiedź.
A. Nagelowa, Cieszkowskiego 3.
zw 17060

Wielki zbiór znaczków
przeszło 12000 sztuk, szeroko założone w najlepszym stanie. Michel 1950-Rm. sprzedam natychmiast z 65% rabat. za tylko 1450 zł.
Fr. Zwick, Nowy-Tomyśl.
zw 11121 a

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. — 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10-

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ

Kapelusze
damskie przerabia najgustowniej czysto, farbuję „Regina” sw. Marcin 78. zw 20 370/71

Wózek reklamowy
sprzedam. Pralnia, Piekarni 3. bpw 3772

1 SPRZEDAŻE

Jadalnia
w dobrym stanie korzystnie d. nabycia. Zgłoszenia Chelmonskiego 20, II. ptr. zw 99 620

Urządzenie
piekarni i inne rzeczy sprzedam. Adres wskaże Kurjer zw 20 264

Kołdry
przyjmuje w prace. Smoczyńska Kwiatowa 8. bpw 3736

Przedsiębiorstwo
spedycyjne w ruchu połączone z handlem artykuł. opałowych i budowlanych, położone przy większej stacji głównej trasy kolejowej w Poznaniu wraz z willą i obszernymi zabudowaniami gospodarczymi, podwórzem i ogrodem rzutkiem przemysłowców na sprzedaż. Egzystencja bardzo dobra. Poważni reflektanci z gotówką zechcą się zgłosić do Kurjera zw 20 510

Ogrodnictwo
w pełnym biegu, 10 mórg, w ruchliwym mieście. Inwentarze, budynki kompletne, światło elektryczne. sprzedam za 40.000 zł, wpłaty 25.000, lub wydzierżawie. Walenty Kossmann, Fredry 6. Telefon 32-13 zw 20 463

Gospodarstwo
72 morgi, ziemia pszenna, w tem 8 łak. zabudowania dobre, inwentarz żywy, martwy kompletny, przy Poznaniu, cena 27.000 zł, wpłaty 10.000. „Lech” Grobla 22 zw 20 430/7

Dwóje
taksówki nowe Fordy, limusyny na sprzedaż. Wiadomość „Muza” ul. Nowa 8. zw 98 15

Skład
towarów krótkich w mieście powiatowym za 7.500 —! sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zw 98 675

Wózki
dziecięce, dobre i tanie F-a Gmy. 27 Grudnia 15 podwórze. zw 95 715

Sypialnię
mahoni nowa, korzystnie sprzedam. Stolarska Szyperka 8. zw 20 055

Drogerję
25 letnią w obrobie wystawy sprzedam. Wartość 30 000. Kurjer 99 339

Platformy
nośności 25, 60, 80 ctr. (nowe) korzystnie sprzedam. Dąbrowskiego 42. zw 20 227

Kasa
National dobrze utrzymana na sprzedaż. Elegancja Poznańska, Aleje Marcinkowskiego 3 b. zw 20 323

Maszynę
Singera damską sprzedam. Dolna Wilda 64, parter, lewo, front. (ważka brama). zw 20 336

Ubranie
jaskółka oraz palta w dobrym stanie sprzedam. Niegołęwskich 10 a, I. prawo. zw 20 538

Skład
kolonialny, towarami, mieszkaniem, 2 pokoje, kuchnia, centrum Poznania na sprzedaż, cena 3.600. Adres wskaże Kurjer Poznański zw 20 360

Filet
stary, nakrycie itd. oraz kwintna bielizna pościelowa na wyprawę korzystnie na sprzedaż. Grunwaldzka 13 IV. prawo. zw 20 044

Zakład fryzjerski
nowoczesne urządzenie, marmur, wodociąg, ściana lustrzana damsko-męski z mieszkalniem zaraz tania z powodu choroby na sprzedaż. Oferty Kurjer zw 99 992

Dom
z ogrodem dwoma składami, warsztat stolarski, 7 lokatorów w mieście powiatowym Wrześni a sprzedam. Cena 35.000 wpłaty 20 tys. Zgłoszenia do gospodarza W. Drzewieckiego, Września, ul. sw. Ducha 3. zw 99 995

Sprzedam
moje jezioro 500 morgowe, dobrze zarybione, dużo raków, do tego 8 mórg ziemi, budynki nowe murywane, pod dachówką, dom 7 pokoi, kuchnia, wpłaty o-kolo 50 tysięcy, spieszenie sprzedam. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zw 20 065

Sprzedam
rower M. Jankowska, Września-ka 10. zw 20 429

Parcelę
1.000 mtr. kw. sprzedam Górczyn ładne położenie. Oferty Kurjer zw 20 363

Klubowy
garnitur gobelinowy zupełnie dobrym stanie sprzedam 300 złotych. Adres wskaże Kurjer zw 20 367

Piec
westfalski sprzedam Wojtkowiak, Górczyn, kolonia robotnicza, blok XV., wejście I. zw 20 376

Maszyna
do pisania Underwood, mało używana, do sprzedania. Zgłoszenia ul. Spokojna 10, III. piętrowo. zw 20 449

Motor
benzolowy, 6 konny, fabryki „Deutz” wolnotorowy z regulatorem, leżący mało używany, waga 700 kg. sprzedam za 1.800 zł Barwicki, świętochłowice Sl. Stawowa 6. zw 20 171

Drogerje
staro-zaprowadzona w handlu
mniejszymi miarowymi, wolne
mieszkanie obszerne, sprzedam
zaraz z powodu choroby. Zgłoszenia Kurjer zdw 99 917

Małe
gospodarstwo miastowe z około
6 morgami roli korzystnie na
sprzed. Ogorzałowski. Wiele
nad Notecia. Zdew 10 195

Hotel z rąk niemieckich
wspaniałe gmach, pierwszorządny
interes dla Polaka z pełną
koncesją, bardzo dochodowy w
mieście powiatowym za bezcen
na sprzedaż. Cena 95.000 wplaty
najmniej 50.000 zł. Biuro Hand-
lowe „Boltar” Poznań, Skarbo-
wa 17. Pw 11 195-23.73

Parcele
ogrodniczo-budowlane naprze-
ciw lotniska. Zgłoszenia Matej-
ki 51, parter, prawo. Przybora.
Pw 12.123-58.564

Za 8,50 zł
ładny serwis do kawy 6 osob.,
porcel. za 35 zł i 39 zł, ładny ser-
wis obiadowy 6 osob. porcel. za
55 zł, ładny serwis obiadowy 12
osob. porcel. lecz tylko w hur-
towni Wroneńska 24 w podwórzu,
tamże tanie kufle i szklanki do
piwa, misczki do mleka.
zdew 99 763

Motocykl
radio i szczer z nabojami prze-
dam. Składowa 12. II., prawo
zdew 20 450

Gospodarstwo
prywatne. 60 mórg, dobrze ob-
sianej pszenno-żytniej ziemi,
przy budynkach, 7 mórg łąki, 3
konia, 9 bydła, i t. d., duży sad
owocowy, stawek z rybną wodą,
bardzo wygodne położenie we
wsi przy dworcu, do miasta
powiatowego, rarniz., sadów, gim-
nazji 2 1/2 km., sprzedam przy
wplatce 35.000 zł. Al. Miszewski.
Zabno, przy dworcu, poczta i po-
wiat Starogard. Zdew 20 453

Na sprzedaż
3 ctr. zimowej serwularki, 3 ctr.
wędzonego brzoška. Zgłoszenia:
Zakład fryzjerski, Aleje Marcini-
kowskiego 15. Zdew 20 398

Wózek
sportowy bez budki sprzedam.
Kraszewskiego 16. I., prawo
jw 20 553

Skład
na każdą branżę, przy pryncy-
palnej ulicy, urządzeniem, bez
towaru, okazjnie odda „Infor-
macja”. Sw. Marcin 11
zdew 20 416

Piekarnia
w Poznaniu na Łazarzu s po-
wodu stosunków rodzinnych tanio
do sprzedania. Zgłoszenia W.
Majewski, ul. Rzeszypolitej 4,
telefon 27-12. Zdew 20 402

Meble
z pierwszej ręki mogę najtaniej
sprzedać ratami. Kurczewski,
Rybaki 15. Zdew 20 418/9

Majątki ziemskie
każdej wielkości jak: nierucho-
mości miejskie, fabryki, młyny
do kupna i dzierżaw poleca —
„Agrarja”. Bydgoszcz, Gdańska
nr. 24. tel. 446. Nw 11 118

Samochód
Ford model 27 zupełnie jak
nowy, mało używany, tanio prze-
dam. Biliński, Wrocławka 22,
Poznań. Zdew 20 552/53

Meble
na raty i za gotówkę po najniż-
szych cenach poleca Szprynczacz
Wielka 13. Klienteli zamiejscow-
ej odstawiamy własnym samo-
chodem. Pw 10 144-5-0.4762

Dwa psy do polowania
siedmioletnie, kawowe, są
do nabycia w leśniczówce Do-
brapomoc, majątność Pogorzała,
pow. Koźmin. Cena podług ugo-
dy. Zdew 20 169

Suknia balowa
model paryski tanio do sprzeda-
nia. Zgłoszenia między 2—4 po-
łudniu. Matejki 47, I p. lewo.
zdew 20 248

3 Fordy
samochody nowe, osob. i ciężar-
owe tanio, sprzedam (model 1929).
„Komna” Sp. z o. p. Automobile
Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-85,
telefon 77-67 i 54-78. Nw 11 014

Antyczne
meble wielki wybór. „Okazyjne
Kupno” Poczta 22.
Pw 10 562-54.417

Wózki
dłacie i budki obciążam cerata
i reperuje. Gumi i kółka na
składzie. Siodlarnia Szewska 11.
bpw 3749/50

Gospodarstwa
od 6 do 500 mórg, także dzierż-
aw, młyny, kamienice, wille, do-
mostwa z ogrodami, składami,
korzystnie na dogodnych spła-
tach poleca „Pawilon”. Poznań,
Marszałka Focha 112a.
Kw 2 389-90

Nie narzekaj
dodawaj stałe do paszy tylko
Centralny Michałowski, nie
nie stracisz, tylko się wzbogacisz.
Zadać wszędzie tylko w oryginal-
nym opakowaniu nigdy luzno.
rw 5 418-9

Meble
we wielkim wyborze za gotówkę
i na miesięczne spłaty poleca Sta-
nikowski, Woźna 12 (Butejska).
bpw 3 761-2

Sukienki do Komunii św.
Bielizna pończoszki, rekawiczki
wełny, wybór wielki ceny naj-
niższe Jankowska Podgórną 10.
Pw 9 805-18.383

Szafa
biela, duża, rozkładana 200 zł.
Słowackiego 34. I., lewo.
zdew 20 499

Skład
kolonialny, przytęgie mieszkanie,
powód objęcie spadku, tanio
sprzedam. Zgłoszenia Kurjer
zdew 20 501

Folwark
1.000 morgowy w kulturze przy-
szosie, (Kujawy) wplata 250.000
poleca Dutkiewicz. Poznań,
Chwaliszewo 70. Zdew 20 503

Skład
w centrum Poznania z 3 pokojo-
wem mieszkaniem, nadający się
na blawaty lub każdą inną bran-
żę sprzedam. Adres Kurjer
rw 5457

Sekretera Biedermayerowska
do sprzedania. Wiadomość i foto-
grafia filij Kurjera Stary Rynek
rw 5448

Samochód
„Ford” otwarty zaraz tanio do
sprzedania. Ul. Strusia 11.
zdew 20 579

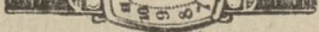
Sprzedam
wózek rezyny prawie nowy na
resorach na 8 ctr. Oferty do Kur-
jera zdew 20 582

Piekarnia
cukiernicza, mieszkaniem, s po-
wodu stosunków rodzinnych
korzystnie sprzed za 3.500 zł.
„Fragut”, Kozia 21.
zdew 20 487

Maszyna okrętowa
i mało używana, bebenkowa na
sprzedaż. Plac Nowomiejski 1 a,
parter prawo. Zdew 20 485

Skład
kolonialny, przytęgie 4 pokoje,
nadaje się na każdą inną bran-
żę w Poznaniu sprzedam. Adres
Kurjer zdew 20 488

Tanio
się wybierzesz umiłowiesz w Do-
mu Komisowym św. Marcin 78a
Pw 8928

Zegarki

złoto, srebro, alfenida nagrody
sportowe, poleca Gasiurowski i
Frankowski, św. Marcin 34, tele-
fon 55-28. bpw 3648

Antyki
wielki wybór Bracia Pióro. Al.
je Marcinkowskiego 28.
Kp 2 378

Przedsiębiorstwo
zbożowe, wymiana maki i opalu
w mieście prowincjonalnym z
bardzo dobrą okolicą z powodu
stałości sprzedaży. Zgłoszenia Re-
klauna Polska. Aleje Marcini-
kowskiego 6, pod „5357”. Kw 2391

Kamienie
francuskie w dobrym stanie i
wal żelazny sprzedam. Zgłoszenia
Konstanty Stanisłowski, Wielka
wieś, poczta Buk, pow. Grodzisk
zdew 20 273

Para
wind do ładowania drzewa, 1 szpa
drewniana 23x7,5x5,5, 1 szpa
drewniana 10x10x4 ewentl. plac
z bocznicą, telefonem i zabudow.
korzystnie do oddania. Zapytac:
Jakoba Wujka 9. Zdew 20 274

Jadalnia
wiedeńska ciemna, bufet, kredens
płyty marmur., stół do rozciągania,
6 krzesel dużych, skóre na
sprężynach, prawie nowa okazy-
jnie na sprzedaż. Adres wskaże
Kurjer zdew 20 276

Magiel
Schamela w dobrym stanie tanio
na sprzedaż. Adres wskaże Kur-
jer Poznański zdew 20 278

Okazja
Paryskie lale salonowe
sprzedają i wykonują zamówie-
nia. Stasińska, Maleckiego 8, III.
zdew 20 288

Kanarki
młode śpiewające sprzedam. —
Wierzbicie 17, III. lewo.
zdew 20 315

Frakowe
ubranie eleganckie tanio prze-
dam. Adres wskaże Kurjer
zdew 20 292

Pies
rasowy (Dobermann) okazjnie
do sprzedania. Kramarska 27, I.
ptr. od godziny 6—7 wieczór.
zdew 20 297

Na sprzedaż
smoking, jaskółka, ubranie spor-
towe, bezowe, mundur wojskowy,
mundur harserski, rower, wszy-
stko prawie jak nowe. Sprzedaje
dlatego, gdyż po wojskowej
wszystkie ubrania mi są za mare
Wierzbicie 16, II. prawo, front
zdew 20 303

Dom
ogrodowy nowy jednopiętrowy z
2 wielkimi drzewami owocowe-
mi za 10.000 zł na sprzedaż. —
Agenci wykluczeni. Szamotuły,
Rynek 33.
zdew 20 307

Sprzedam
pierścien męski brylantowy, zło-
ty za 350 zł. Oferty Kurjer
zdew 20 313

Zakład fryzjerski
luksusowo urządzony okazjnie
sprzedam wyjeżdżając. Oferty
Kurjer zdew 20 314

Kanarki
2 pilne śpiewaki z kłatkami, 2
samyczki z kłatką do cheki za 50
zł sprzedam. Waly Królowej
Jadwigi 4, front, IV, ptr.
zdew 20 290

Kilimy
na oryginalnych huculskich orna-
mentach można dostać tylko w
przedstawicielstwie „Huculskiej
Sztuki” z Kosowa W. Nitecka,
Aleje Marcinkowskiego 5, Row-
nież można oglądać kilimy w pa-
wilonie Czerwonego Krzyża.
zdew 20 320

Skład
kolonialny, urządzeniem, towa-
rem, 2 pokojowym mieszkaniem,
6 tysięcy sprzedam. Walczak, ul.
Zupańskiego 15. Zdew 20 482

Willa
Zabikowie, dużym ogrodem, owo-
cowym, korzystnie sprzedam. —
Walczak, Zupańskiego 15.
zdew 20 483

Restauracje
jadłodajnie, dobrze prosper. s
mieszkaniem sprzedam natych-
miast, dzierżawa niska. Adres
wskaże Kurjer zdew 20 550

Wózek
na resorach do mebli sprzedam.
Św. Marcin 75, Dom Komisowy.
zdew 20 549

210 mórg
mórg blisko Poznania przy szosie,
15 minut od dworca, z powodu
choroby na sprzedaż spiesznie
Adres wskaże Kurjer zdew 20 544

Większe
zabudowania z piekarnią i 7
mieg ziemi, nadający się rów-
nież na reżnictwo w dużej wsi
kościelnej W. Wysocko, pow.
Ostrów, Jan na sprzedaż. Zgłosze-
nia Jarz Mroziński, Ostrów
(Wlkp.) zdew 20 454

Majątek
560 mórg, ziemia pszenno-żytnia,
dom 7 pokoi, zabudowania ma-
sywne, inwentarz żywy, mar-
tyw kompletny. Cena 170.000.
wplaty połowe. „Lech”, Grobla
22. Telefon 29-45. Zdew 20 438

2 ubrania
marengo, smoking w dobrym
stanie korzystnie do nabycia.
Jarmużkiewicz, Kopernika 8
zdew 20 432

Gospodarstwo
55 mórg, w tem 15 najlepszej łą-
ki torfowej, z żywym i mar-
tywym inwentarzem zaraz na
sprzedaż. F. Fenske, Czarne-
bielce, pow. Toruń. Nw 11 162

Odkurzacz
elektryczny „Vampir” używany,
lecz w dobrym stanie sprzedam.
Piekary 5, parter, prawo.
zdew 20 535

Skład
kolonialny z mieszkaniem, s mor-
gowym ogrodem przy Poznaniu
za dzierżawę wskaże: „Biuro
Handlowe” Romana Szymań-
skiego 1. Zdew 20 538

Koncesje
na pełną restaurację oddam. —
Zgłoszenia Kurjer zdew 20 514

5 KUPNA

Majątków
ziemskich różnej wielkości dla
poważnych reflektantów possu-
kuje Biuro Rolnicze Włocławek
nw 9525

Motocykl
kupie gotówka. Oferty Kurjer
zdew 99 793

Fortepian
i harmonjum nadający się do lo-
kalu poszukuje celem kupna. O-
ferty Kurjer pod zdew 99 269

Klubowy
garnitur, tylko pierwszorzędny.
długość 3x4 lub 3,50x4,50 mtr.
wielki kupie za gotówkę. Opis z
podaniem ceny do Kurjera Poz-
nańskiego dw 6546

Składu
z mieszkaniem poszukuje, do
5.000. Zgłoszenia do Kurjera
jw 2043

Wózków
2 kołowych (platform) rocznych
celem dzierżawy 1 miesięcznej
mogą być na 1/2 dnia Oferty z ce-
nami i rozmiarem Kurjer
zdew 20 251

Kupię
garnitur klubowy, dywan. Oferty
Kurjer zdew 20 284

Jazzband
małego formatu i dobra gitarę
kupię. Wiśniowski, ul. Marsz.
Focha 102, oficyna w suterrenach
od 10—11 przed poł. zdew 20 291

Urządzenie
do restauracji i trzech pokoi go-
ścińnych w komplecie lub od-
dzielnie kupię. Oferty Kurjer
zdew 20 337

Skład
z mieszkaniem, dobrze położony,
kupię zaraz. Szczegółowe oferty
do Kurjera zdew 20 384

Szpica
(psa) młodego białego kupię. O-
ferty Kurjer dw 6517

Kupię
kamienicę lub wille wartości do
600 tys., wplata 30 tys. Zgłosze-
nia Stary Rynek, Ratusz 1.
rw 5447

Kupię
dom albo wille z wolnym mies-
zkaniem. Wplacam 10 do 12.000
zł. Oferty pod F. Kosmowski,
Sienna 12, L. Zdew 20 426

Wille
wprost od właściciela blisko
tramwaju w Poznaniu kupię.
Wysoka wplata. Pośrednicy wy-
kluczeni. Zgłoszenia Kurjer
zdew 20 562

Skład
średni kupię w górnej części św.
Marcina. Pośrednicy wykluczeni.
Zgłoszenia Kurjer zdew 26 563

Kupię
domek z kolonialką lub ogrodem
owocowym bliżej Poznania.
wprost od gospodarza. Oferty
do Kurjera zdew 20 435

Pianino
kupię, używane, dobrze utrzy-
mane. Zgłoszenia do Kurjera
zdew 20 526

6 KAMENICE

Dom dochodowy
sprzedam, urządzenie nowoczes-
ne, komfort, warunki bardzo
korzystnie, dochód 10% od 8000
zł, położenie w najlepszej dziel-
nicy Torunia. Oferty upr. Ur-
bańska, Toruń, Klonowicza 31, I.
dw 6556

Kamienicę
nowszą 3 piętrową, wszystkie
mieszkania z łazienkami, za
93.000, wplata 57.000. Tomczak,
Wierzbicie 31. Zdew 20 388

Kamienice
trzy na jednej hipotece, 510 m²,
front na 3 ulice, bardzo blisko
Starego Rynku w Poznaniu, do-
chód roczny około dwadzieścia
tysięcy złot., sprzedam chrześ-
janinowi. Agenci wykluczeni.
Wplata najmniej 120.000. reszta
na hipotece pierwszą. Oferty
Kurjer zdew 99 649

Kamienice
Kamienica 180.000, wplaty
140.000. — 150.000, wplaty 80.000;
— 135.000, wplaty 80.000; 55.000,
wplaty 35.000, poleca Wszech-
polska Agencja, Poznań, Długa
nr. 5. Zdew 20 557

Kamienicę
Stary Rynek, dochód roczny
12.000, cena 120.000, wplata
35.000, reszta długie lata, pro-
cent niski, spiesznie sprzeda
Dutkiewicz, Chwaliszewo 70
zdew 20 480

Kamienicę
Torunia, mieszkania siedmiopokojowe,
łazienki, składy. Cena
74.000, wplata 40.000, sprzeda
Dutkiewicz, Poznań, Chwaliszewo
70. Zdew 20 479

7 PIENIĄDZ

1.000—2.000
pod dobry procent i zastaw po-
szukuje. Oferty Kurjer zdew 99 970

15.000 zł
pożyczki, I. hipoteka, 10 proc.
rocznie, poszukuje fabryka wy-
robów metalowych. Zabezpiecze-
nie ognio. 82.000. Zgłoszenia
Kurjer dw 6560

2.000—3.000
poszukuje. Dam gwarancję wła-
ściciela domu. Oferty Kurjer
zdew 99 971

Do 5.000 zł

pożyczki poszukuje samodzielny
kupiec na rzetelnych warunkach
gwarancja pewna. Zgłoszenia Kur-
jer zdew 20 257

Poszukuje
wspólnika do bezkonkurencyjnej
fabryki metalowej 30 do 60 tys.
złoty. Oferty Kurjer
zdew 20 332

2.000 zł
wypożyczyć za pewną gwarancją
Zgłoszenia do Kurjera
zdew 20 347

1.500
wypożyczyć pod zastaw. Oferty
Kurjer zdew 20 349

20 tys. zł
wypożyczyć na pierwszą hipotekę
na majątność ziemską. Zgłosze-
nia do Kurjera zdew 20 403

2—3.000 zł

poszukuje, dobry zastaw, wysoki
procent. Oferty Kurjer
zdew 20 561

8 DO WYNAJĘCIA

6 pokojowe
mieszkanie w Inowrocławiu od-
stąpię tanio w centrum. Także
dla lekarza wraz z praktyką. Of-
erty Kurjer zdew 99 653

3 pokoje
łazienka z meblami za zgodą go-
spodarza zaraz odstąpię. Oferty
Kurjer zdew 100 631

5 pokojowe
słoneczne mieszk. w wille z
wszelkimi wygodami, gruntownie
odrestaurowane z kompletnem
lub częściowym umeblowa-
niem i dłuższym kontraktem z
powodu wyjazdu natychmiast
odstąpię. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdew 99 796.

2 pokoje, skład
do wynajęcia od gospodarza bli-
sko Solacza, dzierżawa za rok.
Zgłoszenia do Kurje-
rdew 20 255

Mieszkanie
w śródmieściu 2 pokoje z kuchnią
wprost od gospodarza do wynaj-
ęcia. Zgłoszenia do Kurjera
zdew 20 262

Mieszkanie
jedno 3 pokojowe w suterrenach
i drugie 5 pokojowe I. piętro w
nowowbudowanej wille za 2
letni czynsz zgóry od 1 lipca do
wynajęcia. Telefon 34-08, 68-03.
zdew 20 330

Mieszkanie
2 pokoje i kuchnia na biuro przy
Alejach Marcinkowskiego, front,
I. piętro, do wydzierżawienia. —
Zgłoszenia: Zakład fryzjerski,
Aleje Marcinkowskiego 15.
zdew 20 397

Mieszkanie
pokój i kuchnia z meblami zaraz
wolne w mieście powiatowym
30 km od Poznania. Cena przy-
stępna. Oferty Kurjer. Stary
Rynek rw 4445

Mieszkanie
pokój kuchnia, śródmieście zaraz
odda. Columbia, Woźna 11, I.
piętro. Zdew 20 378

Mieszkanie
dwupokojowe kuchnia, Puszczy-
kowo, przy dworcu za dzierżawę
odda „Columbia” Woźna 11, I.
piętro. Zdew 20 377

Mieszkanie
4 pokoje komfort z meblami z
powodu wyjazdu korzystnie do
oddania. Jura, Dominikańska 5.
zdew 20 495

Mieszkanie
3 pokoje, komfort korzystnie do
oddania. Jura, Dominikańska 5.
zdew 20 497

Skład
2 pokoje kuchnia zaraz do wynaj-
ęcia. Jerczyński Września, ul.
Dziewięć Wrześni 8.
śrw 40

Mieszkanie
pokój, kuchnia, 400 złotych
wskaże „Fragut”, Kozia 21.
zdew 20 486

Mieszkanie
1. 2 pokoje, kuchnie, dzierżawa,
korzystnie oddam. Walczak ul.
Zupańskiego 15. Zdew 20 484

Mieszkania
1. 2 pokojowe z kuchnią od go-
spodarza. Zgłoszenia biuro. Wr-
niecka 12, I., od 9—3 zdew 20 445

2 pokoje
na cichy przemysł do wynajęcia.
Zgłoszenia Wierzbicie 2, u go-
spodarza. Zdew 20 525

Łazarz
czteropokojowe mieszkanie ume-
blowane oddam natychmiast. —
Adres wskaże Kurjer zdew 20 524

Mieszkanie
6 pokoi, I. piętro, komfortowe.
Cena orientacyjna 9.000, wskaże
Cyraniak, św. Marcin 63.
zdew 20 537

Młodsza
posługaczka, poszukuje posługi.
Zgłoszenia Kurjer zdw 20 423

Krawcowa
z pół roczną nauką szuka jakiejkolwiek posady, ewent. do dzieci. Oferty Kurjer zdw 20 410

Służąca
porządna poszukuje posady od 1. 7., najchętniej u bezdzietnego małżeństwa lub u samotnego pana. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 20 404.

Inwalida
wojenny stolarz, szuka pracy. Wykonuje polewanie, farbowanie mebli oraz wszelkie naprawy po cenie przystępnej. Laskawe zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym Poznań. Fredry 7. pokój 47. telefon 29-94.
zdw 99 867-8

Panienska
zdrowa, czysta, przyjmie posadę do dzieci lub inną. Oferty Kurjer zdw 20 351

Krawcowa
umiejąca dobrze szyc poleca się poza dom. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 556

Dziewczyna
poszukuje posługi na cały dzień do restauracji. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 476

Dziewczyna
z małego miasta poszukuje miejsca do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 20 467

Gospodyni
samodzielną z dobrym gotowaniem poszukuje od 1. 7. posady, najchętniej do samotnego pana. Oferty Kurjer zdw 20 506.

Osoba
lat 60, sumienna, pracowita, inteligentna poszukuje posady do zarządu domem do dwójga państwa. Zna się na kuchni. Dobre referencje posiada. Oferty Kurjer zdw 20 531

Urzędnik biurowy
lat 28, kawaler obeznany we wszystkich pracach biurowych, włada językiem polskim i niemieckim, z 10-letnią praktyką biurową poszukuje pracy biurowej we dworze od 1 lipca 1929. lub 15 sierpnia. Laskawe oferty Kurjer zdw 20 458

Inteligentna panienska
z ładnym charakterem pisma i biegłą w liczeniu, szuka posady na P. W. K. Oferty Kurjer zdw 20 459

Gospodyni
samodzielną poszukuje posady od zaraz lub 1. 7. 29. do samotnej osoby lub do małej rodziny. Oferty Kurjer zdw 99 641

Osoba
z dobrego domu poszukuje posady od 1 lipca, najchętniej jako samodzielnie zarządczyni domu, lub na folwarku blisko Poznania. Ma bardzo dobre, długoletnie świadectwa. Obznajmiona dobrze z całym gospodarstwem domowym. Laskawe oferty Kurjer zdw 94 744

Młodszy
pomocnik gastronomiczny poszukuje posady, najchętniej na prowincji. Oferty Kurjer zdw 99 325

Dziewczyna
wiejska z dobrego domu, zdrowa, uczciwa, pracowita, z dobrymi świadectwami poszukuje stałej dobrej posady. Laskawe oferty Kurjer zdw 20 575

Dziewczyna
ze wsi z dobrego domu poszukuje zaraz posady, najchętniej do bezdzietnych państwa. Laskawe zgłoszenia Kurjer zdw 20 576

Gospodyni
kucharka poszukuje posady od pierwszego wykwalifikowana siłą jako samodzielnie, zna bufet zimny, zaprawy konserw, pieczenie ciast. Kuchnia warszawska w kasynach oficerskich, restauracji. Oferty Kurjer zdw 20 578

Praczką
skuratna poszukuje prania prywatnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 581

Posługaczka
poszukuje posługi na przedpołudnie, ewentualnie do prania. Zgłoszenia Wiczeok. Gąsiorowskich 5a. zdw 20 572

Zdolna ksiązkowa
z długoletnią praktyką i najlepszymi referencjami szuka posady. Laskawe zgłoszenia Kurjer zdw 20 573

Komu
przysięga się może osoba inteligentna, uczciwa, szlachetna o łatwym usposobieniu, ten zaś obietnicę jej prace, dajaca możliwość egzystencji. Oferty Kurjer zdw 20 567

Pracownik
handlowy z dobrymi świadectwami, poszukuje posady najchętniej w tej samej branży. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 20 568

Biurowy
młody przyjmie obojętną posadę na czas „Pe Wu Ka”. Oferty Kurjer zdw 20 560

Gospodyni
samodzielną, znającą pierwszorzędną kuchnię, pranie i prasowanie sztywnej bielizny, poszukuje posady od 1. 7. lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 475

Samodzielną egzystencję bez kapitału
proponuje światowa firma inteligentnym i energicznym Panom i Paniom. Rodzaj posady wykwinłowa akwizycja. Bardzo wysoki zarobek. Stale parcie ze strony firmy zapewnione. Tylko solidni i energiczni reflektanci mogą się zgłosić z dokumentami w czwartek 20. od godziny 10-1. i od 3-5. w piątek 21. od godziny 11-1 i od 2-4. Pocztowa 31 a. I. piętro lewo. bpw 3771

Osoba
uczciwa z dobrymi świadectwami, samodzielnym gotowaniem poszukuje posady od 1. 7. do wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 554

Posługaczka
potrzebna. Domańska. Wierzbicice 49. zdw 20 252

Uczeń
z ukończoną szkołą handlową. Językiem polskim i niemieckim do branży kolonialnej win wódek za wolnym utrzymaniem może się zaraz zgłosić. Si Słomiński, Gniezno. Warszawska 54. nw 11 092

Bezpłatnie
każdemu, kto zamierza poseszyć swe wiadomości jako buchalter, korespondent etc., wysyłamy numer okazowy naszego miesięcznika. Każdy abonent otrzymuje cenną premję. Współpracownik Poznań, Piekary bpw 3606

Potrzebny
pokój z kuchnią słoneczny, z wygodami od gospodarza lub z biurą. Oferty składają w Kurjerze Poznańskim pod nw 11 117

Poszukujemy
przedstawicieli luksusowe wydatnictwo, zarobek wysoki, pożądana kaucja. Oferty Kurjer zdw 20 198

Uczeń (ica)
inteligentny do biura potrzebny zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 20 548

Uczennica
z ukończoną szkołą handlową, do składki konf. chłopców, artykułów męskich potrzebna. Walikowski, Szkoła 13. zdw 20 530

Dzielnicy
krawców na miarową pracę, w domu i poza dom, przyjmie Sobczyk, Marsz. Focha 57, dawniej Głogowska 93. zdw 20 528

Wspólnika
do warsztatu tokarsko-mechanicznego, dobrze zaprowadzonego, przyjmie tylko fachowca. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 527

Uczenice
do szycia zaraz potrzebne. Św. Józef 9, I. piętro, lewo. zdw 20 391

Panienska
lat 15-17 do dziecka może się zaraz zgłosić. Dąbrowskiego 76, III. pr., lewo. w 2051

Panienki
młodsze do roznoszenia ulotek i jeżdżenia wozem reklamowym zaraz potrzebne. Zgłoszenia od 10 do 12 w Teatrze Rewja. Śniadeckich 12. zdw 20 380

Uczennica
jako marszantka z dobrej rodziny potrzebna zaraz. Linkowa. Szkoła 5. zdw 20 400

Biuralistka
z ładnym charakterem pisma, pisać na maszynie, potrzebna zaraz. Zakład przyrodoleczniczy Miłowody, poczta i stacja kol. Oborniki. dw 6568

Czeladnik
stolarski na meble i budowie może się zaraz zgłosić. St. Ożkiewicz, stolarnia z zapędem motor. Pniewy (Wlkp.) nw 11 164

Ucznia
z dobrej rodziny do hurt. i detalicznego składki kolonialnej i delikatnych przy wolnym stole i stacji poszukuje zaraz z prowincji. W. Ilski, Sreń. Rynek. zdw 20 540

Posługa
czysta, sumienna, potrzebna zaraz. Długa 4, II., prawo. zdw 20 511

Młodszy
pomocnik krawiecki potrzebny. Kubiak, Dolina 3. zdw 20 512

Książkowe
poszukiwane zaraz, znaczek zaliczyć. Oferty Kurjer zdw 20 516

Bufetowe
potrzebne kilka. Znaczek zaliczyć. Oferty Kurjer zdw 20 517

Pań
i panów do sprzedaży losów Loterii P. W. K. za wysokim wynagrodzeniem poszukuje „Fortuna”, Aleje Marcinkowskiego 19. zdw 20 461

Krawcowa
biegła może się zgłosić. Nowy Rynek 2. skład. rw 5453

Rutynowanego
I. skrzypka poszukuje Teatr Światły „Słońce”. Pl. Wolności 8. Pw 12 139-25,29

Czeladnik
kowalski, który zna wszelkie naprawy maszyn może się zaraz zgłosić. Piotr Skrzypczak, Duszewice, poczta Gądkki, stacja Krzesiny, pow. Sreń. zdw 20 555

Dobrá
prasowaczka potrzebna. Dąbrowskiego 45, prasownia. jw 2048

Uczeń
piekarski, z prowincji może się zgłosić. Wacław Gardo Szewska 12. piekarnia. jw 2047

Elga Brink - Jack Trevor - Marieta Millner
w fascynującym dramacie egzotycznym
WYSPA ZABRONIONYCH POCAŁUNKÓW
Kino COLOSSEUM, św. Marcin 65.
Pw 12130-25,15

Ogrodnik
kawaler, lat 25, obeznany w wszystkich galeziach swego zawodu szuka posady zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 20 534

Nauczycielka wychowawczyni
z 6 letnią praktyką poszukuje odpowiedniej posady. Zna także język niemiecki, w wolnych chwilach zajęłaby się też chętnie pracami biurowymi. Laskawe oferty pod: M. Graszewiczówna, Świecie n/W., Świętopełka 9. zdw 20 455

Kucharka
młodsza, samodzielna z dwuletnią praktyką, poszukuje posady od 1 lipca. Miejscowość obojętna, także na wyjazd. Laskawe oferty Kurjer zdw 20 443

Kucharka
która samodzielnie gotuje i zna jacy wszelkie prace domowe, przyjmie posadę od 1. 7. najchętniej do dwójga osób albo do samotnego pana. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 529

50 zł
otrzyma ten, kto wskaże jakiegoś kawalerowi. Zgl. Kurjer Poznański zdw 20 533

Kucharz
młody, znający swój fach doskonale, szuka posady natychmiast. Restauracja, Hotel, Pensjonat, miejscowość obojętna. - Oferty Kurjer zdw 20 507

Budowy Maszyn
słuchacz, maturzysta, poszukuje posady. Laskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 20 478

Służąca
dobrze polecona, prowadziła dom przez dwa i pół roku samodzielnie, zna szycie i robotki ręczne, przyjmie dobrą posadę od 1 lipca. Oferty Kurjer Poznański zdw 20 477

28 WOLNE MIEJSCA

Malarskich
pomocników poszukuje. K. Nizielniński, Czaraków. nw 11 120

Cukiernik
młody i dzielny w swym zawodzie, potrzebny zaraz na drugiego do pierwszorzędnej cukierni. Płaca miesięcznie 100 złotych i życie. Zgłoszenia z odpisami świadectw proszę nadsyłać do Kurjera pod dw 6561

Poszukujemy
panów (nie) jak też demokratycznych do sprzedaży pokupnych artykułów. Znaczek na odpowiedź zaliczyć. Em-Ka-Werk, Mysłowice G/Śl. Pw 6 367 71.438

2 czeladzi
stolarskich, samodzielnych, na pracę budowlaną poszukuje Jan Jachmann, Pniewy (Wlkp.), ul. Dworcowa 14. zdw 20 006

Apteka
pod słotym Lwem w Lesznie potrzebuje zaraz młodszego asystenta lub magistra z dłuszą praktyką. Proszę o warunki i referencje. dw 6522

Pomocnik drogerzysta
rutynowany potrzebny od 1. 7. 29. Zgłoszenia piśmie z odpisem świadectw, przesyłać do Drogerji K. Kubicki, Środa. dw 6 538

Natychmiastowa wypłata
1500 do 2000 zł miesięcznie mogą zarobić zdolni i poważni zastępcy przy sprzedaży obligacji państwowych (dolarówki-premijówki) systemu kombinowanego. Oferty z nr 20184 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Pomocnika krawieckiego
na pierwszorzędną miarową pracę, przyjmie zaraz J. Geisler, Golańc. zdw 20 174

Ucznia
z dobrym świadectwem szkolnym poszukuje Drukarnis i Zakład Graficzny J. Goździejewskiego. Poznań, Wielka 20. zdw 100 061

Pomocnika
krawieckiego na miarową pracę poszukuje Lisiak, Zwierzyniecka 13, boczny wchód. zdw 20 247

Chłopców
18 letnich silnych sprytnych z kaucją 100 zł. z rowerem pierwszeństwo z wózkami rowerowymi do rozsyłek. Zgłoszenia Zbrojownia nr. 3. Jaster. zdw 20 252

Fryzjerski
pomocnik potrzebny zaraz. St. Wallheim, Łazarska 48/49. zdw 20 258

Potrzebni
dziewczyna do pracy, formiarz na mosiadz. Poznań Mostowa 16. zdw 20 263

Pomocnik
introligatorski i dziewczęta potrzebne. Słowackiego 38. zdw 20 266

Ksiązkowa
początkująca, zdolna, potrzebna. Chwilkowski, Św. Marcin 40. zdw 20 448

Zbiorowy pobyt nad morzem
dla uczennicy szkół średnich. Wyjazd w lipcu na miesiąc. Opieka znakomita. Koszt pobytu tylko 200 złotych. Jeszcze kilka panienek może się zapisać. Zgłoszenia zaraz do Kurjera Pozn. pod zw 17065

Potrzebna
rutynowana elegancka młoda bufetowa. Zachodnie Tereny P. W. K. Pasztecziarnia. zdw 20 279

Służąca
samodzielną gotowaniem do wszystkiego potrzebna na prowincję. Oferty Kurjer zdw 20 283

Kucharka
znająca się dobrze na kuchni potrzebna zaraz. Restauracja Leśna W. Roehr, Puszczkowo nad Wartą. zdw 20 294

Potrzebna
pielęgniarka do chorej zaraz na wies, średnich lat. Zgłaszać: poczta Witaszyce, Cukrownia - Witkowski. zdw 20 299

Fryzjerski
pomocnik młodszy i uczeń, który się już uczył potrzebny. Fryzjerna 7 Dyonu Samochodów, ul. Marcelliska. zdw 20 302

Żelaźniaka
uczennego obeznanego w branży narzędziowej poszukujemy. Oferty Kurjer zdw 20 324

Bielizniarki
na biustonosze poza dom potrzebne. Mostowa 31, IV. lewo. Zgłoszenia od 5-7. zdw 20 334

Ekspedjentka
z branży sprzętów kuchennych zaraz potrzebna. Zgłoszenia St. Barekowskiego, Woźna 18. zdw 20 341

Młodsza
panienka biurowa i uczeń przyjmie zaraz Feliks Staszewski, porcelana, kryształ, platera, Poznań, 27 Grudnia 5. zdw 20 357

Dzielną
fryzjera, manicurzystka potrzebna zaraz. P. Hurnik, św. Marcin 45. zdw 20 358

Dyrektora
(krojeźczy) do większej pracowni wyrobów dzianych potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 659

Uczeń
syn uczciwych rodziców, do branży kolonialnej, win i restauracji, z wolnym utrzymaniem, może się zgłosić od 1 lipca z odpisem świadectw. M. Stroński, Pniewy. nw 11 163

Szofer
na taksówkę stałą potrzebny ul. Długa 8, I. lewo. zdw 20 368

Młodszy
pomocnik fryzjerski potrzebny. Poznańska 31. zdw 20 365

2 uczni
z poprzedniej rodziny, którzy mają chęć wyczyć się kowalstwa i ślusarstwa mogą się zaraz zgłosić. Piotr Skrzypczak mistrz kowalski, Duszewice, poczta Gądkki, pow. Sreń. zdw 20 564

Służąca
młodsza, pracowita, do wszystkiego zaraz potrzebna. Zgłoszenia od 7 wieczorem. Markwitz, ul. Pamiątkowa 4 (Wilda) zdw 20 414

Służąca
z dobrem samodzielnym gotowaniem i do wszystkiego, dobrze polecona przyjmie Staszewska, Wyspiańskiego 15, do 11. zdw 20 356

Krawcowa
do szycia bielizny garderoby damskiej i dla małych chłopów potrzebna zaraz na wies. Ławica Dwór, Poznań. zdw 20 369

Krawcovej
lepszej w dom poszukuje. Oferty Kurjer zdw 20 359

Kucharka
pierzwszorzędna siła zaraz potrzebna. Pierwszeństwo mają te, które już w restauracjach gotowały. Zgłoszenia Prom. letnisko policyjne, Puszczkowo. zdw 20 364

Kucharki
na sezon, wysoka pensja, zaraz potrzebne. Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Gastronomiczno-Hotelowego w Polsce, Okręg Poznański. zdw 20 440

Ekspedjentka
z branży rzeźnickiej, jako pomoc na sooty potrzebna. Niklasiewica, Wrocławska 37. zdw 20 447

Hafciarki
na haft kolorowy przyjmie. Hejnowicz, Żórawia 19/21. pr. jw 2055

Ekspedjentka
tylko pierwszorzędna siła, do składki rzeźnickiej może się zgłosić zaraz lub od 1. 7. Wujec, Kraszewskiego 7. jw 2050

Szofer
do Forda nowoczesnego i wszelkiej pracy domowej, do lekarza potrzebny. Zgłoszenia z podaniem warunków skierować do Kurjera dw 6566

Pomocnika
młodszego, rzutkiego ekspedjenta, średniego wzrostu, dobrze poleconego z branży kol. del. przyjmie do mej śniadalni od 1. 7. lub 15. 7. Maksymilian Solyga, Poznań, Fr. Ratajczaka 2. zdw 20 269

Od
1. 7. poszukuje dziewczyny z bardzo dobrym gotowaniem do bezdzietnego małżeństwa na Pomorze. Zgłoszenia osobiste Hübnerowa, Jasna 12. zdw 20 547

Poważna
fabryka w Poznaniu poszukuje biuralistki. Oferty do „Par”. AL Marcinkowskiego 11 pod 25,28. Pw 12 140-25,28

Kucharki
młodej pierwszorzędnej poszukuje od 1 lipca. Zgłoszenia osobiste między 7-9 wiecz. Chelmońskiego 3, III. prawo. zdw 20 345

Polecam
gospodynie, kucharki, dziewczyny z gotowaniem, panny służące. Ag. Lewandowska, Aleje Marcinkowskiego 16. zdw 20 422

Krawcowa bielizniarki
siły wykwalifikowane, mogą się zgłosić natychmiast. Fabryka bielizny i fartuchów „Gezet”, Wroniecka 4. zdw 20 408

Bielizniarka
potrzebna na lepszą bieliznę. - Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 20 300/1

Uczni
przyjmie zakład malarsko-dekoracyjny, Św. Marcin 20. zdw 20 473/4

Pomocników
obuwniczych poszukuje zaraz. A. Świąkolin, ul. Matejki 50. rw 5449 50

Dziewczyna
do wszystkiego zaraz potrzebna. Poznańska 18 a. skład rzeźnicki. zdw 20 441/2

Poszukuje
skrzypka fortepianistki lub dobrego gitarzysty. Zgłoszenia restauracji Jachowski, ul. Wrocławska 30.

Ślusarz
maszynista starszy sumienny i trzeźwy do nadzoru maszyn potrzebny zaraz. Fabryka Kwasu Węglowego, Leon Rost. Poznań-Główna. rw 645?

30 zł
dziennie mogą zarobić panowie i panie przy sprzedaży pokupnych artykułów z gotówka ca 10 zł. Zgłoszenia F-a Bydołek, Poznań, Gajowa 4. zdw 20 425

Krawcowa
samodzielną potrzebna. M. Idaszakowa, Półwiejska 26a. zdw 20 428

Dziewczyna
inteligentna, zdrowa i czysta z dobrego domu, umiejąca szyc, prasować i cerować do dzieci potrzebna zaraz lub od 1 lipca 1929 r. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 558

Dziewczyna
uczciwa, skromna i czysta do wszelkich prac domowych z gotowaniem potrzebna zaraz lub od 1 lipca 1929 r. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 559

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem potrzebna od 1. 7. Maciejewski, Młyńska 1. zdw 20 586

Pot nóg i pach
oraz niemita woni usuwa puder, maso Sudoral Chemergon

Wytorny **CASINO** Aleje Kino-teatr Marcinkowskiego 28
Od czwartku, dnia 20. VI wspaniały program
Miłość z przeszkodami
kapitalny komedjo-dramat z Ossi Oswaldą
Spowiedź 16-to letniej
(ZE W Z MYŚLÓ W)
porwany dramaty erotyczny.
Początek seansów o 5, 7, 10 i 9,15
Pw 12149 25,39

Humor zagraniczny

Ona: Niebo jest trochę zasłonięte dziś.
On: Prawdopodobnie, aby ciebie nauczyć.
(Humorist London) S. F.

Przedpłat
na lipiec 1929 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku „Ilustracja Poznańska”: w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50, z odosobieniem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odosobieniem przez pocztę poza Poznań w razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przesyłać w zakładzie, straków lip., wydawn. nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczon. numerów lub odszkodowania.
Telefony do redakcji i administracji: 4461. 1476. 3307 3524. 3525. 4072, w niedziele, święta i noca tylko 1476 i 3524 - P. K. O. Poznań nr. 20 149.

Ogłoszenia
za stronę 1-ramowa, 25 gr, za stronę 1-ramowa, 30 gr, za stronę czwartą, 100 gr na stronie skomplikowanej oraz z zastrzeżeniem miejsca 20%, nadwyżki. Ogłoszenia do wydania w dni przedwyłączone do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroja: do wydania wieczornego do godz. 10. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek mławy cowania, wydawnictwo nie odpowiada.